WIJ
vlaams nationaal

de vooglaar, op bedriegen uit,
den vooghel lokt met zoete f luit.

(naar Cato) P.C. Hooft.

BELAS TINGEN TABAK BIER BROOD TREIN BELAS

GEEN VOLMACHTEN!

De regering heeft geen goede week achter de rug. Het incident in de raad van beheer van de R.T.B. had een onmiddellijke weerslag op de besprekingen tussen de koalitiepartijen in de Wetstraat : de P.V.V. steigerde voor de volmachtwet en partijvoorzitter Vanaudenhove had handen te kort om de overal uitslaande brand te blussen. Ook heel wat C.V.P.-ers staan argwanend tegenover de regeringsplannen en heten zich voorlopig niet bereid, de regering blanco-volmahten te geven op een tekst die in zijn vaagheid de deuren openzet in de richting van ieder avontuur. De malaise kwam volop tot uiting, toen de regering in de Kamer het hoofd moest bieden aan de eis van de oppositie om de volmachtwet voor te leggen aan de Raad van State. De eerste-minister heeft deze kaap niet zonder averij kunnen nemen. Inmiddels is in de speciale Kamerkommissie het eindeloos touwtrekken begonnen en weer was de tussenkomst van Vanden Boeynants en Vanaudenhove noodzakelijk, om de kommissieleden van de koalitiepartijen niet helemaal uit de band te laten lopen. We geloven, dat deze week het begrip « nieuwe stijl » helemaal tot het verleden — of de folklore — is gaan behoren.

Dit geharrewar mag echter niet doen vergeten, welke de ware bedoelingen en de volle verantwoordelijkheden van de regering zijn. De regering, doch vooral de PVV-ministers die verantwoordelijk tekenen voor de staatsfinancies, hebben door hun bluf-politiek het land bedrogen. Nu dit bedrog ontmaskerd wordt omdat het onweerlegbaar uit de cijfers blijkt, heerst er paniek bij de meerderheidspartijen. Maar nauwelijks enkele weken geleden speelden de parlementaire frakties van de C.V.P. en vooral van de P.V.V. het spel van bluf en bedrog van harte mee.

De openbare mening moest in de waan gebracht worden dat dank zij de P.V.V. de staatsfinancies terug gezond waren. Met bazuingeschal werd aangekondigd dat de begroting voor 1967 in evenwicht was.

Wij zijn daar destijds niet ingetrapt en hebben onmiddellijk gewaarschuwd dat het misleiding was. De waarheid is, dat de regering Van den Boeynants niets gesaneerd heeft, dat de staatsuitgaven in een onrustwekkend tempo blijven stijgen. De sociaal-ekonomische en financiële politiek van de huidige regering is tot nu toe een fiasko over gans de lijn.

Het is daarom dat de regering, spijts de verkiezingsbeloften van de P.V.V. en het regeringsprogramma, nieuwe belastingsverhogingen wil.

Het is echter duidelijk dat ook deze belastingsverhogingen niets zullen oplossen. De nieuwe inkomsten zullen spoedig verdwijnen in het gat zonder bodem dat de schatkist is.

Deze regering — dat steekt thans de ogen uit — is volkomen machteloos ten overstaan van de problemen. Om haar machteloosheid te kamoefleren werden reeds alle problemen, die de Vlaams-Waalse betrekkingen en de taalkwestie betreffen, voor twee jaar « bevroren ».

Thans vraagt de regering « volmachten » op sociaal-ekonomisch en financieel gebied, omdat zij geen oplossingen heeft die aan het parlement zouden kunnen voorgelegd worden. Zo wil de regering tenslotte alle problemen aan het parlement onttrekken.

Dit is een nieuwe en grote stap in de richting van wat 'n Brussels weekblad onlangs « verkapt fascisme » noemde. Het is daarenboven onaanvaardbaar, volmachten te verstrekken aan een regering wier onbetrouwbaarheid op financieel en ook op sociaal gebied zo duidelijk gebleken is. Het is dubbel onaanvaardbaar voor de Vlamingen, die terecht moeten vrezen dat de volmachten moeten dienen om een beleid van streekexpansie ten voordele van Wallonië te voeren. De plannen die de heer Van den Boeynants terzake onlangs tijdens een spreekbeurt in Wallonië heeft onthult, laten aan duidelijke dreiging niets te wensen over.

Hoe is het te verklaren dat, nauwelijks een paar weken na haar bazuingeschal over de financiële sanering, de regering nu plots de rampzalige kastoestand heeft ontdekt ? Het geschreeuw over de verslapping van de ekonomische expansie kan ons slechts verwonderen. Iedereen voorzag die verslapping reeds sinds maanden; het heeft noch in de Wetstraat noch daarbuiten ontbroken aan waarschuwende stemmen en duidelijke vingerwijzingen. Alleen de regering, omwille van haar blufpolitiek, deed alsof er geen vuiltje aan de lucht was.

In feite wordt dit argument thans door de regering misbruikt om de aandacht af te leiden van het essentiële : dat de begroting voor 1967 niet in evenwicht is, dat er van saneringen of besparingen niets terecht gekomen is, dat de meeropbrengst van de belastingen dank zij de belastingsverhogingen van einde 1965 (25 miljard !) reeds opgeslorpt is door de steeds stijgende uitgaven, dat er geen zaad in het bakje is !

We zegden reeds eerder dat groot wantrouwen eveneens gewettigd is ten overstaan van de regeringsinzichten om Wallonië eens te meer te bevoordeligen : onder voorwendsel de krizis in de staalnijverheid te bestrijden, zal deze regering de ogen sluiten voor de Vlaamse noden.

Ook op sociaal gebied kan aan de C.V.P.-P.V.V.-koalitie niet het minste vertrouwen worden geschonken. Het is immers verre van denkbeeldig dat een politiek van sociale achteruitgang zal gevoerd worden. In feite is deze politiek al volop bezig. Maar het zou onaanvaardbaar zijn dat bijvoorbeeld de moeilijkheden in de sektor van de Z.I.V. op de rug van de verzekerden worden opgelost.

Het is thans duidelijk dat de regering « van de nieuwe stijl » niet meer over het nodige krediet noch over het gezag beschikt om om het even wat op te lossen.

De P.V.V. is nu ontmaskerd : een partij van demagogen, van volksmisleiders !

Wij zullen deze regering bekampen. Wij zullen vooral de P.V.V. blijven bekampen.

Doch het weze hier in alle duidelijkheid gezegd dat de C.V.P.-ers, die eens te meer de zwakheid zouden begaan om deze volmachten goed te keuren, mede de volle verantwoordelijkheid zullen dragen voor alle gevolgen !

mr. F. Van der Elst.

KRIZISSTEMMING

Behalve de lentegeuren hangen ook krizisgeuren in de lucht. De Regering van de Uitdaging aan het Land begint te kruien zoals het ijs in de lente. Op het ogenblik dat we deze laatste beschouwing voor het blad van deze week schrijven vergaderen de partijkomitees der meerderheidsgroepen dat de stukken in het ronde vliegen. Het is de tijd der wolven onder mekaar. De wolven van het kabinet zien de wolven in hun eigen meute, die hun al lang de macht benijden, de kop opsteken.

De oppozitiegroepen in de C.V.P. en de P.V.V. zien eindelijk een eerste kans, om de door hen gehate regering aan het wankelen te brengen. Er zijn plauzibele redenen te over, maar de oppozitie binnenin de meerderheid kristalizeert zich in de C.V.P. enerzijds hoofdzakelijk tegen een sociale achteruitgang in het kader van de bezuinigingsplannen, deze in de P.V.V. rond de elektorale vrees voor belastingsverhoging. Bij de C.V.P. voegt zich daarbij de vrees voor de volmachten. Ze weet ook dat de ploeg Vanden Boeynants-De Clercq niet zal aarzelen aan het grofste machtsmisbruik op elk gebied te doen, eens dat de buit (de volmachten) zouden binnengehaald worden. Van Vlaams standpunt uit weten we al lang, dat deze regering voor Vlaanderen de slechtste is sinds 1945. Ze zet de klok terug op elk terrein en omdat ze aanvoelt dat haar meerderheid haar niet meer steunt, eist ze thans volmachten. Het is zeer de vraag geworden of ze die zal krijgen. Staan de meerderheidspartijen deze diktatoriale bevoegdheden toe, dan heeft de parlementaire demokratie tijdelijk opgehouden te bestaan in dit land. Niemand maakt zich immers nog illuzies over de ware bedoelingen van dit kabinet : onder het mom van bezorgdheid voor het algemeen welzijn, onder de leus van « opstand der gematigden » aan de meest extreme machtspolitiek doen. Dat is de ware betekenis van de eis naar volmachten : een blanko-chek krijgen om te kunnen regeren zonder parlementaire kontrole en bij koninklijke besluiten. Aldus staat de weg open naar de meest volkomen willekeur.

De P.V.V. dringt aan op een bezuinigingspolitiek alleen. Volgens Vanden Boeynants is echter het plafond van besparingen bereikt. Insiders zeiden gisteren dat hij voor een onmogelijke taak stond en dat hij zijn plannen zou moeten prijsgeven, wat op hetzelfde neerkomt als aftreden. Wij doen niet aan wensdromen. Het besef van de ernst die deze strijd om de — brutale — macht echter neemt doet ons besluiten met de (waarschijnlijk wel ijdele) hoop, dat de meerderheid ten minste deze keer haar fel gehavend politiek fatsoen niet voor haar betrekkelijk komfort zal verkwanselen. Er staat inderdaad nog veel meer op het spel dan fiskale chantage en sociale regressie !

Beheer : M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1. Tel. 11.82.16, pcr. 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1 - Redaktie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 fr.

Verkrijgbaar bij alle dagbladverkopers.

Volksunie

Weekblad - Dertiende jaargang - nr 5 - 4 februari 1967

Wij en gij

vlaams nationaal

VLAAMS LIED

Naar aanleiding van de geplande « Veertiendaagse van het Vlaamse Lied » richtte de Vlaamse Volkskunstbeweging zich tot de gemeentebesturen van de Antwerpse agglomeratie en vroeg :

Onderzoek de mogelijkheid om in het centrum van de gemeente, op de officiële aanplakborden, tijdens deze feestweken volgende slagzinnen aan te brengen :

« Zingen van eigen volksliederen versterkt het stambewustzijn ! » ; « Samenzang versterkt de discipline ! » ; « Zingen maakt van gedachten krachten !» ; « Vlamingen ! Blijft trouw aan uw eigen lied ! ».

Van volks-voorlichting en volksopvoeding gesproken... krijgen we hier een schitterend en praktisch voorbeeld. Mochten er over gans Vlaanderen « navolgers » komen ! Dan zal het aanschijn van ons volk wel veranderen.

W.D.M., Borgerhout.

SUGGESTIES

Ik stel er prijs op, u te feliciteren voor de wijze waarop u deze schokaktie hebt gevoerd. Alsook voor de verbeteringen in meer dan één opzicht aan ons blad.

Natuurlijk hopen wij dat het daarbij niet blijve. Opdat de verhoging van de oplage in 1968 nog belangrijker zou zijn, wens ik volgende suggestie te doen. Alle lezers van « WIJ » brengen hun blad of sturen het per post uiterlijk op het einde van de week naar het plaatselijk sekretariaat. Daar gelast men zich ermee deze bladen te bestellen, de ene week in deze straat of straten, de volgende week andere straten, tot alle straten hun beurt hebben gehad en dan opnieuw. Natuurlijk niet in bussen van « WIJ »-lezers !

In een van uw lezersbrieven stelt een zekere heer uit Erembodegem met verontwaardiging vast en terecht, dat de oppositie gemuilband wordt op de straat, in 't parlement. En hier denk ik aan de suggesties indertijd gedaan door de meeste inzenders van « Dialoog ». In bijna al deze artikels werd vooropgesteld, dat de V.U. propaganda moet voeren niet juist vóór, maar tussen de verkiezingen. Dit is verstaanbaar als ge bedenkt dat wij tegen de bergen papier met onze beperkte mogelijkheden niet opkunnen. Er zou in iedere stad of gemeente een propaganda-komitee moeten opgericht worden, dat minstens 2 of 3 maal per jaar volgens financiële mogelijkheden een pamflet in elke bus deponeert, kernachtig en vlot opgesteld door specialisten, over de tekortkomingen van de huidige regering ook op sociaal gebied (nu het moment geloof ik !) enz. Dit lijkt mij het enige middel om de massa te bereiken. Wie gaat dat betalen ? Wel, ik en gij en alle leden en simpatizanten. Er is bij ons nog genoeg idealisme om dat te verwezenlijken !

J.L., Edegem.

PERSOVERZICHT

Iedere dag na het nieuws van 8 en 9 uur geeft de radio een persoverzicht uit de dagbladen.

Welnu, op Brussel Frans geeft men bovendien op zondag na het nieuws van 9 uur een overzicht uit de weekbladen zoals La Gauche, Links, Pan, Pourquoi-Pas ?, Europe-Magazine, enz. (zelfs het Pallieterke werd onlangs vernoemd).

Waarom kan zulks niet op Brussel Nederlands ?

M.A., Brussel 15.

ZWARTBERG

In « WIJ », nr 1 van deze jaargang werd een oproep gedaan voor steun aan de V.U.-militanten die in moeilijkheden verkeren. Deze stortingen kunnen gedaan worden op rekening van het « Vlaams Solidariteitsfonds » bij de Kredietbank op nummer 1100/36.971.

Om alle verwarring en misverstand te voorkomen wil ik er de aandacht van de lezers op vestigen, dat door de Vlaamse Volksbeweging eveneens een « Vlaams Solidariteitsfonds » werd opgericht, ten bate van de slachtoffers van Zwartberg. Thans, één jaar na de feiten, zijn er nog twee van de getroffen mijnwerkers gehospitalizeerd en andere leven nog in zeer benarde omstandigheden.

Voor dit « Vlaams Solidariteitsfonds » kan men storten op P.R. van V.V.B. Limburg 1 nr 1086.56.

Aan allen die reeds bijdroegen tot leniging van de nood in Zwartberg, onze oprechte dank.

F.T., Beringen.

NATIONALE LOTERIJ

HOGE LOTEN

10.000.000 fr.
3.000.000 fr.
2.000.000 fr.
1.000.000 fr.
500.000 fr.
500.000 fr.

EN 76.820 LOTEN
van 400 tot 200.000 fr.

+ 50 Troostloten
van 20.000 fr.

SPECIALE TRANCHE
van St-Valentijn

Trekking op 13 februari

72 MILJOEN fr. in loten

HET BILJET : 200 fr.
HET TIENDE: 22 fr.

WENSEN

Ik wens aan allen een voorspoedig en gelukkig nieuwjaar. Maar in bijzonder de volksvertegenwoordigers. Die mensen kan ik niet genoeg bedanken voor hun dapper optreden in Kamer en Senaat.

Dit vanwege een metaalbewerker die al 15 jaar gesindikeerd is bij het A.C.V. en nog maar 33 jaar oud.

R.V.

OOK LINKSEN

Ik wou mijn waardering uitspreken voor de geestige stukjes half-futuristisch proza van uw medewerker Nic. Bestaat er misschien een kans dat die kursiefjes nog eens gebundeld in de handel komen ? Ze zijn alleszins een bewijs voor het benijdenswaardig niveau waarop « WIJ » zich als partijblad beweegt.

Een vraagje : voor wanneer eens een reeks interviews met jonge Vlaamse schrijvers van de linkerzijde ? Het ware wellicht interessant eens de mening te horen van deze mensen over niet-literaire problemen zoals de sociale vraagstukken, modern flamingantisme, oorlog en vrede enz. En Claus, Raes, de Wispelaere en cs. zijn toch niet zo héél erg krantenschuw ?

H.S., Wemmel.

BRIEFGEHEIM

Onlangs kreeg ik van de post een door haar diensten geopende brief terug, die ik naar mijn dochter in Brussel gestuurd had.

Het adres was duidelijk en geheel juist en leesbaar met de schrijfmachine getypt.

Er wordt vaak gesproken over een « zwart kabinet » dat ten dienste zou staan van een bepaalde politie. Het geval schijnt zulks dan ook te bevestigen.

Ik lijd nu precies niet aan een minderwaardigheids-kompleks dat zo graag de Vlamingen toegeschreven wordt en onmiddellijk reageerde ik met een brief aan de minister van posterijen om van hem de eerbiediging van het grondwettelijk recht op het briefgeheim te eisen ; ook aan de koning schreef ik, om hem uit te leggen dat andere ervaringen in mijn leven volstaan en dat ik me de zoveelste verkrachting van mijn mensenrecht niet laat welgevallen.

« Ik hoop », zo schreef ik aan de koning « dat ik eens de tijd beleef dat franskiljonse magistraten en andere gezagsdragers kunnen zeggen : que la république était belle sous la monarchie ! ».

Ik achtte het als mijn plicht U voor de schending van het briefgeheim door de politie van de posterijen te waarschuwen.

J.d.P., Zichem.

REPRESSIE

Uw artikeltje « 15 dagen brommmen » of « Wim Maes in de gevangenis » gelezen en volgende bedenkingen zouden wij willen maken.

De aangehaalde feiten zijn juist, maar U stelt de zaken nogal lakonisch voor.

Voor zover wij weten werd er geen amnestievoorstel ingediend, kwamen deze schandalige en partijdige gerechtsuitspraken niet ter sprake in de Kamer en werd er geen klacht overgemaakt bv. bij de Raad van State.

Nog een dertigtal jongeren zijn hetzelfde lot beschoren als Wim Maes. Sommigen staan zelfs met één maand of meer in 't krijt.

Het noteren door de politie van een gewone auto-nummerplaat was voldoende om dit tarief in ontvangst te mogen nemen.

Wij zijn er niet beschaamd om en weten dat we niet meer dan onze plicht deden.

Vinden het wel erg dat we voor dergelijke, onnoemenswaardige, delikten onze families moeten verwaarlozen en onze maatschappelijke pozities in gevaar brengen.

Verzoeken daarom met aandrang dat de partij ook haar plicht zou doen.

F.d.B., Mechelen.

Red. : Verleden week kwam mr. F. Van der Elst bij de begroting van Justitie in de Kamer tussenbeide om de schandalige en partijdige gerechtsuitspraken aan de klagen.

De redaktie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redaktie

Brussel, 2 februari 1967.
Betr.: Noord-Nederlandse lezers.

"WIJ" heeft lezers over de hele wereld. In alle kontinenten zitten er missionarissen of politieke bannelingen of emigranten of jonge ontwikkelingshelpers voor wie ons blad (soms met véél vertraging) een regelmatige band met Vlaanderen vormt. Of we lezers hebben achter het IJzeren Gordijn, is ons niet bekend ; het blijkt alleszins niet uit onze abonnentenlijst. Alhoewel het niet hoeft te verbazen dat ergens te Moskou of in de .D.D.R. een kameraad-kommissaris zijn dagen slijt met de lektuur van ons blad naast bijvoorbeeld de "Libre" en de "Rode Vaan"...
Nederland (boven en beneden de Moerdijk) is flink vertegenwoordigd in onze abonnentenlijst : al de vertrouwde namen van Vlaanderens oude vrienden in het Noorden (minus Geyl ...), samen met heel wat jongeren die Vlaanderen "ontdekten".
Daarnaast hebben we heel wat Nederlanders die in Vlaanderen wonen. De Nederlandse kolonie te Brussel geeft daarbij het voorbeeld. Dat is tekenend: een Nederlander met het hart op de rechte plaats wordt door de Brusselse toestanden al heel gauw overtuigd van noodzaak en nut der Volksunie.
Deze Brusselse Nederlanders en hun landgenoten elders in Vlaanderen bewijzen ons talloze diensten. Zo zijn er onder hen heel wat, die spontaan naar de pen grijpen telkens wanneer hun Nederlandse krant weer eens onzin over Vlaanderen heeft verteld. Deze lezersbrieven in Nederlandse kranten zijn een schitterende vorm van "public relations" Op de koop toe : gratis !

Wij

● *Een der pioniers van ons blad.*

in memoriam remi maes

(w. luyten) Remi Maes is dood. Een van de eerste getrouwen na 1954 in de pas opgerichte Volksunie. Een van hen, wier gulden trouw was getoetst aan het waardemerk van tegenslag en nederlaag. Geboren te Sint-Rijkers (parochie Alveringem) in 1891, heeft Remi zijn doopsel van Vlaamsgezindheid ondergaan toen in zijn streek de wereldoorlog woedde. Hij had trouwens een goede leidsman in dat bewustzijnsproces : « kapelaan » Verschaeve was, tot geluk van de frontbeweging, enkele jaren voor de wereldoorlog « levend begraven » bachten de kupe te Alveringem.

Tot zijn laatste dag is Remi Maes getrouw gebleven aan het inzicht dat « mijnhere Verschaeve » hem gegeven had tijdens de IJzertragedie. Aktief in Frontpartij en Vlaams Nationaal Verbond, geraakte hij na deze oorlog door de repressieomstandigheden in Lier. « Al staan we helemaal alleen, dan nog moeten we voortvechten voor de Vlaams-nationale zaak » hield Remi steeds voor.

Het is met mensen van zijn slag dat de Volksunie tegen alle hoop in terug kunnen doorbreken is. Dat ons blad is kunnen groeien, zijn eerste bazis kon leggen en door die groei nieuwe mensen bereiken.

Zo hebben we hem leren kennen. De rustende boer, die praktisch niemand kende in Lier en omgeving, vroeg aan de enkelen die hij wel kende om hem goedgezinden aan te duiden. Dan is zijn tocht met « het gazetje » begonnen, tocht die slechts vorige week is stilgevallen. Iedere zaterdag als hij « zijn gazetjes » had ontvangen, droeg hij ze eerst te Lier rond. Toen — in 1954 ! — waren er nog velen, die het blad niet langs de post wilden. Vervolgens nam hij de bus naar Kessel om vier blaadjes daar rond te dragen. Dan te voet naar Berlaar (5 km.) voor drie abonnenten, te voet ook naar Berlaar-Heikant (5 km.), en vervolgens de bus op naar Koningshooikt vanwaar hij met de autobus terug naar Lier trok.

Zo zijt gij ook bij mij aangeland, Remi, want onze hoofdredakteur zal wel begrijpen dat ik die kille derde persoonsvorm weglaat nu.

Was het in 1957 ? « Het schijnt dat er hier een Vlaamsgezinde student van Leuven woont » en « of ge het gazetje van de Volksunie mocht afgeven ». Ons vader was er toen niet erg mee opgezet : « hij zou zich beter niet met politiek bemoeien ». Vriendelijk hebt gij toch doorgezet, maar met uw raad als de oudere : « Eerst studeren, Walter. Want Jeroom Leuridan zei het ons ook altijd : voor uw brood kunnen we niet zorgen ».

En toen in 1958 de nederlaag kwam met de schoolstrijdverkiezingen, waart gij in de ontmoediging de meest hoophoudende. Het klonk bijna Verschaeviaans : « Op martelaarschap is glorie gebouwd. Een zaak waar zoveel schone mensen hun leven voor gegeven hebben, die zal het eens halen ». Dat zegde de oudere tegen de jongere. Dat was uw « we shall overcome », lang voor anderen dat in het Engels hadden ontdekt. Gij dacht dan niet aan u zelf. Hoewel de dood van uw eerste vrouw in de repressiejaren, het sneuvelen van uw zoon aan het Oostfront en de emigratie van uw tweede zoon u tot een « vader van smarte » hadden gemaakt. Gij dacht aan anderen.

Meer dan door alle politieke teorieën of faktieken hebt gij ons door uw voorbeeld in het Vlaams-nationalisme gebracht. Wij waren als jonge flamingant beschaamd, Remi, dat gij op uw 65 jaar nog iedere week uw ronde van de streek deedt. Wij hebben dan een deel van uw ronde overgenomen (met de auto van ons vader, niet te voet), toen wij genoeg hadden van het eindeloos teoretisch geleuter van zelfvoldane Leuvense intellektuelen. Gij hebt als de oude Simeon de overwinning van 1961 en 1965 nog mogen zien. De uitgebouwde organizatie ging u zo goed niet meer. Sommige jongeren vonden dat gij misschien te veel over « den IJzer » spraakt. Maar week aan week nog deedt gij uw 50 gazetjes weg. Wat nieuw was, hebt gij steeds aanvaard, « als 't maar voor de zake was ». Gij zijt een van de « echtsten » geweest die ik in die tien jaar in de Volksunie heb gekend. Een van « de grootsten ». Want dat heeft niets met mandaten, titels of studies te maken. De grootheid moet gemeten worden naar de totaalheid van de nederige inzet, ieder op zijn plaats. Dat was het bij U : totaal ! Geheel, zou uw vriend Verschaeve gezegd hebben. En ik hoor u daarboven bij « mijnhere Verschaeve » afwerend zeggen : « Maar Walter, al die schone woorden, dat is allemaal niet nodig ». In uw hart zult gij echter glimlachen, want diep in dat hart wist gij dat ik dat over U zou geschreven hebben.

● *De nieuwe B.R.T.-R.T.B.-beheerraden.*

p.v.v. vist naast het net

(red.) De samenstelling van de nieuwe beheerraden van R.T.B. en B.R.T. dreigt tot een politiek incident van formaat uit te groeien. De P.V.V. is hoogst ontevreden over het feit, dat ze in de R.T.B. geen beheerders bij heeft gekregen. Beide beheerraden moesten zich zelf elk met twee te koöpteren leden aanvullen. In de nederlandstalige raad legde de C.V.P. op deze twee mandaten beslag, terwijl de P.V.V. het voorzitterschap zou krijgen. Als tegenprestatie eiste de B.S.P. in de franstalige raad de twee te koöpteren mandaten voor zich op. De P.V.V. echter wilde een van die twee hebben. De B.S.P. was het daarmee niet eens en dreigde met kollektief ontslag van alle socialistische mandatarissen, waardoor de zaak voor het parlement zou gekomen zijn. Daar zou de regeringsmeerderheid waarschijnlijk over stag gaan, wat V.D.B. ten allen prijze wou vermijden. Intussen had de P.V.V. bij Van den Boeynants aangedrongen en stelde deze voor, de stemming een week uit te stellen. Hij zou dan tijd vinden om zijn zoveelste kombine uit te werken. Doch de P.V.V. eiste wonderlijk genoegd (klaarblijkelijk met opzet) de onmiddellijke stemming, wat dan ook gebeurde. In de R.T.B. kreeg de P.V.V. niets en is de raad thans samengesteld uit 4 C.V.P.-ers, 4 B.S.P.-ers en 2 P.V.V.-ers met één C.V.P.-er als voorzitter.

In de B.R.T. werden de 2 te koöpteren mandaten aan de C.V.P. toegewezen (w.o. Bert De Smaele van de Standaard-trust). De enige voldoening die de P.V.V. kreeg was het voorzitterschap, toegewezen aan de heer Maertens van « Het Laatste Nieuws ». Terloops stellen we vast, dat met twee persmagnaten in de B.R.T.-beheerraad, de pers haar pozities schijnt in te nemen ook en vooral om de reklame ad calendas graecas te verzenden.

De voorzitter van de B.R.T.-raad is thans iemand, die enkele maanden geleden met de keuze van Batman (na enkele weken uit de T.V.-programmatie genomen omdat het werkelijk om een onding ging) als tekenstrip voor zijn krant, zijn kultureel peil heeft getoond. Dat belooft voor de B.R.T.-kultuur in de toekomst !

Het incident is in meer dan één opzicht leerzaam. Er blijkt eens te meer uit, hoe klein de liefde tussen de beide regeringspartijen eigenlijk is : weinig kansen om mekaar te foppen worden onbenut gelaten. Van den Boeynants heeft destijds, onder de neus van « sterke man » P.W. Segers, zijn partij meegesleurd in een persoonlijke onderneming waartegen heel wat weerstand bestond. De weerstand is alles behalve verzwakt. Wel integendeel : nu de euforie van de eerste regeringsmaanden is moeten wijken voor de harde realiteit van het financieel faljiet, wordt het verzet tegen de regeringsformule in de beide koalitiepartijen steeds sterker. In de C.V.P., waar de « travaillisten » hun beurt efwachten. En in de P.V.V., waar men rillend de verkiezingsbeloften vergelijkt met het huidig beleid.

Het op zichzelf niet zo belangrijk incident in de beheerraad van de R.T.B. is een van de dingen die, als het moet, als struikelsteen kunnen dienen. Zoekt de P.V.V. een voorwendsel om de « ontrouwe » C.V.P. onder zware druk te zetten door met desertie te dreigen ? Want de P.V.V. kan uiteindelijk lastig « haar gezicht bewaren » met één voorzitterszetel, na reeds het affront Van Acker in de Kamer te hebben moeten slikken.

Er blijk uit heel deze misselijke kochandel nog eens overduidelijk, hoe de B.R.T.-R.T.B. (die buiten en boven de partijpolitiek heten te staan) eigenlijk niets anders zijn dan een kleurpartijenrezervaat. Men heeft zich reeds zozeer daaraan gewend, dat de kranten in het lang en het breed zonder enige schaamte de benoemingskoehandel uit de doeken doen. Maar iedereen die nog een vleugje gezond verstand heeft, moet zich toch de vraag stellen : en waar blijft in heel die janboel de bekwaamheid van de beheerders ?

En tenslotte : B.R.T. en R.T.B. worden steeds weer genoemd als de voorbeelden bij uitstek van kulturele autonomie. Hoe het in werkelijkheid met die autonomie gesteld is, blijkt uit het feit dat de benoemingen in de ene beheerraad geschieden in funktie van de verhoudingen in de andere.

Ook de autonomie van de Nederlandse en de Franse radio en T.V. wordt door de kleurpolitieke koehandel tot een karikatuur verlaagd !

● *Geen schitterend bilan...*

zwartberg een jaar later

(red.) De Vriendenkring van het oud-personeel van Zwartberg hield maandag in Hotel Uilenspiegel te Zwartberg een perskonferentie.

Hierbij werd een overzicht gegeven van de toestand een jaar na de dramatische weken in en om de mijn. Daaruit blijkt dat 1225 werknemers naar andere mijnen werden overgeplaatst, 1378 naar andere bedrijven, 203 werkloos zijn, 162 in centra voor herscholing zijn, 196 op rust gesteld, 597 kontraktbreuk pleegden (meestal buitenlanders) en 422 nog steeds te Zwartberg zijn ingeschreven.

Slechts 30 t. h. zijn overgeplaatst naar andere mijnen, doch dit heeft een zeker voordeel, omdat bij eventuele nieuwe mijnsluitingen het aantal getroffenen geringer zal zijn dan bij een grotere overschakeling in het beroep. Het loonverlies wordt mo-

(Vervolg op blz. 4)

beroepsHALVE bekeken

De CVP-PVV-meerderheid 1966-67 is nooit geweest wat men overdrachtelijk een muur noemt of een woud. Van meetaf bestond er in de demokratische en Vlaamse vleugels van de CVP sterke weerzin tegen het Vanden Boeynants-avontuur met de nieuw-blauwe overwinnaars van de jongste parlementsverkiezingen. Deze meerderheid vertrok met barsten en schrammen op haar vehikel. Ettelijke maanden lang bestond de regeringsleiding het, door een kunstmatig optimisme deze inwendige gespletenheid te kamoefleren. Ze slaagde daar ook in, door haar konservatieve gele en blauwe vleugels te verenigen op wat zij « een nationale politiek » noemt. Door de ijskastmetodes ten opzichte van de politieke vraagstukken, zeer sterk met nationalistische tegenstellingen geladen, gelukte het haar, zich te doen doorgaan als de ploeg die het land zou behoeden voor uiteenvallen. Stel u voor hoe dat klinkt : redder van het vaderland ! ? En die ook voor een flink gevulde kas zou zorgen.

Dat heeft ze kunnen volhouden tot einde december. Nu is het hek van de dam en moet ze het hoofd bieden aan de plots losgeslagen inwendige tegenstellingen, zowel in de CVP als in de PVV. Deze laatste heeft haar kwaad humeur over het RTB-incident beklemtoond met een stemming in de gezamenlijke vergadering van haar parlementsfrakties tegen Ontwerp 365. Dit ontwerp houdt o.a. volmachten in, een aanvullende en onvermijdelijke politiek in de financieel-ekonomische sektor, van de ijskast-procedure in het politieke domein. Dit ontwerp is de nieuwe eenheidswet en draagt een nummer dat overeenstemt met het aantal dagen van een jaar. Ze vragen ons vandaag af of de regering Vanden Boeynants wel 365 dagen zal geleefd hebben. De barst in haar meerderheid is immers zeer groot geworden.

De PVV eist sanering door besparingen alleen en verwerpt zelfs het principe der belastingsverhoging, de CVP wenst dat de besparingen niet op de rug van de sociale sektor zouden gebeuren.

Van meer direkte belastingen schijnt ze geen schrik te hebben. Iedereen weet echter dat belastingsverhoging, dan nog onder de specifieke sinjatuur van twee PVV-ministers, de politieke dood van de nauwelijks 5 jaar oude PVV betekent. Het is dan ook zeer de vraag, hoe Vanden Boeynants, nochtans sterk in het kombineren, maneuvreren en balanceren, het voor mekaar gaat boksen. Nota bene met een stel PVV-ministers, die na de eerste herrie over Ontwerp 365 met de PVV-ministers een afgezwakt financieel saneringsplan ondertekenen doch hun handtekening bij de eerste storm in eigen midden verloochenen. Met zulke generaals kan men geen oorlog winnen. Zelfs maarschalk Paul niet.

NATIONALE TEGENSTELLINGEN

Te midden van de « woelige golven » van de « financiële zee » laat de Belgisch-nationale tegenstelling niet af. De Brusselse burgemeesters wijzen de rezolutie van de Antwerpse gemeentevaadren met de bekende gemeenplaatsen over « inmenging in de autonomie van de Brusselse gemeenten » en « de grote vrijheidsbeginselen zijn de bazis van het prestige onzer gemeenten » af. Te Namen geven de politieke mandatarissen van de provincie blijk van grote sociaal-ekonomisch-politieke solidariteit en veroordelen ze mogelijke Waalse pendelarbeid (zonder dat het in hun hoofd opkomt te spreken van de eeuwenoude Vlaamse pendelellende). Te Antwerpen reageert het gemeentebestuur scherp op de eis van de Waalse Ekonomische Raad, twee voor Antwerpen levensbelangrijke werken en projekten te vertragen ten bate van de « in nood verkerende Waalse ekonomie » : nl. de E3-weg en de Schelde-Rijnverbinding. Te Leuven groeit de pas opgerichte Communauté der frankofone hoogleraren en wetenschappelijk personeel, die met de Vlaamse profs een redelijk akkoord over de verwijdering uit Leuven van de franstalige universiteit afsloot, vlug aan. Dat gebeurt tot grote woede van de Acapsul en de Libre Belgique. die in verband met dit akkoord van « Montoire » gewaagde. Montoire was de plaats waar Hitler en Pétain de Frans-Duitse kollaboratie uitstippelden. Door gebruik van deze hatelijke vergelijking (vervang Hitler door Vlamingen en Pétain door de Communauté) beleed de « katolieke » Libre eens te meer haar specifieke « katoliciteit ». Ten slotte herdacht men Zwartberg en maakte men daarbij de bedenking, dat er niets ten goede werd gewijzigd in Limburg.

(Vervolg van blz. 3)

menteel door E.G.K.S.-toelagen gedekt; de vraag is voor hoe lang. De grote vakbonden gaven begin februari 1966 bij monde van de heren Cool en Major te Hoevezavel uitdrukkelijke garanties. Desnoods zal de Vriendenkring een onderzoek instellen en de vakbonden op hun verantwoordelijkheid wijzen. Wij maken ons geen illuzies, want de sindikale heren in kwestie zijn virtueel ontslagnemend...

Er weze trouwens aangestipt dat de cijfers van de Vriendenkring niet helemaal overeenstemmen met andere cijfers, verstrekt door een eigen onderzoek. Zo bleken er op 6 januari jl. 388 werklozen te zijn volgens deze bronnen (203), en slechts 298 nog te Zwartberg (422). We gaan echter niet vitten over cijferverschillen, want de tendens in deze statistieken is toch dezelfde. De besluiten trouwens ook, zij het dat ze in een andere toonaard opgesteld zijn.

Door herplaatsing van arbeiders en bedienden van Zwartberg is er op de Limburgse arbeidsmarkt een oververzadiging ontstaan. Men mag immers niet vergeten dat er jaarlijks ca. 4000 nieuwe werknemers bijkomen. Vooral de jongeren hebben weinig of geen vooruitzichten. In december hebben we aldus de werkloosheid onder personen minder dan 20 jaar oud van 162 tot 247 zien stijgen.

Vele bij Ford Genk te werk gestelde mijnwerkers vrezen dat ze de eersten zullen zijn om afgedankt te worden ingevolge de dalende ekonomische konjunktuur, zelfs in overweging genomen dat zij voor het bedrijf goedkope werkkrachten zijn als gevolg van de E.G.K.S.-toelage. De recente ervaring wijst uit, dat deze kategorie werknemers het eerst ontslagen wordt. Het gevaar bestaat tevens dat ze na ontslag geen recht meer op een tweede herscholing zullen hebben.

● *Zwartberg een jaar later.*

beschamend en ergerlijk

(red.) Men kan zich niet van de indruk ontdoen dat herscholing en premie van 20.000 fr. slechts lokmiddelen geweest zijn om de sluiting van Zwartberg (en later van andere mijnen) beter te doen slikken.

Daarom stelt de Vriendenkring voor : 1. dat herplaatste arbeiders minimum 2 jaar door de Arbeidsvoorziening zouden gevolgd worden; 2. dat bij ontslag deze arbeiders bij voorrang in aanmerking komen voor de werkelijke herscholingscentra; 3. dat bij ontslag binnen de zes maanden na de herscholingsperiode de bedrijven zouden verplicht zijn tot terugbetaling aan de werknemer van de ontvangen vergoedingen; 4. dat herscholingscentra zouden uitgebreid worden in het kader van een echte rekonversiepolitiek. Wij verwijzen in dit verband naar de V.U.-studie, die enkele weken geleden in ons blad werd besproken en die een grondig overzicht gaf — met aanduiding van de heelmiddelen — van de arbeidsmarkt in Limburg. Deze is zonder meer hachelijk te noemen !

De zwaarst getroffenen zijn de omwille van leeftijd en gezondheid niet her-plaatsbare mijnwerkers en bedienden. Hier brengt alleen een versoepeling van de vigerende reglementering inzake pensioen of invaliditeit uitkomst.

Uit gans het onderzoek van de Vriendenkring en van andere instanties blijkt, dat de rekonversie in Limburg improvizatorisch verloopt en dat men geen lijn kan zien in de officiële politiek. Het blijft bij halve experimenten, waarbij men uit het oog verliest dat het om levende mensen gaat. We spreken dan nog niet van de doden en de gekwetsten en van de juridische aspekten (de rechtsmacht trad al even brutaal en begripsloos op als de in de rug schietende rijkspolitie). Een jaar na Zwartberg luidt de algemene konkluzie, dat Brussel Limburg voor als na aan zijn lot heeft overgelaten.

Het is zonder meer beschamend en ergerlijk !

● *Het verslag Kint en de R.T.B.*

waarom een uitzendings-verbod ?

(m.v.d.b.) Er was een verslag Kint. Nu is er ook nog een zaak Kint.

In de ministerraad van vrijdag 28 jl. is besloten, de R.T.B. verbod op te leggen de volgende dag, verleden week zaterdag dus, een wederuitzending te brengen van het T.V.-programma « Faire le point sur le rapport Kint », dat een eerste maal aan de kijkers was getoond op maandag 23 januari.

Wat was er aan de hand ? « Le Soir » schrijft dat V.d.B. de eerste uitzending wel niet zal gezien hebben. Best mogelijk ! Maar hij heeft misschien wél het relaas er van in... « Le Soir » zélf gelezen.

Een idioot stuk, waar het venijn vingerdik op lag en dat gewoontegetrouw begon met een grove leugen. Wij vertalen de aanhef, ten bewijze van de « waarheidsgetrouwheid » van die krant : « Vier of vijf personen kopen in de kruidenierswinkel op de hoek in het Nederlands omdat de kruidenier die taal spreekt ». De waarheid is dat een van de bevoegde zegslieden van de heer Kint tijdens de uitzending had verklaard : « Uit een gesprek met een kruidenier in mijn wijk is gebleken dat vier of vijf personen op tien hun inkopen doen in het Nederlands ». Dat is heel wat anders !

De rest van het persverhaal is navenant !

Men kon het de T.V.-prezentator Frédéric François zo aanzien, dat hij de heer Kint — of althans diens onderzoek — niet ernstig opnam en hij legde alleen de nadruk op wat dit onderzoek en de bevindigen ervan kon ontkrachten. Hij streefde geen ander doel na dan de heer Kint ten prooi te werpen aan diens tegenspreker professor Stengers, een dikke patapoef die er de hele tijd bijzat met een smalend grijnslachje en zijn argumenten ontwikkelde met een superieur air, om de kijkers toch maar goed de indruk te geven dat hij de heer Kint niet voor vol aanzag.

● *Het verslag Kint en de R.T.B.*

deze week in het land

- *Ingevolge een geheime afspraak tussen C.V.P. en B.S.P. verspeelt de P.V.V. een derde zetel in de beheer raad van de R.T.B.*
- *Nog steeds onzekerheid over het onthaal der regeringsplannen bij de meerderheidsfrakties, en halve krizisstemming in de Wetstraat.*
- *De regering verbiedt de wederuitzending van een R.T.B.-programma over het rapport Kint.*
- *Brood-, chokolade- en bierprijzen wentelen omhoog in de spiraal.*
- *Op een perskonferentie klaagde de « Vriendenkring Zwartberg » de achterstelling van Limburg aan.*
- *Leuvense studenten betogen voor de overheveling, Antwerpse voor een universitair statuut der tolkenschool.*

antoine humblet

De heer Antoine Humblet is ons volkomen onbekend. We weten van hem alleen, dat hij C.V.P.-er is en bestendig afgevaardigde van de provincie Namen. Is hij gehuwd of beperkt hij zich tot het vaderland als bruid ? Zit hij stevig in de centen of kan hij met zijn provinciale pree nauwelijks de eindjes aaneen knopen ? Is Antonius-met-het-Kind zijn patroon, of moet het Antonius-met-het-varken zijn ? Alhoewel we neigen in de richting van deze laatste veronderstelling, hebben we er het raden naar. We tasten omtrent Antoine Humblet volkomen in het duister. Of beter : bijna volkomen ! Van hem zijn ons een paar uitspraken bekend, die dan toch enig licht in de duisternis van onze onwetendheid werpen.

Enkele weken geleden hebben wij in ons blad een korte echo gewijd aan een verklaring die de heer Humblet afgelegd had voor de mikro van de R.T.B. De Naamse « deputee » kondigde klaroenend aan, dat de regering haar zegen had gegeven aan een plan om een pipeline aan te leggen tussen Antwerpen en de provincie Namen. Aan het Waalse eind van de pipeline zou een petrochemische industrie worden opgericht. De heer Humblet noemde in dat verband een miljardenbedrag.

Wij hadden toevallig deze R.T.B.-uitzending gehoord en stelden in ons blad de vraag, wat er van aan was. Wekenlang kregen we geen antwoord. De hele Vlaamse dagbladpers deed of haar neus bloedde en of er nooit een Humblet, een plan en een verklaring geweest waren. Aan deze enigszins verdachte en alleszins merkwaardige stilte werd bruusk een einde gesteld, toen de eerste-minister zélf in Wallonië ging vertellen dat hij inderdaad zinnens was, het pipelineprojekt er door te drukken. Ten koste — weer eens : inderdaad ! — van een fantastisch bedrag.

Op de Vlaamse dagbladredakties schrokken de jongens wakker en, eenmaal de slaap uit de ogen gewreven, kostte het hen weinig moeite om de waarheid op het spoor te komen. De achtbare P.V.V.-Brusselaar Van Offelen (in zijn vrije tijd ook verkoper van zeep en aspirine) had druk uitgeoefend op een petrochemisch bedrijf om een nieuwe fabriek te vestigen in Wallonië; de regering van haar kant zou er voor zorgen dat tussen Antwerpen en de fabriek een pipeline-« boulevard » (sic) wordt aangelegd. Kostprijs : een slordig miljard. Riziko's waren er aan de regeringsbelofte niet verbonden : met een half oog op de blankocheck die de regering binnenkort in de vorm van de fameuze volmachten hoopt te ontvangen, kon Van Offelen stout doorspreken.

De eerste verklaring van de heer Humblet heeft dus alleszins bevestigd dat de man weet, waar Abraham de mosterd haalt en dat zijn woorden de nodige aandacht verdienen. Wie een « primeur » zoals die van de pipeline voor de micro mag verkopen, weest doorgaans wel van wanten.

Zopas is Antoine Humblet weer in het nationale nieuws gekomen. Hij was bezieler van en spreker op een vergadering, die de Naamse politieke mandatarissen tijdens het voorbije weekeinde hebben belegd om de regering onder druk te zetten. De regering stond trouwens al op voorhand onder druk en ze waardigde minister Toussaint naar Namen af om er, de pink op de naad van de broek, de bevelen van de Walen in ontvangst te nemen.

De heer Humblet verklaarde op die vergadering (volgens de kranten : « onder hartstochtelijke toejuichingen ») dat er binnen de tien jaar 26.000 nieuwe arbeidsgelegenheden in zijn provincie moeten bijkomen. En hij voegde er aan toe : « Wij willen niet dat onze zonen hun brood gaan verdienen in Antwerpen, Genk of Brugge, waar zij hun kinderen niet langer kunnen opvoeden in de Franse kultuur die ons heiligste patrimonium uitmaakt ».

Heb je het gesnopen ? Antoine-van-het-kind-Jezus of met-het-varken — we weten het immers niet — vertelde onder hartstochtelijke toejuichingen (zo zegden de kranten) praat die, moest hij uit een Vlaamse mond komen, ronduit ekstremistisch zou zijn. Bekrompen bloed- en bodemnationalisme heet dat dan immers.

Wij zijn van mening, dat de heer Humblet gelijk heeft. Althans principieel. Maar wat de praktijk betreft : poten af van de centen ! Wallonië staat nog voor vele tientallen miljarden in het krijt bij Vlaanderen. Onze zonen hebben in lengte van jaren — en ze doen het nog — overal gewerkt waar ze een boterham konden gaan verdienen. Ook en vooral in het Wallonië van Antoine Humblet, dat destijds mede op hun zweet rijk is geworden.

Nu de tijden ietwat veranderen, ontzeggen we Humblet en Van Offelen en wie dan ook het recht in Vlaanderen eens te meer belastingen ten bate van Wallonië te komen heffen.

We zullen de petroleum zélf wel kraken. We hebben het lang genoeg met de bittere noten gedaan !

dio Genes.

" kijk, met beide ogen, kijk ".

(m.v.d.b.) En zijn argumenten ? De cijfers van de vervalste talentelling van 1947 vonden natuurlijk gratie bij professor Stengers.

Hij aanvaardt natuurlijk dat bv. te Etterbeek 5,5 t. h. Vlaamse dienstplichtige soldaten en 9,5 t. h. Vlaamse schoolkinderen de weerspiegeling van de werkelijkheid zijn. De bevoegde zegslieden van de heer Kint raamden het getal Vlamingen te Etterbeek op 32,5 t. h. waarna de heer Kint, al de gegevens tegen elkaar afwegende, tot de konkluzie kwam dat er te Etterbeek 22,5 t. h. Vlamingen moeten zijn, waar de talentelling van 1947 maar tot 14 t. h. kwam (percentage dat, volgens onze frankofonen, sedertdien nog veel lager moet geworden zijn).

Hoe dan ook, de Brusselse krant schrijft dat in de ministerraad de mening heerste dat « boosaardig opzet » voorzat bij het voornemen van de R.T.B., een wederuitzending te brengen van een programma dat stof heeft doen opwaaien en vooral « geen plezier deed aan de Vlaams extremistische kringen ».

Als men het ons vraagt : Van den Boeynants had die wederuitzending hoegenaamd niet moeten verbieden. In de eerste plaats zijn wij uitgesproken tegenstanders van iedere regeringstussenkomst om de vrijheid in radio en T.V. te verminderen — ook al wordt die vrijheid in de media zélf geweld aangedaan door rancuneuze leugenachtigheid. De maatregel van Van den Boeynants viel ongeveer samen met de eerste verjaardag van de herrie rond Maurits De Wilde's « Mijnalarm ». We verdedigen de vrijheid in radio en T.V. niet alleen als ze ons voordelig is; we verdedigen de vrijheid tout court. Ook als die vrijheid moet dienen om door een wederuitzending van een hatelijk programma stemming te maken.

En vervolgens : uitstel is geen afstel. Naar verluidt zal de wederuitzending toch geschieden, vermoedelijk zaterdag aanstaande. We raden alle Vlaamse T.V.-kijkers aan, dat programma niet te missen. We zetten hen er toe aan, zich zélf te overtuigen van de hatelijke laatdunkendheid waarvan Frédéric François en prof. Stengers blijk geven in hun poging om de zaak van de Nederlandse scholen te Brussel te bestrijden. Met Ivan Ogarevs woorden in Jules Verne's « Koerier van de Tsaar » zouden we willen zeggen : « Kijk, met beide ogen, kijk » ! Want dergelijke uitzendingen zijn de beste propaganda voor de groei van de Vlaamsnationale gedachte en voor de bevordering van het federalisme.

Wij nazijn

Vlaams nationaal

SCHOKAKTIE

Op vrijdagavond 3 maart zullen te Brussel de prijzen aan de winnaars van de abonnementenslag worden overhandigd. Te dezer gelegenheid zal een kleinkunstprogramma aangeboden worden aan al wie in de schokaktie meer dan tien abonnementen maakte of beslissend bijdroeg tot het sukses in zijn arrondissement of afdeling.

Er zullen aan de betrokkenen persoonlijke uitnodigingen gestuurd worden. In ons blad van volgende week volgen meer gegevens. Wie echter in aanmerking komt voor een uitnodiging, houde de datum van 3 maart vrij.

UNITAIR OF FEDERAAL?

We schreven in een van onze vorige nummers dat in het weekblad « Tijd », orgaan van het V.E.V., een polemiek over het federalisme op gang gekomen was. De heer G. Naets, redakteur van « Tijd », had in een zeer oppervlakkige bijdrage het federalisme als « voorbijgestreefd » bestempeld.

In het nummer van verleden week verscheen een schitterende repliek van mr. Van der Elst, die de wenselijkheid en de noodzaak van federalisme ook op ekonomisch gebied overtuigend aantoonde. Onze voorzitter bewees glashelder dat het niet opgaat, het federalisme te bestrijden met zogezegde ekonomische argumenten.

De flater van de h. G. Naets (want zijn stuk in «Tijd» was een flater, niet alleen omwille van de tekst doch ook omwille van de plaats...) heeft dan toch als gunstig gevolg dat in het V.E.V.-orgaan een levendige en zeer interessante polemiek over het federalisme is ontstaan en dat de V.U.-voorzitter de kans kreeg, om eens voor dit lezerspubliek een rustig en overtuigend pleidooi pro te houden.

WAAR IS DE TIJD ?

Het V.V.S., de overkoepelende Vlaamse studentenorganizatie die geleid wordt door de niet-student Gaby Vandromme, richt op 18 februari te Antwerpen het bal «Waar is de tijd?» in. Tussen haakjes : die tijd van toen interesseert nieuwlichter Vandromme hoegenaamd niet; het volstaat, even zijn teorieën te aanhoren, om te beseffen dat Vandromme er heilig van overtuigd is te behoren tot de allereerste studentengeneratie die haar naam kon schrijven en de tafels van vermenigvuldiging had geleerd. Handige Gaby zet de « Waar is de tijd ? »-traditie echter voort omwille van de lieve centen en de interessante « background » voor zijn ideeën. O kronkelwegen van het driewerf heilig progressisme !

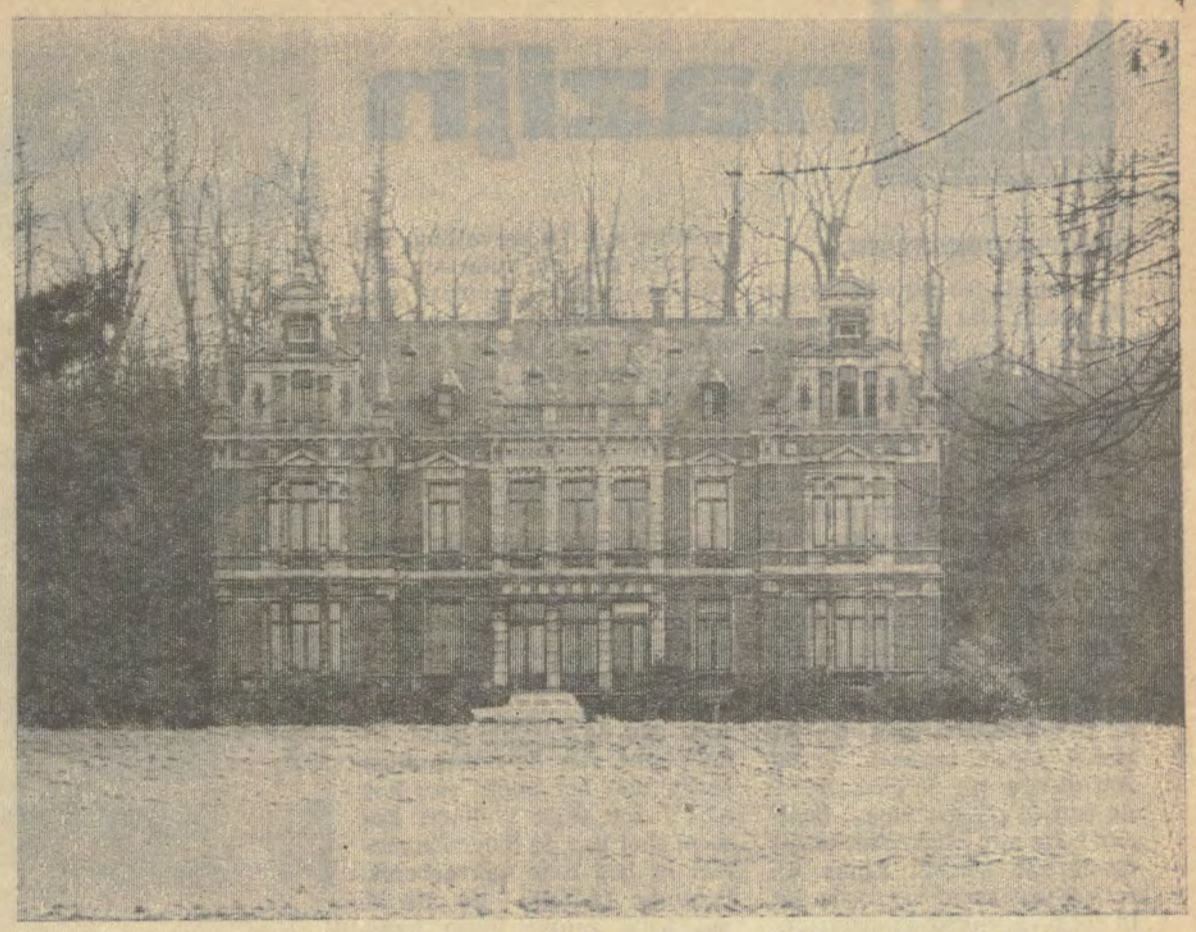

Generaal Lemnitzer, opperbevelhebber van de Navo-strijdkrachten, zou van de Belgische regering het kasteel van Gendebien nabij Bergen als bescheiden dienstwoning toegewezen krijgen...

BLOED EN EER

Maar daarover gaat het eigenlijk niet. Wel over het Erekomitee van « Waar is de tijd ? ». Het V.V.S. heeft natuurlijk zijn beste beentje voorgezet om zoveel mogelijk indrukwekkende namen met lange titels op die lijst te krijgen (binnenskamers noemen de jongens dat dan « misselijke bourgeois ». Alléén binnenskamers !). Tussen die erekomitards zit ook de aartsreaktionair, aartspatriot en would-be massamoordenaar Omer Vanaudenhove.

Méér dan kompromitterend gezelschap voor een aantal andere komitee-leden die, had Omer in 1944 zijn zin gekregen, vandaag niet meer zouden geleefd hebben...

Waar is, inderdaad, de tijd ? Nietwaar Vandromme ?

BRT-BEHEERRAAD

Elders in het blad wijden we uitvoerig uit over het politiek incident naar aanleiding van de verkiezing der leden voor de beheerraden van BRT en RTB.

Er is echter bij de vorming van deze beheerraden nog iets gebeurd, waar wij niet stilzwijgend kunnen over heen stappen.

Door de Hoge Raad voor Volksopleiding was de kandidatuur van de heer Clem de Ridder voor de beheerraad van de BRT voorgedragen. De heer de Ridder is algemeen sekretaris van het Davidsfonds; met hem zou een niet-politieker, gesteund door een belangrijke niet-politieke kulturele groep, zijn intrede in de beheerraad gedaan hebben.

« Het was te mooi gewezen, het heeft niet mogen zijn... ». Een kulturele eend in de politieke BRT-tijd mocht er in geen geval bij. De C.V.P.-ers lieten deze vertegenwoordiger van de belangrijkste Vlaamse katolieke kultuurorganizatie vallen als een baksteen. Ze hielden het bij de beproefde « zware gewichten » zoals een Marcel Van de Wiele...

RONKEND EN HOL

De burgemeesterskonferentie van Brussel heeft op de rezolutie van de Antwerpse burgemeesterskonferentie geantwoord in de te verwachten stijl : ronkend, hol en fraai klinkend in het Frans, stuntelig in de Nederlandse vertaling. Op de stevige argumentatie van de Sinjoren antwoorden de Beulemansen helemaal niet. Ze verwijzen naar algemeenheden, doodversleten beginselen die nooit werden toegepast en zoeken ook hun toevlucht tot de klassieke loochening van bestaande toestanden. Ze slaan feitelijk voor de Antwerpenaren op de vlucht, als misdadigers met een uiteraard slecht geweten. Die voorlopig in de boosheid volharden tot ze zullen gekortwiekt worden. Want ook deze Brusselse rezolutie is een nieuwe spadesteek aan hun eigen graf. Het is zeldzaam in de geschiedenis, dat grafdelvers hun eigen graf groeven in de mening dat dit voor een ander bestemd was, terwijl het wel degelijk het hunne was.

TECHNISCHE EN FINANCIËLE BIJSTAND

Zo noemt men in ambtelijke taal de hulp van België aan Kongo en Rwanda-Oeroendi. In de praktijk komt dat o.a. op het volgende neer : prof. Van Bilsen is hals over kop naar Kigali vertrokken om uitleg te vragen over de aankoop — met Belgisch geld — te Parijs van Franse Alouettehelikopters en 12 pantserwagens voor de ronde som van 110 miljoen fr.

Harmel heeft het voor één keer niet genomen. Hadden ze dan nog Belgische wapens gekocht ! Bovendien had de Belgische regering zeer onlangs met veel moeite 90 miljoen « technische bijstand » voor Kigali kunnen bijeen scharrelen. Om nu te vernemen dat, terwijl men zélf in de financiële put zit, de ondankbaren dit geld sito presto in « gay Paris » gaan verteren !

SPROOKJE

In tegenstelling met wat velen menen is een sprookje niet noodzakelijk hetzelfde als ontroerend teer en mooi en wonderlijk gelukkig. Een sprookje heeft wel meestal een onverwacht maar daarom des te meer treffend gunstig einde. Maar ook dit is maar zó, omdat de lezer of luisteraar al van tevoren partij heeft gekozen voor diegenen die in het voorafgaande verhaal de ongelukkigen, de bedreigden zijn geweest. En wij, min of meer volwassenen, vergeten te gemakkelijk dat bedreiging en ongeluk zeer werkelijk zijn in het verhaal zelf, en ook op die wijze beluisterd worden door de kinderen aan wie de sprookjes verteld worden. Daarzonder zou een sprookje vertellen even zinloos zijn als het ophalen van een eeuwenoude mop voor iemand die deze mop al tot vervelens toe heeft gehoord.

Sinds vorige zondag is duidelijker dan vroeger gebleken dat de liberale PVV en haar onwaardeerbare voorzitter (de onverzadigbare beul Omer) niet alleen in een sprookjeswereld — dit is in de onwerkelijkheid — leven, maar ook zélf tot een sprookje zijn gekomen. Dàt Belgisch-vaderlands sprookje moet dringend verteld worden. Aan de min of meer volwassenen die dit land menen te regeren, maar evenzeer aan de kinderen.

Meer dan honderd jaar lang hadden vele prinsen die elkaar opvolgden de bouw geleid van een klein maar, volgens hun oordeel, schitterend paleis. Zozeer waren ze vervuld van hun macht en van hun belangrijkheid dat zij dit paleis beschouwden als het centrum van de gehele beschaafde wereld. Het kreeg het meest progressieve huisreglement (de meest liberale grondwet van Europa), het kende een zeer gunstige ontwikkeling (de vlug ingezette, zij het eenzijdig ontwikkelde industrializering), het zou een voorbeeld zijn van harmonische samenwerking tussen de prinsen en de koning die zij er hadden bij genomen en het dienstpersoneel in de verschillende vleugels van het paleis. Dat een zeer groot gedeelte van het personeel « aangeworven » werd zoals nogal eens een Siciliaans meisje er toe gebracht wordt een tipisch Siciliaanse bruiloft te aanvaarden, leek totaal onbelangrijk. In de vleugel van het hogere personeel — de kamerknechten en de butlers — bestond immers zoveel zekerheid over de eigen bevoorrechte toestand dat elke ontevredenheid bij het echte knechten- en meidenpersoneel onbelangrijk kon geacht worden.

Eén van de prinsen vooral was totaal verblind door dit heerlijk paleisje. Hij kon zelfs de gedachte niet dulden dat ooit hierin enige verandering zou komen. Hij zou het paleisje verdedigen tot het einde. Want stilaan waren de knechten en meiden tot de ontdekking gekomen dat zij, zo goed als de prinsen en zelfs als de koning, écht mensen waren. Dat zij evenzeer als koning, prinsen en butlers het paleisje mogelijk maakten. Zij konden niet langer tevreden gesteld worden met een bescheiden loon dat aangepast was aan hun lagere stand. Zij waren niet meer tevreden met een klein geschenkje dat bovendien nog verpakt werd in een heel grote doos, zoals men dat wel eens doet bij kinderen of voor de grap. En omdat het paleisje meer droom dan werkelijkheid was en helemaal niet het middenpunt van de wereld, werden ook de butlers ontevreden ; door de ontevredenheid van de knechten en meiden verminderden de voorrechten van hun stand, hun werk werd minder belangrijk nu de knechten ook al als butlers gingen optreden.

De heldhaftige prins nu zou het paleisje redden : de knechten en meiden zou hij duidelijk maken dat zij toch ook al mooie kleren hadden en bijna butlers waren. En aan de butlers zou hij vragen, ten minste uiterlijk minder minachting te tonen voor hun ondergeschikten. Maar toen gebeurde de ramp : de butlers wilden alleen met knechten werken. Het lukte niet de Vlaamse knechten tot (tweetalige) butlers te maken, want de Waalse butlers weigerden zelfs maar «goede morgen » te zeggen in de taal van de knechten. Het paleisje was niets dan een droom en de prinses kon niet ontwaken, want er was geen prinses.

NEMROD.

Wij nazijn

vlaams nationaal

KULTUURPOLITIEK...

Hardnekkige geruchten doen de ronde, dat de topadministratie in de kulturele sektor van plan is, volgende bezuinigingspolitiek toe te passen, meer bepaald wat het kunstonderwijs aangaat : men zou de wedden van leraars-kunstonderwijs verminderen naarmate deze leraars als zelfstandige kunstbeoefenaars (hetzij schilders, beeldhouwers, grafici, musici enz.) een tweede inkomen hebben dat men in fiskaal jargon « aanzienlijk » noemt. Op bazis van dit tweede inkomen zou men een variabel cijfer berekenen, dat zou dienen om de leraarswedde aan te passen naar... beneden ! We zijn benieuwd, of dit opzet zal slagen. Links en rechts vernamen we reeds dat in dit geval enkele kunstenaars van naam, die thans in het hoger kunstonderwijs leraarstaken vervullen, eenvoudig ontslag zouden nemen. Zo zou men vanzelfsprekend het peil van dit onderwijs aanzienlijk « verhogen ». Van stijl gesproken : we zouden zo zeggen, dat dergelijke financiële politiek verdacht naar... abstraktie ruikt. Hoewel de abstrakte richting in de kunst thans een krizis doormaakt. Maar daarvan is men natuurlijk in de Wet-, Beenhouwer- en Schoenmakersstraten niet op de hoogte...

AAN DE DEUR

Louis Major hebben we vorige week de wensdroom toegedacht, dat hij met pensioen wou gaan. De droom gaat 1 december a.s. in vervulling. Hij zal zich dan ten volle aan zijn miljonairssport kunnen wijden : yachting. Wat we niet wisten : de « Louis » schijnt dat pas vernomen te hebben via de pers, want zijn naaste medewerkers hadden de door hen vooropgezette « afdankingsdatum » verzwegen. Weinig glorieus einde van een weinig glorieus man, die naast de impozante ACV-baas Cool (ook weldra met pensioen) in het niet verzonk. Misschien komen beiden nu ook nog terecht bij Bell Telephone, waar men « linkse kapitalisten » verzamelt aan de lopende band. In de plaats van de onbenullige Major aan het hoofd van het ABVV zou Gust Wallaert komen, chef van de federatie metaal in het rode vakverbond. Debunne (ACOD) en Alfred Delourme zouden geen kans hebben. Evenmin als het Major-voorstel over federalizering van het ABVV. Hoe is het mogelijk !

BELL-VERZAMELING

Na Spaak en ex-goeverneur De Clerck van Antwerpen is ook de gewezen UNO-sekretaris-generaal Trygve Lie tot de hogere personeelsstaf van I.T.T. (Bell) toegetreden. Lie is evenals Spaak en De Clerck een gewezen socialist.

Hun intrede in deze superkapitalistische trust is het onrechtstreeks bewijs van de verwatering van de socialistische beweging in Europa. Die roze geworden « marxisten » moeten hun gewicht in geld waard zijn voor de I.T.T. Geen haar op ons hoofd dat er immers aan denkt, dat Spaak, Lie en De Clerck er zouden op uit zijn hun nieuwe werkgever binnen te loodsen in de Socialistische Internationale.

Daar gaan ze weer, onze belastingscenten. De artillerie-eenheden van ons duurbaar Eerste Legerkorps kregen nieuwe (en op het zicht geen goedkope !) « blaffers ». Men ziet hen in geen geval de bezuiniging aan !

BLAUWE VERDRAAGZAAMHEID

De Brusselse Liberale Jongeren hebben een nieuwe voorzitter gekozen, de frankofoon Bigaré, met 150 stemmen tegen 48 voor de geografische Vlaming Schollaert, sekretaris van minister Van Offelen. Het feit alleen dat deze Schollaert van recent Vlaamse oorsprong is, was voldoende om hem te kelderen. Daarbij was het feit, dat Bigaré binnen twee jaar de « liberale jongeren - leeftijdsgrens » zal bereikt hebben voor de blauwe spruiten geen beletsel om hem voor 4 jaar te kiezen. Voor het overige zijn ze zeer verdraagzaam !

DRIE GEMEENSCHAPPEN

Dat Paul Vanden Boeynants een doortrapte komediant is en een volleerde huichelaar, weten we al lang. Onze duitstalige landgenoten weten het sinds nieuwjaar ook. In zijn beste Duits — met Beulemansaksent — richtte Paul zich via de radio tot de bewoners van de Oostkantons, om hen zijn wensen aan te bieden. Hij had het hierbij over « onze drie taalgemeenschappen ». De Eupenaars voelden zich reeds een beetje getroost met deze erkenning. Tot ze een uur later, toen V.D.B. in de T.V. zijn Waalse landgenoten toesprak ontdekten dat Paul het in deze Franse nieuwjaarsklacht alleen over « twee taalgemeenschappen » had. Onze duitstalige landgenoten zouden toch moeten weten, dat er voor V.D.B. eigenlijk maar één gemeenschap telt : die der Belgen, die hoogstens drie verschillende voornamen mogen dragen.

MEEROPBRENGST VAN BELASTINGEN NAAR WALLONIE !

Een — zeer belangrijk — aspekt van de begrotingswijziging, die hoofdzakelijk tot gevolg zal hebben meer belastingen en (teoretisch blijvende ?) besparingen, is het inzicht van de regering, om de opbrengst van deze aderlating voor een belangrijk gedeelte te gebruiken als inspuiting voor de regionale ekonomie. De regering wil terecht de regionale ekonomische planning nog meer prikkelen, omdat zulks een specializering van een nog veel te konjunktuurgevoelige algemene ekonomische struktuur in de hand zal werken en omdat zulks ten tweede op het financiële vlak een kentering ten goede in de hand werkt. Tot hiertoe klopt bijna alles. Maar waar wij de regering (en al haar voorgangers trouwens) niet meer kunnen volgen, is dat ze van de fiskale eskalatie misbruik wil maken om de uit natuurlijke oorzaken verzwakkende Waalse ekonomie te bevoordeligen tegenover een Vlaamse ekonomie, die pas aan het begin van een expansie en een struktuurvorming staat.

Onze nationale kolen- en staalindustrie, hoofdzakelijk gekoncentreerd in Wallonië, maakte de welstand uit van de Waals-Brusselse bevolking ten nadele van de Vlaamse, die de kruimels van de rijke tafelen kreeg. Deze in Wallonië gelokalizeerde zware nijverheid kreeg rond 1955 een eerste zware klap door de opkomst en expansie van andere energiebronnen dan kolen (petroleum en derivaten) en door de ontwikkeling van de vervoermiddelen. Geleidelijk kwam men tot grotere vervoereenheden, waardoor de kostprijs werd gedrukt en vermits het om zeevervoermiddelen ging, de kust- en waterloopstreken van lieverlede aan belang wonnen, niet alleen als aanvoer- en uitvoercentra doch ook als vestigingsplaats. Door deze transportrekonversie kwam ook het Waalse staal in het gedrang, vermits men op de duur beterkope ertsen kon invoeren en andermaal het transportprobleem een faciliteitselement werd in de prijsberekening en de konkurrentiële mogelijkheden. De traditionele Belgische politiek van voorrang voor de Waalse kolen- en staalijverheid werd hierdoor voor een dilemma geplaatst : ofwel overschakelen naar een nieuwe nationale bedrijfsekonomie ofwel door een subsidiëringspolitiek de aksentsverschuiving van Wallonië naar Vlaanderen trachten tegen te gaan of op zijn minst te vertragen. Dat is gebeurd met aanwending van miljarden in de Waalse kolenmijnen (onder verwaarlozing van de veel jongere en efficiënter uit te baten Limburgse mijnen en weigering van de belangrijke nevenindustrie), die op een zuivere verliespost zijn neergekomen, ook ingevolge de beperkingen die van buitenaf werden opgelegd (EEG).

Doch de les heeft niet geholpen omdat Brussel, uit schrik voor het bekende Waalse politiek temperament, dat om sociaal-ekonomische redenen sinds jaren met een Waals federalisme dreigt, en rekenend op het even bekende Vlaamse geduld, deze politiek van bevoorrechting wenst voort te zetten. Met andere woorden : omwille van zuiver politieke redenen (die een valse redenering inhouden, nl. behoud van een onhoudbare unitaristische staatsidee) voert het Belgisch establishment een ekonomische politiek, die tegen alle ekonomische logika indruist.

Verontrust door de Waalse staalkrizis is de regering Vanden Boeynants thans van plan, een zeer groot gedeelte van de belastingsopbrengsten aan te wenden om de zieke Waalse staalindustrie nieuw leven in te pompen. Dat daarmee de tragikomedie van de Waalse kolennijverheid in nog veel hachelijker omstandigheden dan 10, 20 jaar geleden zal herhaald worden raakt haar koude kleren niet, omdat ze voor alles wil vermijden, dat de Waalse federalisten op zekere dag tot het besluit komen dat ze met de Vlaamse federalisten moeten gaan praten over het hoofd heen van Brussel.

Indien we niet blind zijn voor de werkelijke Waalse noden (met de bekende Vlaamse zin voor objektiviteit in tegenstelling met de bekende Brusselse en Waalse kwade trouw en verkeerde voorlichting) dan moeten we toch vaststellen dat de Walen er niet in slagen, hun eigen bevolking op peil te houden. De stijging van hun bevolkingscijfer danken ze uitsluitend aan de inwijking van vreemdelingen. Daaruit ontstaat de voor ons Vlamingen onthutsende vaststelling, dat onze franken besteed worden aan de welvaart van inwijkelingen, niet eens aan die van autentieke « landgenoten ». De demografische ontwikkeling van Wallonië is het gevolg van de bewust aangekweekte mentaliteit : familie zonder kinderen of met hoogstens één kind. Nu staan de Walen voor het feit, dat ze demografisch gezien een oude bevolking uitmaken, die niet meer meekan en die een blok aan het been is van de andere aktieve bevolking die in de minderheid is. Terwijl bovendien de Vlamingen, die zich demografisch gezonder hebben ontwikkeld, daarvoor op de koop toe nog mede moeten betalen, en zelfs wat hun rechtens toekomt nog eens zien vergooien aan een niet-vooruitziende bevolkingsgroep en aan vreemdelingen. Dat mag hard klinken maar dat zijn de Belgische feiten anno 1967 ! De Walen moeten zich zelf saneren als volk. Dat is mogelijk zoals het Franse voorbeeld heeft aangetoond (niet alles onder de Gaulle is inderdaad verwerpelijk, en le roi soleil is aardig op weg om van de Fransen opnieuw een gezond en zelfs een rijk volk te maken). Daarom kunnen we al dat Waals geklaag niet ernstig opnemen en zeggen we tot de Walen : begint bij u zelf en laat u niet langer als een verwend kind (dat de « oude man » heeft) door een ander onderhouden !

We kunnen niet genoeg waarschuwen tegen deze nieuwe uiting van wanbeheer en noodlottige politiek op het hoogste vlak in ons land, omdat zulks : 1. de Waalse ekonomie toch niet zal helpen ; 2. de reële expansiemogelijkheden van de Vlaamse ekonomie, die reeds een aanzienlijke achterstand heeft, nog meer zal vertragen. Daarom alleen reeds zijn de plannen van de regering Vanden Boeynants en van de partijen die haar steunen, ja zelfs van de partij die haar zogezegd bevecht — de BSP — doch in dit specifiek opzicht al even onbetrouwbaar is, een nieuwe oorlogsverklaring aan Vlaanderen. Ze sluit aan bij de openlijke anti-Vlaamse PVV-houding, de verkapte anti-Vlaamse CVP-politiek en de nog steeds onder voogdij staande BSP-oppozitie. Wij kunnen deze oorlogsverklaring niet anders beantwoorden dan met de hoogst mogelijk verscherpte weerstand. Daarin hebben we één geluk : de opeenvolgende regeringskrizes moeten onvermijdelijk uitmonden in een regimekrizis. De huidige moeilijkheden verhaasten dit proces Aan ons, het ritme rvan nog te helpen versnellen ! (R.).

IN MEMORIAM PIET SCHEPENS

Te Gent overleed — eenzaam — de 66-jarige schrijver Piet Schepens, vooral bekend om zijn kennis van de Skandinaafse letteren. Hij lag in de dertiger jaren grotendeels ten grondslag aan de sterke belangstelling in Vlaanderen voor de epische literatuur uit Zweden en Noorwegen. Zijn nalatenschap omvat ca. 50 vertalingen, essays, studies en beschouwingen van en over de Skandinaafse letterkunde. Zijn tweedelig werk over August Strindberg werd bekroond door de Kon. Vlaamse Akademie. Hij was bevriend met Sigrid Undset, Knut Hamsun e.a. bekende Noorse schrijvers.

Piet Schepens werd als strijdbaar Vlaming na de bevrijding zwaar getroffen, doch werkte zich taai weer op. Hij aarzelde niet, per fiets het Vlaamse land af te rotsen om z'n eigen werk te verspreiden, na in de oprichting van de « Skandinaafse Biblioteek » een nieuw bestaansmiddel te hebben gevonden. Later werd hij in eer hersteld en was hij leraar aan het Don Bosco-Instituut te St Denijs Westrem. De dood van zijn echtgenote trof hem diep hoewel hij niet versaagde en nog vol literaire toekomstplannen stak.

Aan zijn nabestaanden betuigt « Wij » zijn oprecht rouwbeklag.

WAAR BLIJVEN ZE ?

Dr. Szondi, CVP-gemeenteraadslid van Etterbeek, heeft de Antwerpse burgemeesters dank gezegd om hun motie over de Brusselse drijverijen. In dit dankwoord spreekt hij de hoop uit, dat andere Vlaamse burgemeesters zich bij deze Antwerpse motie zullen aansluiten. Wij zouden dat ook graag zien gebeuren. Maar we twijfelen er aan of de burgemeesters van de vier andere grote Vlaamse steden het zullen doen. Miele Claeys van Gent heeft in dit opzicht niet de minste refleks; idem voor zijn kollega van Brugge, Pierre Van Damme, die 'n verkapte franskiljon is; idem voor Lauweryssen van Oostende, die Piers van Oostende mag vervangen en nog altijd Vlaams bewustzijn verwart met incivisme à la Suurpruym (in diens « goeie tijd »). En over Meyers van Hasselt zullen we maar zwijgen. Ziet gij die « misdienaar » in zijn gewest een aktie op touw zetten om de Craeybeckxmotie te steunen, terwijl hij te Brussel een kommissie voorzit die juist moet dienen om het tegenovergestelde te doen van hetgeen de Antwerpse burgemeesters wensen ?

LEREN REKENEN, OMER

Vorige week wierp Vanaudenhove in een perskonferentie de schuld van de huidige financiële situatie op de BSP. Hij gebruikte het bekende argument, dat het kabinet Vanden Boeynants-Declerck thans in de put zit als gevolg van het door het kabinet Lefèvre nagelaten deficit. Meteen was dat ook een onrechtstreekse aanval op de huidige koalitiepartners van Vanaudenhove, de CVP-ers. We hoeven de CVP niet te verdedigen; maar wanneer Omer vies is van de BSP, moet hij dat ook zijn van de CVP. Laten we even 'n (brute) rekening maken. Lefèvre had na vier jaar een deficit van 20 miljard, dat door Harmel met een belastingsverhoging van 10 miljard voor de helft werd gedekt. Dat gebeurde in nauwelijks een maand tijd, begin vorig jaar (laten we dat niet vergeten, want nu komen er nauwelijks een jaar later nóg eens 10 miljard bij, dus precies evenveel, maar dan door de... PVV-CVP-regering). Indien Dequae, die minister van Financiën was onder Lefèvre, vier jaar lang per jaar 10 miljard belastingen méér had mogen innen, dan zou de opbrengst daarvan 40 miljard geweest zijn en had Lefèvre een overschot van 20 miljard kunnen hebben. Wat natuurlijk 'n teoretische veronderstelling is, vermits geen enkele regering dat zou doen, tenzij ze het geld nog méér door vensters en deuren zou gooien !

ÉÉN POND NAT

Dequae heeft het in elk geval zuiniger gedaan dan PVV-er Declerck. Want onze blauwe superfinancier heeft al een gat van 10 miljard (we blijven bij dit cijfer !) na 10 maanden bewind. Dat is 1 miljard verlies per maand, niettegenstaande hij 10 miljard meer ontvangsten kon boeken dan Dequae. Maar hij doet dat met de medeplichtigheid van een partijgenoot van Lefèvre, de « kampioen van de kristelijke middenstand » Vanden Boeynants. We kunnen dus besluiten : zowel de CVP als de BSP en de «nieuwe» PVV zijn dieven of knoeiers of beide tegelijk. Ze zitten alle drie regelmatig in uwe en onze zakken. Al hun wederzijdse beschuldigingen kunnen niet verhinderen dat ze alle drie vandaag nog eens ontmaskerd zijn als uitpersers en pluimers van de bekende Honoré. Met dien verstande, dat de PVV méér dan de twee anderen het voorzien heeft op het pluimen van de « kleine man », de zelfstandige inbegrepen.

BRELLIANA

Jacques Brel geraakt niet uit het nieuws. Een naamloos telefoontje te Lyon, waar hij zou zingen, bracht een klein legertje speurders op de been om hem tegen « een bomaanslag » te beschermen. Men meende dat deze bedreiging voortvloeide uit het feit dat Brel zich nu ook in de Franse kiesstrijd heeft gemengd, door voor Mitterand partij te kiezen en een lied aan de leider der linkerzijde te wijden. We vragen ons af, of dat wel mag van de Gaulle. Tenzij het weer een reklamestunt is van Brel-de-afscheidnemer. Een Franse krant wist het nog beter : de bedreiging kwam van de flaminganten. Die hebben nl. tot in Zuid-Frankrijk toe geheime agenten die ook lid zijn van het Vlaams Bevrijdingsleger. Als U begrijpt wat wij bedoelen. Nou, als verademing in onze belastings- en begrotingsmizerie is het Brel-nieuws (in grote opmaak gebracht door zijn vrienden van de « Standaard ») ons welkom.

De nieuwe zeesluis van het kanaal Gent-Terneuzen te Terneuzen. Op de achtergrond (nauwelijks zichtbaar op de foto) de Westerschelde met een grote tanker die in de richting Vlissingen vaart. Alhoewel de sluis reeds bevaren wordt, zal ze slechts volgend jaar in dienst genomen worden.

HONORE VERDER GEPLUIMD

De kranten gebruiken allerlei geleerde titels en omschrijvingen om de jongste pil, die de Belgische belastingbetaler te slikken gegeven wordt — neus en ogen toe, jongen ! — te vergulden. « Op wat komt dan dit labirint van toelichtingen neer » is een vraag die de vermoeide krantenlezer zich stelt, als hij zich opmaakt om de « boterhammen » te lezen en zich na een twintigtal regels gewonnen geeft met de verzuchting : wat baat het allemaal, ik zal toch moeten lammeren ! We hebben ons de moeite getroost, te pogen een beetje verstaanbaar proza en enkele cijfers uit deze geleerde uiteenzettingen te lichten. Hier gaan we dan :

1. DIREKTE BELASTINGEN.

Hier stellen we de strekking vast, om alleen de hoger dan 500.000 fr. bedragende inkomens rechtstreeks zwaarder te belasten. Een persoon met een dergelijk inkomen kan er uiteraard beter tegen. Het aantal genieters van dergelijke inkomens is betrekkelijk gering, zodat de opbrengst van deze verhoging niet zo groot zal zijn. Er werd dus naar een kompensatie gezocht door ook de direkte belastingen op de vennootschappen te verhogen, op voorwaarde dat het belastbare bedrag de 3 miljoen niet overschrijdt.

Een zekere verlichting bij sommige regimes wordt nagestreefd door een verlichting van het stelsel van de gekoppelde inkomens van echtgenoten. De minimale en maximale aftrekbaarheid wordt thans opgevoerd van resp. 17.000 en 27.000 fr. tot resp. 23.000 en 35.000 fr. Ook het plafond van de inkomsten, dat aanleiding gaf tot vermindering wegens gezinslasten, werd verhoogd van 260.000 naar 270.000 fr., en per persoon ten laste boven de vierde van 26.000 tot 27.000 fr. Dit is een zeer geringe tegemoetkoming, zoals bijvoorbeeld de recente verhoging van de kinderbijslag (voorgesteld als blijk van de sociale zin van deze regering !) die bij nadere berekening hoop en al nog geen 50 fr. per maand bedraagt...

Tegenover vennootschappen is deze regering van « vertegenwoordigers van vennootschappen » uiteraard veel inschikkelijker. Zo stelt ze in haar koepelwet voor, het onderscheid inzake vennootschapsbelasting tussen de inkomsten van aandelen en van leningen weg te werken. Ook zullen nieuwe vennootschappen voortaan hun verliezen kunnen aftrekken van latere winsten, zonder dat daarvoor nog een tijdsgrens voorgeschreven is.

Het stelsel der afschrijvingen wordt gewijzigd, evenals de aftrekbaarheid van meubilair- en gebouwen-verzekering. Deze aftrekbaarheid wordt voortaan geschrapt, zodat de fiskale ontvangsten merkelijk hoger worden in dergelijke gevallen, die niet langer meer alleen de bezittende klasse aangaan.

2. INDIREKTE BELASTINGEN.

Tot nog toe zijn er dus geen spektakulaire wijzigingen vast te stellen. Sommige daarvan zijn trouwens ekonomisch verantwoord als het er om gaat de investeringen te prikkelen, maar andere beschikkingen doen dat weer te niet. Zodat men zich afvraagt, waar uiteindelijk de voordelen zullen zijn of in hoever de voorgestelde maatregelen werkelijk op een gunstig klimaat ter bevordering van de ekonomische expansie zullen neerkomen. De vraag is trouwens : hoe gaat de regering behalve de bekostiging van de ekonomische expansie ook nog het begrotingstekort dekken ?

Zoals elke reaktionaire regering zoekt ook de huidige hoofdzakelijk hogere inkomsten door middel van indirekte belastingen, die iedereen treffen doch de ekonomisch zwakken veel zwaarder dan de ekonomisch sterken. Ze wil daarbij te werk gaan met een blanko-volmacht zonder te zeggen, hoever ze met haar verhogingen zal gaan ! Dat kan men zo ongeveer al schatten bij lezing van de voorstellen inzake hervorming van het stelstel der registratie-, suksessie-, griffie- en zegelrechten. De ontvangsten voortspruitende uit allerhande verkopingen zullen naar verwachting aanzienlijk stijgen. Ook vaste zegelrechten zullen verhogen zonder dat men bij voorbaat weet met hoeveel. Wel zegt de regering dat de zgn. luxetaks met 1 t. h. zal verhogen (van 17 naar 18 t. h.), terwijl de « luxetaks » op auto's op 18 t. h. blijft. Ook deze regering van de vooruitgang weet dus nog niet, dat een auto al lang geen luxeartikel meer is. Noteren we terloops dat de luxetaks aan de bron voor vele artikelen eventjes 20 t. h. en meer bedraagt. Waar de indirekte belastingen bepaald met sprongen naar omhoog gaan, is bij de tabakswaren (volkscigaretten ineens van 13,50 naar 16 fr.) en alkohol (vermoedelijk wenst V.D.B. het alkoholisme te bestrijden...).

Men moet daarbij de reeds toegepaste verhogingen van telefoon-, telegraaf-, post- en spoortarieven (vooral de ergerlijke « aanpassing » der sociale abonnementen) rekenen, zonder de prijsstijgingen te vergeten, die sinds nieuwjaar aan « eskalatie » doen. Een bijzonder frappant voorbeeld is de verhoging met 50 t. h. van het spoortarief Brussel-Centraal-Zaventem !

3. BEZUINIGINGEN

Deze zijn vooral gericht tegen de massa. We denken aan nieuwe inkrimping van het ziekteverzekeringsstelsel (beperking van vergoeding van kleine riziko's), aan de vertraging die zal opgelegd worden in het groeirime van de pensioenen, de blijvende sociale en fiskale ongelijkheid tussen arbeiders en zelfstandigen, kortom aan zovele maatregelen die vooral de aktieve bevolking zullen treffen en geen noemenswaardige kompensatie vinden in een — zeer — geringe lotsverbetering van de passieve bevolking, zelfs rekening gehouden met het betrekken van sommige verwaarloosde groepen (gehandikapten, werkende vrouw, wezen, gedetineerden enz.) in het sociaal beleid. Men moet trouwens de omvang daarvan niet kennen om tot volgend besluit te komen : door vele kleine kategorieën nieuwe en geringe voordelen te verschaffen, wenst de regering te doen vergeten dat ze de grote massa diep in het leder gaat snijden én door de verhoging der indirekte belastingen én door inkrimping van sociale rechten.

PARLEMENTAIRE KRABBELS

IN DE KAMER

De begroting van justitie wordt steeds meer een onderonsje van juristen en breedsprakerige vertegenwoordigrs van het edele avokatengild. Ze hebben haast allemaal een stokpaardje, dat dan met véél bravour wordt bereden.

De puntige Pierson, als fraktievoorzitter van de B.S.P. een geduchte debater maar als minister van ekonomische zaken geen onvergetelijke indruk makend, was onder de indruk gekomen van de aanwending van de elektronika in de geneeskunde. Hij wou de weldaden der moderne technieken ook in de rechtswetenschap aangewend zien en vond het helemaal niet utopisch, een toestel te zien ineenklikken dat in één minuut alles verklaart wat een rechtskundig navorser zoekt. Hij was goed geinspireerd toen hij de misbruiken van de voorlopige hechtenis des lettres de cachet noemde, deze « brieven » waarmee absolutistische Franse koningen volkomen willekeurig, vijanden en medeminnaars zonder vorm van proces in de Bastille lieten opsluiten. In een fijne woordspeling vroeg hij de minister van justitie, die als minister van kultuur ook de « schone letteren » in zijn bevoegdheid heeft, in naam van de schone letteren schoonschip te maken met de onduldbare, moderne « lettres de cachet ».

Frans van der Elst in een sluitende tussenkomst, viel de partijdigheid aan van parketten en magistratuur tegenover de Volksunie. Hij gispte scherp de voorhechtenis, die als voorwendsel dient om deelnemers aan bepaalde manifestaties uit te schakelen of te intimideren.

Piet Leys kloeg de onbeduidende aanwezigheid aan van nederlandstalige magistraten bij het hof van beroep te Brussel. Hij verdedigde het standpunt dat alleen kandidaten met Nederlands diploma in de magistratuur in Vlaanderen mogen benoemd worden. Hij laakte tot besluit de partijpolitieke benoemingen die vaak een serene rechtsbedeling in de weg staan.

Maurits Coppieters deed een patetische oproep voor amnestie, na aan de grote verschillen in de repressierechtspraak te hebben herinnerd.

Na enkele schermutselingen in de regering, waarvan het gedempte gekletter, spijts een strenge black-out, toch in de wandelgangen werd opgevangen, zijn zowel de kristen-demokratische als de P.V.V.-ministers akkoord geraakt over de nieuwe fiskale aderlating en de zg. sanering in de sociale sektoren.

Het kwam reeds tot een eerste lichte treffen tussen regering en oppozitie over de ongrondwettelijkheid van de ontwerpen. Lefère, C.V.P.-fraktievoorzitter, liet een niet al te snuggere indruk, toen hij in het geharrewar van voorstellen en tegenvoorstellen het spoor bijster werd en onder luid gelach de tribune moest verlaten. De ongrondwettelijkheid van de koepelwet is manifest, omdat de regering de macht vraagt fiskale maatregelen te treffen, wat uitdrukkelijk door de grondwet aan de wetgever werd toegekend. Vanden Boeynants en na hem De Clercq, ontweken handig het debat over de ongrondwettelijkheid zelf, en verwezen de socialisten naar hun vroegere eveneens ongrondwettelijke houding. De diensten van Vanden Boeynants hadden de hand kunnen leggen op een oude uitspraak van de wat zonderlinge Philippart, die prompt tot jurist en haast tot auteur werd gepromoveerd. Vanden Boeynants dreunde het citaat op en deed alsof daarmee de kous af was.

Frans van der Elst interpelleerde minister Vander Poorten over de uitvoeringsbesluiten inzake de taalwet in bestuurszaken. Hij onthulde de leemten en gebreken van de wet, wees op de verschillen in Franse en Nederlandse tekst en besloot dat de wet in feite, spijts de uitvoeringsbesluiten, onuitvoerbaar is.

Voor de bespreking van zijn begroting had de minister van landsverdediging zijn glimmende slee laten voorrijden op de binnenkoer van zijn kabinet, Wetstraat 2. De wagen gleed buiten, alleen bevolkt met de minister en natuurlijk met een chauffeur in militair uniform. Het verkeer werd door een rijkswachter opgehouden om de ministeriële passagier voorrang te verlenen. Vijftig meter verder zwaaide de wagen met een brede bocht voor het opnieuw opgehouden verkeer, de parking op van het parlement : Zijne Excellentie was aangekomen.

Tijdens de bespreking van landsverdediging maakte Reimond Mattheyssens een zinspeling op de jongensachtige en publicitaire stunts van de defensieminister. Hij noemde de huidige begroting een verspilling, en het leger een kwaad, dat zo beperkt mogelijk dient gehouden. Hij bepleitte nogmaals een verhoging van de soldij en besloot met een stevige veeg uit de pan aan het adres van de P.V.V.

NIK CLAES

IN DE SENAAT

Vorige week donderdag werd de begroting van Sociale Voorzorg verder behandeld. Ook vorige dinsdag nog vulde ze een deel van de agenda.

We hoorden de vriendelijke, welwillende minister De Paep, die echter af en toe het politiekertje uithing door een zijdelingse aanval tegen de B.S.P. en de V.U., waarbij hij het even aan de stok kreeg met de B.S.P.-syndikalist Dore Smets — thans meer aanwezig en agressiever dan toen zijn partij aan het bewind was — en met de V.U.-mannen Roosens en Jorissen.

Senator Ballet wees op de wenselijkheid de valiede ouderen niet af te sluiten van de gemeenschap van de jongeren door ze af te zonderen in tehuizen voor bejaarden, waar ze alleen maar moeten kijken hoe andere ouderen sterven.

Ook vroeg hij zich af of de P.V.V.-er Moreau de Melen zijn belofte aan het Sociaal Verweer zou houden tegen de begroting te stemmen, zo de minister aan het derde kind van de zelfstandigen geen 1250 fr zou geven zonder het deficit te verhalen op de zelfstandigen.

Er werd gegrinnikt in de Senaat omdat iedereen de straffe taal van een onervaren Moreau de Melen kent. De man is er tot zijn eigen ontgoocheling naast gevallen als minister van Middenstand. Van de C.V.P.-overlopers naar de P.V.V. was het valschermspringer Poswick die de ministerszetel kreeg.

Vorige dinsdag en ook woensdag heerste er in de Senaat een gespannen sfeer door de plotse verscherping van de reaktie van de P.V.V. Deze verscherping was vooral te wijten aan het nietverkiezen van de P.V.V.-er Rigo in de Raad van Beheer van de B.R.T. De heer Rigo heeft het diploma lager onderwijs, maar als zoon van de portier van de Senaat en als beschermeling van de P.V.V.-fraktieleider Gillon heeft hij grote invloed in de P.V.V.-senaatsfraktie waar hij de whip speelt en grotesk dreigt, de onwilligen hun verkiesbare plaats te ontnemen ! De man is pas 39 jaar, zo niet was hij nationaal gekoopteerd senator geworden ! Het huiselijk drama in de P.V.V. kent dus een nationale weerslag. Men waant zich terug in de 18e eeuw.

Een kluif voor de juristen was het debat over de verhoging van het aantal magistraten aan de echtbanken te Ieper en te Veurne, waar de minister alleen een lapmiddel vooropzette en het voorstel van senator Lahaye verwierp.

Senator Van Cauwelaert is het moe dat de minister de rechterlijke hervorming altijd maar uitstelt en droeg een paar amendementen voor, die op een bepaald punt de grens van het ontwerp overschreden. De juristen Rolin, Vermeylen, Hembye en anderen werden dus aktief.

Senator Jorissen spotte met het uitblijven van het zo lang beloofde ontwerp van de minister en bracht de tolken in moeilijkheden door te zeggen, dat we al jaren wachten zoals zuster Anna maar dat we Cecilia nooit zagen komen.

Anderzijds onderstreepte hij het feit dat het voorstel kwam — en hij kreeg de lachers aan zijn kant — van mensen die zeker niet van vlaamsgezindheid konden verdacht worden zoals de Westvlaming Lahaye en oud-senaatsvoorzitter Gillon.

Woensdag begon de begroting van landbouw, het budget van de heer Heger, de oudste minister, nogal aktief voor wat de onderhandelingen betreft op het Europese vlak maar nooit overdreven aktief op het binnenlands plan. De man is 70 en al ongeveer 10 jaar minister. Zjn kleurloosheid overleeft elk ministerie, want aan landbouw wordt niet veel belang gehecht in België en Heger heeft door zijn passiviteit weinig vijanden.

De begroting van landbouw bracht ons de jaarlijkse rede van de Limburgse veearts Mondelaers, burgemeester te Bree. Hij is met senator De Man een van de oudste senatoren en was evenals deze laatste voor de oorlog al volksvertegenwoordiger.

De heer Mondelaers komt geregeld naar de Senaat, zit een half uurtje in de zaal en gaat dan naar de koffiekamer waar hij eenzaam aan een tafeltje zit, de handen op de knieën, de blik wat troosteloos. Hij geniet ietwat somber zijn rustige oude dag, drinkt zijn koffie, eet wat koekjes en gaat dan weer enige tijd in de zaal zitten luisteren tot de stem van zijn Limburg en van zijn veeartsenpraktijk hem terug roept naar Bree. Hij is één van de rustigste en meest ambitieloze C.V.P.-senatoren.

Naast een zeer lange rede van de heer Sledsens — hij spreekt altijd lang — hoorde de Senaat zowel een rede van V.U.-senator De Paep over de begroting als een interpellatie van hem over de vervalsingspraktijken in de zuivelsektor.

Senator De Paep lijdt nooit aan plankenkoorts, wat zijn nerveuzer kollega's Ballet en Jorissen wel overkomt als ze eens heftig willen te keer gaan om reakties uit te lokken.

Senator De Paep is altijd stevig gedokumenteerd en gaat rustig maar zakelijk en stevig de minister te lijf en de minister blijft gewoonlijk het juiste antwoord schuldig, wat ook nu het geval was.

Senator De Paep is haast nooit afwezig. Elke zitting om 2 uur stipt zit hij in de zaal. Weinigen volgen zo aandachtig de debatten als hij en vooral als zijn V.U.-kollega's aan de slag gaan, geniet hij volop van het spektakel.

Tot veler verbazing bleef voorzitter Struye woensdag afwezig. Hij zal het nog enkele weken blijven daar hij een heelkundige bewerking ondergaat.

Ondervoorzitter Crommen zal dus geruime tijd voorzitten.

Het kontrast bij het betreden van de zaal tussen de statige Struye en de demokratische eenvoudige Gentse onderwijsman is opvallend. De heer Struye geniet volop van zijn voorzitterschap als hij tussen de rijen zaalwachters voortschrijdt, B.S.P.-senator Crommen vindt het kennelijk te burgerlijk en vervelend. Wat ook heel wat simpatieker aandoet !

■ Mr. Vander Elst drong in het debat over het wetsontwerp inzake toekenning van volmacht op inwinnen van advies van de Raad van State aan, en vroeg of de regering soms bang is voor een dergelijk advies. Onze partijvoorzitter hield dan een interpellatie, gericht tot de min. van binnenlandse zaken, over de gebrekkige en ontoereikende formuleringen in de uitvoeringsbesluiten van de taalwetten van 1964. Vele teksten geven aanleiding tot tegenstrijdige interpretatie. De CVP-ers Lindemans en Verroken waren verplicht deze zienswijze te steunen. De minister moest toegeven dat er verschillen tussen de Nederlandse en Franse teksten van de besluiten zijn en gaf op diverse punten toe aan de interpellant o.a. inzake de vernederlandsing van het bedrijfsleven enz. De hh. Wannyn en Schiltz dienden daarna een motie in, waarin op spoed ter verduidelijking van de taalwetbesluiten werd aangedrongen.

■ De h. Vander Elst werd namens de V.U. aangesteld tot lid van de bijzondere kommissie belast met het onderzoek van het wetsontwerp van speciale machten. De h. Leys is plaatsvervangend lid.

■ Volksvert. Mattheyssens kwam uitvoerig tussenbeide in het debat over de begroting van landsverdediging. Behalve algemene beschouwingen pleitte hij voor oprichting van ééntalige eenheden tot in de top. Over de « afgezwaaide kommissie » zei hij dat ze niet reprezentatief was.

onze mannen in het parlement

■ Senator Ballet hield een bondige uiteenzetting in de beraadslaging van sociale voorzorg 1967 en vroeg speciaal aandacht voor het moreel aspekt van de bejaardenzorg. Morele en materiële aspekten gaan vaak samen. Hij pleitte voor een huisvesting waarbij bejaarden het leven der jongeren kunnen meeleven. Ook wenste hij uitleg over de belofte van vice-premier De Clercq dat de gezinsbijdrage voor zelfstandigen niet zou verhoogd worden, over de geruchten als zou de staat het struktureel deficit te zijnen laste nemen en dat de bijslag voor het derde kind op 1250 fr. zou gebracht worden.

■ Senator Jorissen pleitte in het debat over de justitiebegroting niet alleen op grond van zuiver Vlaamse doch ook op grond van realistische toestanden ter plaatse voor een verhoging van het aantal rechters te Ieper en te Veurne. Hij stelde voor in plaats van jaren te moeten wachten op het algemeen hervormingsplan, pragmatisch te werk te gaan en elk gedeeltelijk voorstel tot verbetering te aanvaarden.

■ In het debat over de Landbouwbegroting hield senator De Paep een uitvoerige tussenkomst en daarna een interpellatie. In zijn tussenkomst achtte hij de landbouwpolitiek ontoereikend om de landbouwers aan een gelijkwaardig inkomen te helpen, vergeleken met de loontrekkenden. Hij achtte het onjuist een diagnose op te stellen doch geen efficiënte behandeling in uitzicht te stellen. Hij drong aan op een radikale struktuurpolitiek, wegenisaanpassing en waterbeheersing, voorwaarden tot een markt- en prijzenbeleid in het kader van de EEG. In dit verband ging hij uitvoerig in op de waterellende in de polders en drong hij aan op navolging van het Nederlands voorbeeld, dat door bemaling drie vierde van het ganse laaggelegen gebied droog houdt. Ook achtte hij de nieuwe polderwetgeving totaal voorbijgestreefd. Tot slot hield hij zijn interpellatie over de vervalsing der zuivelprodukten en de te treffen maatregelen tegen dergelijke praktijken. Het tweede gedeelte der interpellatie ging over de botersmokkel uit Nederland.

■ Schriftelijke vragen werden gesteld door volksvert. Coppieters, Goemans, Mattheyssens en door senator Jorissen.

ONZE PARLEMENTSLEDEN STAAN HUN MAN!

GEEN VERLENGING

Senator Ballet had de minister van Sociale Voorzorg gevraagd, of het niet mogelijk was de aanvraagtermijn tot het bekomen van een pensioen van volledige loopbaan door hen, die daarvan niet genoten wanneer hun overlevings- of rustpensioen ingegaan was tussen 1 januari 1962 en 1 januari 1966, met zes maand te verlengen. De minister is van mening, dat dit niet mogelijk is, omdat zulks een wijziging der ter zake bevoegde wet zou vergen en omdat volgens hem voldoende ruchtbaarheid werd verleend aan de eerste termijn zodat, steeds volgens de minister, het aantal personen die zouden verzuimd hebben een aanvraag in te dienen, tot een strikt minimum zal herleid zijn. We zullen dit laatste maar afwachten, gedachtig de ervaring met de pensioenen. Daarvoor verwijzen we naar ons nummer van drie weken geleden waarin we de schromelijke vertragingen inzake toekenning en uitbetaling van pensioenen alsmede de bestaande verwarring op de korrel namen.

DEFINITIE VAN BEVOEGDHEID

Volgens minister Piers, van Toerisme en de Standaard, is het normaal dat een nederlandsonkundige publiciteitstechnicus (kunstadviseur ten persoonlijken titel, ingevolge de afschaffing van de graad) belast is met het opstellen van alle uitgaven van het Kommissariaat Generaal voor Toerisme en de organizatie van tentoonstellingen in het buitenland. Waarschijnlijk des te meer daar dit Kommissariaat-Generaal voor Toerisme volgepropt zit met franstalige en nederlandsonkundige m'as-tu-vus en fils-à-papas, te beginnen met de onbetaalbare Haulot. Als troostprijs voor de ondervragende senator (Wim Jorissen) zou moeten gelden, dat « een beroep werd gedaan op franstalige en nederlandstalige ambtenaren om een waardige vertegenwoordiging te verzekeren in de twee taalgebieden ». Dat noemen de C.V.P.-ers Verroken en konsoorten waarschijnlijk een « volwaardige kultuurautonomie »! Aanpassingen zouden, steeds volgens de heer Piers, gebeuren in « het raam van de kaderaanpassing », een eeuwenoude dooddoener in het Belgisch ministerieel en administratief jargon. Daarop maakt de gewezen Brussel-marseerder Piers geen uitzondering. Ook deze magere Streber is er gekomen op de rug van de Vlamingen. Van hem moet men geen sanering in de augiasstallen van het Kommissariaat-Generaal-Toerisme verwachten. Voorthameren, Wim!

TOERISTISCHE SUBSIDIERING

Uit een antwoord van minister Piers aan senator Jorissen blijkt, dat het Kommissariaat-Generaal voor Toerisme aan zes groepen, instanties en verenigingen subsidies verleent nl. ver. voor vreemdelingenverkeer, toeristenbonden, provinciale federaties voor toerisme, badplaatsen van algemeen belang, erkende organizaties voor sociaal toerisme en aan de provincies, gemeenten en erkende V.Z.W. 's voor regionale toeristische en vakantiespreiding. De subsidiëring van de laatstvermelde kategorie geschiedt volgens ministeriële beslissingen en niet volgens een reglement. Het ware wenselijk, dat ook hier een reglement in voege zou treden, ten einde willekeurige betoelaging te vermijden. Het Kommissariaat-Generaal wettigt ter zake geen vertrouwen.

SABOTERENDE SABENA

De luchtwaardinnen van de Sabena moeten o.m. Nederlands en Frans kennen. Om te voorzien in dringende behoeften werden echter op zeker ogenblik buitenlandse luchtwaardinnen aangeworven, op voorwaarde dat ze binnen het jaar Nederlands zouden leren (zoals prinses Paola waarschijnlijk...). Er blijkt inderdaad van dat aanleren niet veel in huis te komen, naar blijkt uit het antwoord op een vraag, gesteld door senator Jorissen aan minister Maisse (Verkeerswezen).

Ook blijkt dat visitor's cards op de lijn Brussel-Londen wel in het Engels-Frans voorhanden zijn, doch niet in het Engels-Nederlands. De minister beweert dat dit laatste niet klopt.

We weten echter, dat de Sabena een sabotage-vereniging van het Nederlands is en geloven de h. Maisse derhalve niet. Onze eigen ervaringen zijn ons uiteraard gelovenswaardiger. De hele machinatiepolitiek van de Sabena om aan de toepassing van de taalwetten te ontsnappen bewijst de juistheid van senator Jorissens aanklacht en de ontoereikendheid van het ministerieel antwoord. Er zal nog meer moeten aangedrongen worden, om de Sabena (die leeft van ons aller geld) aan de taalwetten te onderwerpen.

Wat richt U eigenlijk uit, Vlaamse C.V.P.-ers?

HERMAN SLUIT ZICH AAN

De minister van Binnenlandse Zaken sluit zich aan bij de zienswijze van de Vaste Kommissie voor Taaltoezicht die in een advies stelt, dat al de agenda's van raadszittingen in de Brusselse agglomeratie en de daarbij horende verslagen in beide landstalen moeten gesteld zijn. Hij heeft de vice-goeverneur van Brabant verzocht, dit ter kennis te brengen van de betrokken gemeenten o.a. van de blauwe diktator-onbeschofterik en burgemeester van Etterbeek, die onlangs weigerde een door hem voorgestelde motie ook in het Nederlands voor te leggen, ondanks protest van drie nederlandstalige raadsleden. Dat was trouwens een der vele blijken van « goede wil » waarmee in illo tempore de Brusselse burgemeesters het taalvraagstuk zouden oplossen. We herinneren ons zelfs, dat in 1963 de C.V.P. in het Brusselse plechtig beloofde, geen koalities aan te gaan met partijen, die op taalvlak geen verdraagzame houding zouden aannemen. Dit belette V.D.B. niet, schepen van Brussel te worden in een kollege met de blauwe Vlamingenvreters Cooremans en konsoorten. Uit welk schepenambt hij moest weggesleurd worden toen hij eerste-minister was geworden.

We zijn benieuwd, wat de reaktie van de blauwe potentaten zal zijn op Cappuyns mededeling. Die werd uitgelokt — moeten we dat nog zeggen — na tussenkomst van V.U.-senatot Wim Jorissen. Want welke C.V.P.-er of B.S.P.-er zou het in zijn hoofd halen, zulke « ambetante » vragen aan de minister te stellen?

VREEMDE VLIEGTUIGEN

Senator Ballet vroeg minister Poswick om bijkomende inlichtingen nopens het overvliegen van ons land en het doorbreken van de geluidsmuur door vreemde vliegtuigen. Uit dit antwoord blijkt dat volgens internationaal aangegane akkoorden en konform met de wederkerigheid de vliegtuigen van de NATO-strijdkrachten toelating hebben dit te doen. Deze vluchten zijn tot een minimum beperkt, noodzakelijk voor het behoud van het operationeel peil van de NATO-luchtstrijdkrachten. De vluchten worden aan pozitieve radarkontrole onderworpen, hetgeen o.a. inhoudt, dat men vliegtuigen die van hun route afwijken van boven steden en grote agglomeraties kan verwijderen.

Senator Ballet had gesuggereerd of het niet wenselijk ware, dergelijke vluchten boven zee uit te voeren. Min. Poswick meent dat de oppervlakte van onze territoriale wateren te gering is en dat anderzijds de eisen van de luchtverdediging deze mogelijkheid uitsluiten.

GEEN ACHTERPOORTJES

Senator Ballet drukt in een vraag, gericht tot de min. van Buitenlandse Zaken, de vrees uit dat de vestiging van SHAPE in ons land in tegenstelling met wat in een ministerieel antwoord op een vraag van volksvert. Anciaux tot uiting kwam, wel aanleiding tot overtreding der taalwetgeving zou kunnen geven. Hij illustreerde dat met het praktische voorbeeld van een verkeersongeval, overkomen aan een Amerikaans voertuig in het Antwerpse. Volgens de Belgische wetgeving moet een dergelijke zaak volledig in het Nederlands afgehandeld worden. Doch vermits het Engels en het Frans de officiële NATO-talen zijn, kon het best gebeuren dat de rechter de vertaling zal vragen van eventueel in het Engels opgemaakte stukken. Deze zouden dan aanleiding kunnen geven tot een briefwisseling tussen een Belgisch ambtenaar in het Frans of het Engels met het bureau van het land van herkomst, in onderhavig voorbeeld met de Amerikaanse ambassade. Kan men een ambtenaar verplichten, dit te doen? De minister antwoordt, dat de betrekkingen tussen de vreemde diensten en zijn ministerie in de taal van hun keuze geschieden. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken zal dan in zijn betrekkingen met andere Belgische openbare diensten de Belgische taalwetgeving toepassen. Dat is een geruststelling, maar de ervaring leert dat in dit verband niet nauwlettend genoeg kan toegezien worden.

We kennen het fabeltje van de « vergissing », de « vergetelheid » enz.

DOKUMENT

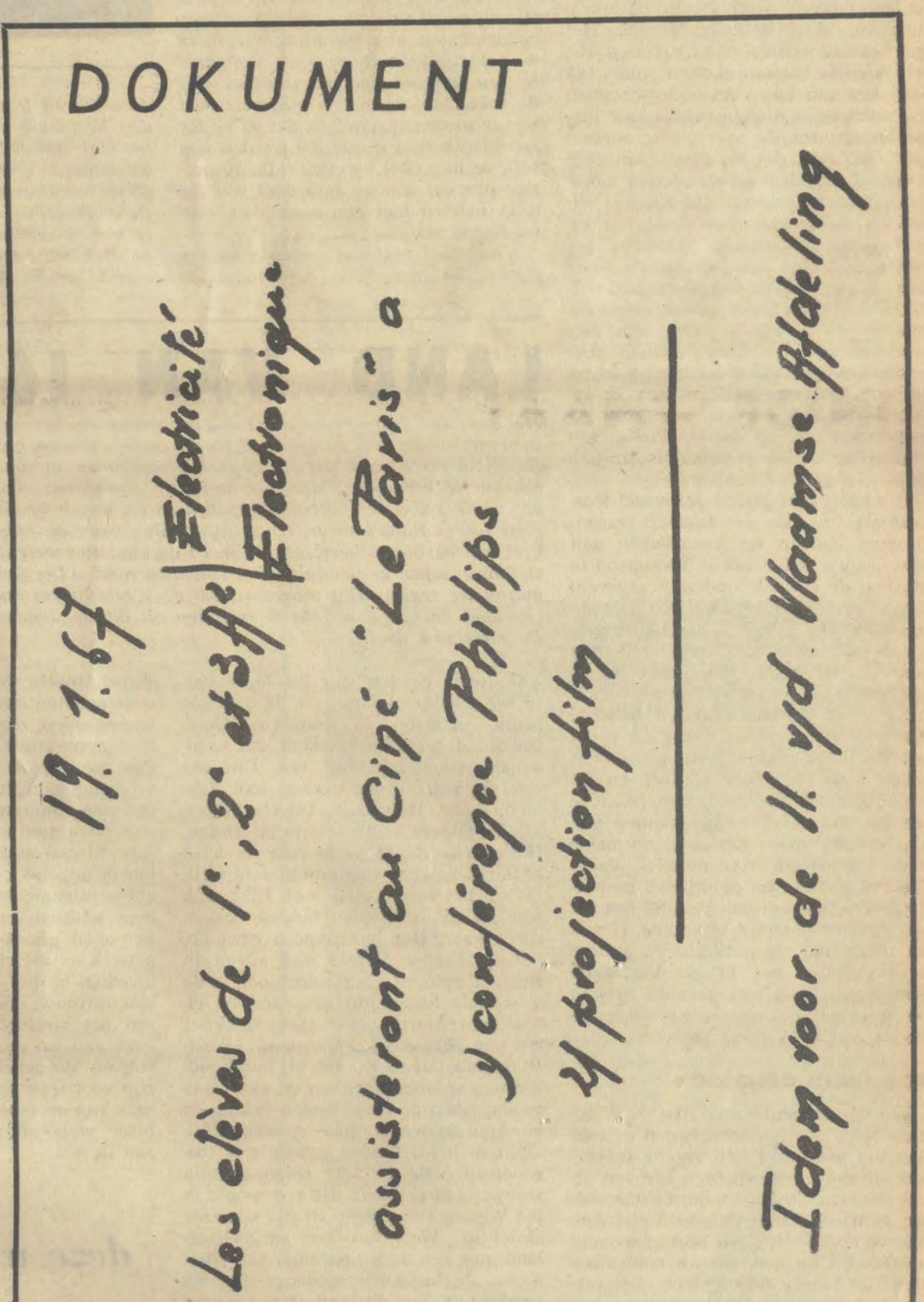

Bovenstaande tekst stond onlangs te lezen op het mededelingsblad van de Rijkstechnische school te Moeskroen. Moeskroen is een franstalige taalgrensgemeente met « faciliteiten » voor de nederlandstaligen. De « Ecole technique de l'Etat - Rijkstechnische school » omvat een belangrijke nederlandstalige afdeling; de leerlingen ervan zijn afkomstig van Moeskroen zelf en van de Vlaamse gemeenten Rollegem, Rekkem, Bellegem, Aalbeke enz. We gaan er op vooruit : vroeger heette het « pour les flamands la même chose ». Nu is dat — véél (maar ongewild) « humoristischer » — al Nederlands geworden! Vergelijk deze bespottelijke « faciliteit » met de wijze, waarop in de Brusselse randgemeenten of in de Voerstreek de frankofonen in de watten worden gelegd...

de WIJ de wereld
vlaams nationaal

A. B. M.

Vrijwel onopgemerkt bleef de verklaring van de Amerikaanse minister van Defensie, dat Amerika bereid is te verzaken aan de oprichting van een anti-raketnet over het Amerikaans grondgebied. Ze is nochtans van het allergrootste belang. Deze verklaring komt inderdaad net op het ogenblik dat de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie voor de keus staan, ofwel een geweldige inspanning te leveren tot beveiliging van hun respektievelijk grondgebied tegen raketwapens, wat op een bewapeningswedloop zonder voorgaande zou neerkomen, ofwel aan de inspanning verzaken en meteen het klimaat scheppen waarin een bewapeningsstop redelijke kansen op verwezenlijking heeft. Het feit dat Washington de eerste stap heeft gezet, zo kort na het akkoord onder de drie grote Westelijke kernmogendheden over de niet-aanwending van de ruimte voor militaire doeleinden, kan niet anders dan het laatste restje Russisch wantrouwen wegnemen. Hopen we althans, want de eerste reaktie was niet erg hoopgevend.

HET SPOOK

Het spook van een nieuwe fase in de bewapeningswedloop had een specifieke naam : ABM. Dat is de afkorting van Anti Ballistic Missile. Het gaat om een sisteem van raketten, die vijandelijke atoomraketten vóór het bereiken van hun doel onderscheppen en vernietigen. Indien beide grote mogendheden tot de overtuiging zouden gekomen zijn, dat bij gemis aan enig akkoord dergelijke afweernetten moesten opgericht worden, dan zouden beide tot een reusachtige financiële en technische inspanning verplicht geweest zijn. Men schat de kosten daarvan op niet minder dan 80 miljard dollar of 4 biljoen frank ! Meteen zou dit bedrag onttrokken geweest zijn aan vredelievende projekten en had men gerust mogen zeggen, dat alle pogingen tot ontwapening mislukt waren. De gevolgen daarvan zouden zeer groot geweest zijn ook op sociaal-ekonomisch vlak en de sociale ontwikkeling in beide landen geremd hebben.

Het hoeft niet gezegd dat zowel Rusland als Amerika er tegenop zagen. Daarom hadden de Amerikanen aan hun nieuwe ambassadeur Thompson te Moskou de speciale opdracht gegeven, 't vraagstuk op hoog vlak aan de orde te stellen. Dat gebeurde met des te groter hoogdringendheid toen vernomen werd dat de Russen in principe tot de oprichting van een dergelijk afweersisteem rond Moskou besloten hadden. Amerika zou verplicht zijn, in geval het niet tot een akkoord zou komen het zelfde rond New-York te doen en geleidelijk rond alle grote Amerikaanse steden. Nu betekent het aanbod van MacNamara dat Rusland normaler wijze gesproken zou moeten afzien van het projekt en definitieve besprekingen aanknopen met de USA om tot een geldend akkoord te komen. Het is nu zeker, dat de militaire en andere krypto-lobbies het in de Verenigde Staten voorlopig niet gehaald hebben op de groep, die een ontwapeningsakkoord met de Vovjets nastreeft.

ZOU NIETS OPLOSSEN

Het is ten andere zo, dat zelfs indien beide grote mogendheden er zouden toe overgaan, hun macht te versterken door het inrichten van een afweersisteem tegen atoomraketaanvallen, ze daarom hun veiligheid niet zouden verhogen. Het zou heel eenvoudig neerkomen op een nieuwe neutralizering van beider macht, met dien verstande dat men het afweersisteem nooit zo dicht kan maken dat er toch niet enkele aanvalsraketten zouden doorheen glippen. In de veronderstelling van een derde wereldoorlog zouden de meeste aanvalsraketten hun doel niet bereiken. Doch gezien de vernietingskracht van één enkele atoombom, in de kop van een raket geplaatst die wél doorheen het vijandelijk afweerstelsel zou geraken, mag men gerust aannemen dat zowel Moskou als New-York of Washington daags van de opening der vijandelijkheden met de grond zouden zijn gelijk gemaakt. *Met andere woorden, de mogendheden zijn in deze tijd in geval van bewapeningswedloop gedoemd om hun macht te vergroten en terzelfdertijd hun eigen veiligheid te zien verminderen.* Het zou dan voor de raketmaniakken een magere troost zijn te mogen vaststellen, dat 90 % der aanvalsraketten vernietigd werden nog vóór ze hun doel bereikten. De 10 overige procent zouden hun doel wel bereikt hebben met een meer dan « bevredigend rezultaat »...

We stellen vast dat ondanks ideologische en materiële tegenstellingen Amerika en Rusland de laatste maanden bestendig vooruitgang boeken op het vlak van de stabilizering van de bewapening in afwachting dat het tot een gereglementeerde ontwapening komt. De aanbeveling van de UNO, de ruimte niet te misbruiken voor de machtspolitiek werd reeds omgezet in een akkoord tussen Amerika, Engeland en Rusland. De verklaring van MacNamara waarbij Amerika wil afzien van een raketafweersisteem moet normaal op een Russisch-Amerikaans akkoord uitdraaien. Dan zou feitelijk de bazis gelegd zijn om de ontwapeningskonferentie van Genève uit het slop te helpen en een algemeen akkoord mogelijk maken.

AN AMERICAN (SPACE) TRAGEDY

De dood van de Amerikaanse ruimtevaarders Virgil Grissom, Edward White (Amerika's eerste ruimtewandelaar) en Roger Chaffee, die door een ontploffing in een Apollo-kabine om het leven kwamen —bij een proef op de begane grond — bewijst dat de technologische vooruitgang de rizikos niet uitsluit. De drie kosmonauten werden getraind in een programma, dat de landing voorzag van de eerste Amerikanen in 1969 op de maan. Dit programma zal nu aanzienlijke vertraging lijden. De drie zijn de eerste « officiële » slachtoffers van de ruimtevaart, al is het vrijwel zeker dat er in de ruimte zelf Russische kosmonauten zijn omgekomen. Dat werd echter officieel nooit toegegeven door Moskou. Meteen is ook het grondig verschil inzake voorlichting en dus inzake vrijheid aangetoond tussen beide regimes.

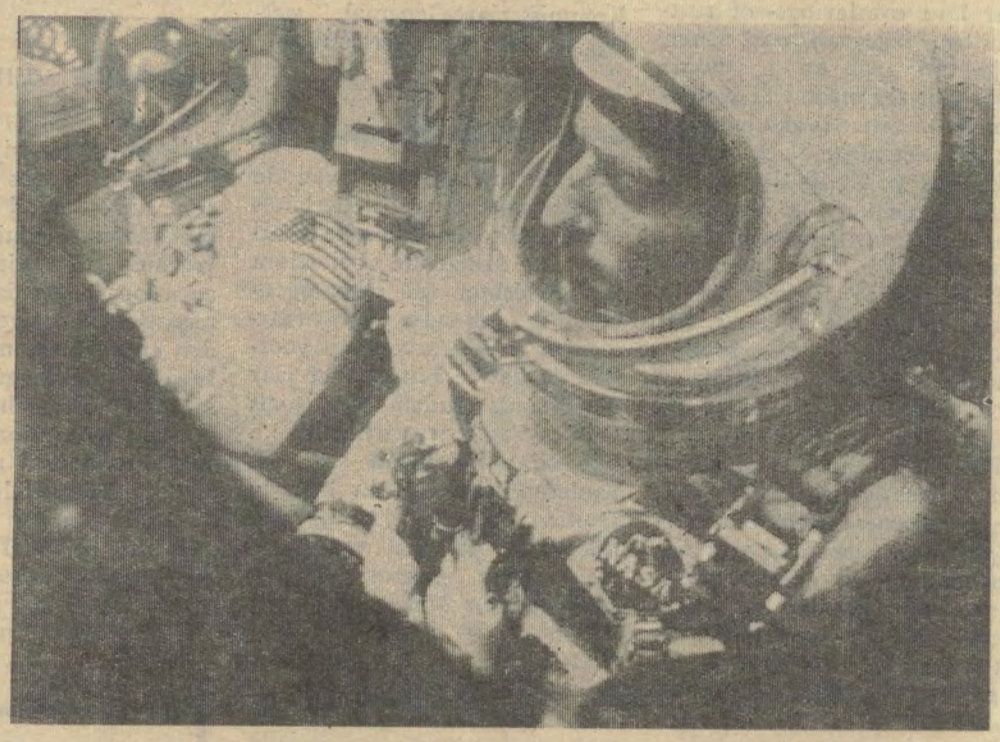

LAND VAN 16.000 SPIONNEN

Het heet dat de prostitutie het oudste beroep van de wereld is. Daarnaast kan men stellen dat ook de spionage tot de oudste beroepen van de wereld behoort. De bijbel vertelt ons, dat Mozes twaalf verkenners uitstuurde om het Land van Kanaan te bespieden. Maar de metoden veranderen voortdurend. Vandaag de dag is de spion een wetenschappelijk en technisch geschoold man; er bestaan geen James Bond's meer, tenzij in de film, waar de eerste held van die naam heel wat navolgers heeft gekregen. In de moderne wereld met zijn grote tegenstellingen lopen er tienduizenden spionnen rond. « Die Spionen sind unter uns » mogen we zeggen. Dat mogen vooral de Westduitsers doen, want ze wonen in een land dat ongeveer 16.000 spionnen uit allerlei landen telt en daarmee het wereldrekord slaat.

De twee derden van dit leger van 16.000 geheime agenten — de officiële naam van spion — komen uit Oost-Duitsland, wat niet betekent, dat ze allemaal voor rekening van Ulbricht werken. Velen ervan werken voor Rusland, Polen, Hongarije, Tsjecho Slovakije en andere kommunistische landen. Het overige derde werkt voor westelijke landen, want hoe onwaarschijnlijk dit op het eerste zicht ook lijkt, ook met elkaar verbonden landen bespieden elkaar. Het is algemeen geweten, dat de Franse Sureté niet alleen in Rusland spionnen heeft doch ook in de Verenigde Staten, in Engeland en elders, dat Amerikaanse agenten aktief zijn in Frankrijk, Engeland, West-Duitsland, dat de Russen bij hun bondgenoten spionnen hebben en vice-versa en dat sinds de ruzie tussen Peking en Moskou de wederzijdse spionage-aktiviteit in beide landen geweldig is toegenomen. De Chinese spionnen zijn trouwens al geruime tijd ten tonele in het Westen verschenen en zijn o.a. zeer aktief in West-Duitsland en Zwitserland, nog een ander paradijs van spionage, de financiële spionage dan als specialiteit voor dit land. Over Chinese spijshuizen spreken we hier niet...

TWAALF TEGEN EEN

Volgens deskundigen van de tegenspionage moet men voor de bewaking en het schaduwen dag en nacht van één verdachte minimum rekenen met twaalf man. In de beruchte zaak Frenzel moesten de mannen van de West-duitse Abwehr (kontraspionage) 25 speciale agenten inzetten, samen met politie-eenheden, zes speciale wagens en 'n hele apparatuur. Alfred Frenzel was dus geen spion uit overtuiging. Naar schatting zijn er dat slechts 3 %. De meesten spioneren uit geldzucht, zucht naar avontuur of als gevolg van chantage, al dan niet op grond van vrijwillige of uitgelokte feiten. In Berlijn werd aldus uitgemaakt, dat in vele gevallen hoge ambtenaren, vrouwen en andere personen gedwongen werden, spionagewerk te verrichten nadat de geheime diensten op het spoor waren gekomen van ontrouw, prostitutie, vergrijpen tegen het strafrecht e.d.m. Ook wordt vaak een val gezet voor personen, die volgens de geheime diensten geschikt zijn voor spionage. Men ensceneert een zaak van overspel en er rest het slachtoffer niets anders dan toe te geven aan de eis.

West-Duitsland heeft vanzelfsprekend zijn eigen spionnen, die in het buitenland voor rekening van de Bondsregering spioneren, niet alleen in het Oosten, maar ook in het Westen.

Duitsland heeft ter zake grote ervaring, wat vooral tijdens de tweede wereldoorlog gebleken is. Dat kon ook niet anders in een land waar, sinds 1930 ongeveer, het spionage-apparaat werd opgebouwd vanuit de partij, die in 1933 aan de macht zou komen, de NSDAP.

De partij van Hitler heeft altijd tot aan de ineenstorting haar eigen spionnenapparaat behouden, dat niet alleen vele partijleden en partijleiders in al hun gangen moest nagaan, doch ook de regerings- en legerinstanties. Uiteindelijk ging het hele Duitse spionagesisteem aan de uiterste konsekwenties van « Gründlichkeit » ten gronde, ook door de verscheidenheid van diensten, die mekaar tegenwerkten. Doch dat was al geen nazi-verschijnsel meer want ook vandaag werken in de Bondsrepubliek verscheidene geheime diensten naast en soms tegen mekaar, wat elders eveneens het geval is. Wat dit alles aan de onderscheiden schatkisten kost kan men zelfs bij benadering niet zeggen, omdat het uiteraard om kredieten gaat, waarvan de werkelijke bestemming nooit wordt bekend gemaakt.

deze week in de wereld

- *Robert Kennedy voorspelt een kentering in het Vietnam-konflikt.*
- *Drie Amerikaanse astronauten komen tijdens een oefening om het leven.*
- *Podgorny bezoekt, als eerste staatschef der Sovjet-Unie, de Paus in het Vatikaan.*
- *Normalizatie der betrekkingen tussen West-Duitsland en Roemenië.*
- *Sociale onrust in Spanje, waar arbeiders dagenlang betoogden.*
- *Nog steeds hardnekkige weerstand tegen Mao's kulturele revolutie.*
- *Wilson bezoekt, tijdens zijn reis door Europa, Brussel.*

GOUDOPPOTTER

Zonder er veel woorden aan te verspelen is Frankrijk zich tot een financiële grootmacht aan het opwerken. Op dit ogenblik bevindt bijna 40 % der goudrezerves van de westelijke wereld zich in Franse handen. Sinds anderhalf jaar wisselt Frankrijk zijn dollaroverschotten om in goud en momenteel bestaat de Franse deviezenreserve voor 90 % uit goud. Dit is o.a. het gevolg van de Amerikaanse oorlog in Vietnam, want de Amerikaanse financiële hulp aan dit land verloopt via Franse banken nl. de Banque d'Indochine die in Franse handen zit.

Frankrijk verdient dus aan deze oorlog, terwijl de overige Westeuropese landen er weliswaar niet aan verliezen doch niettemin ze via bankbewerkingen steunen en er dus minder aan verdienen dan de Fransen. Deze toestand heeft ook tot gevolg dat de Amerikaanse dollarspreiding over de wereld te groot is geworden en dat Uncle Sam moet inbinden, ook omdat hij teveel in het buitenland gaat investeren. Het ekonomisch imperialisme heeft inderdaad ook monetaire grenzen! Een ander gevolg van deze situatie is de beginnende druk van het Westeuropese kapitalisme op Oost-Europa. Er doet zich feitelijk een verschuiving in financieel opzicht van West naar Oost voor (zonder het ekonomisch kolonialisme van West-Europa ten opzichte van Afrika te vergeten, waar West-Europa en Amerika voorlopig nog hand in hand gaan). Sommige satellietstaten van Rusland vrezen aldus meer het Westduitse ekonomisch expansionisme dan de vaak misbruikte revanchegeest. Dat is o.m. het geval voor Polen, dat thans in Frankrijk steun gaat zoeken tegen de Westduitse ekonomische opening naar Oost-Europa. Paradoksaal genoeg gebeurt dat in het land, dat tussen 1950 en 1960 grote behoefte had aan Westduitse kapitaalssteun en technisch-wetenschappelijke bijstand op het vlak der kernwapens en raketten.

Uit deze korte beschouwing kunnen we leren, dat de financiële machten andere wegen volgen dan de politieke, die er ten slotte slechts de weerspiegeling naar buiten uit van zijn. De okkulte geschiedenis van de wereldfinanciën zal daarom ook nooit geschreven worden...

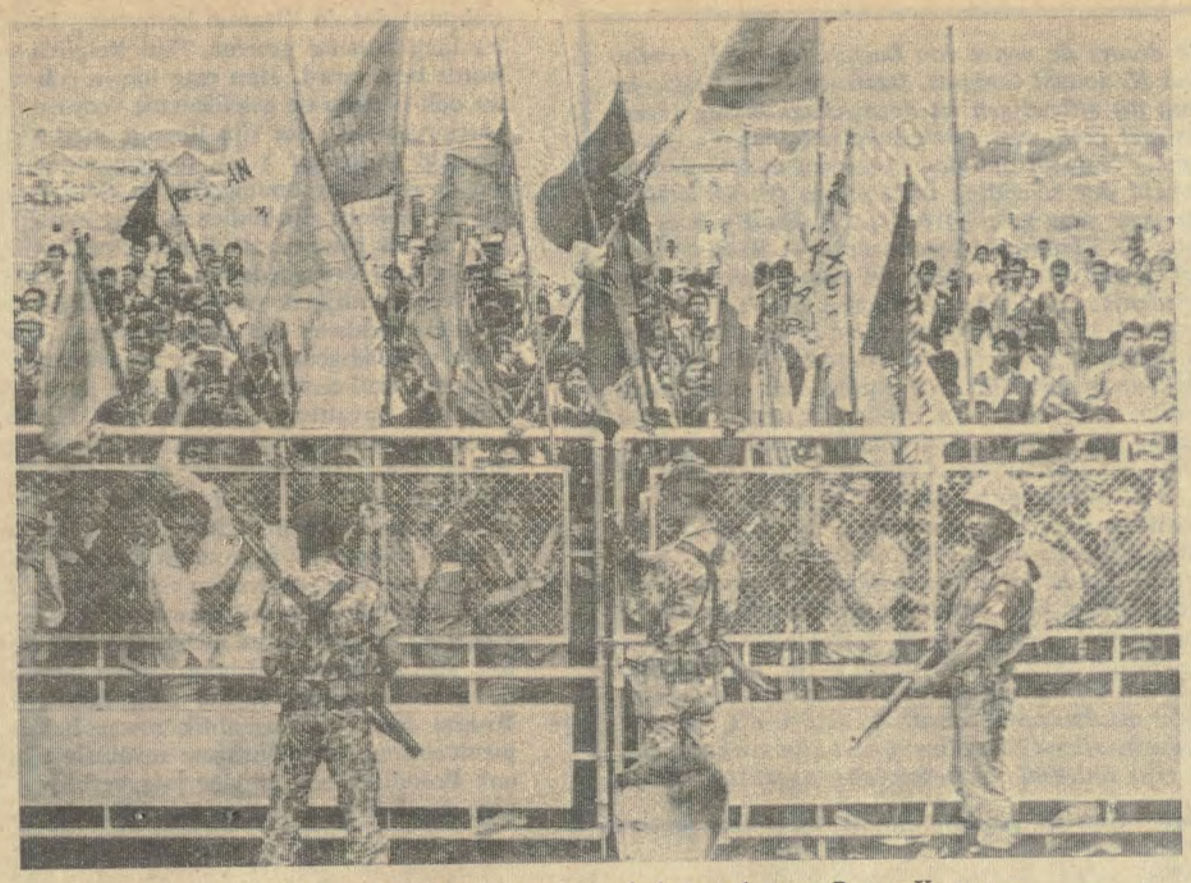

... en te Djakarta wordt er maar steeds betoogd tegen Boeng Karno ...

KANONEN UND... ORCHIDEEN

Kanonnenmagnaat Alfred Krupp von Bohlen, kortweg Krupp, zal naast zijn kanonnenfabrikage nu ook bloemen op industriële schaal gaan kweken. Op zijn familiegoed te Essen zijn reeds 260 bloemisten aan het werk, gespecializeerd in de kweek van rozen en orchideën. Van de 6.000 verschillende soorten en varianten van deze bloemen zijn er slechts 6 in Europa ontstaan. Maar de orchidee-markt ontwikkelt zich nu snel. Krupp rekent er op, dat zijn rozenproduktie in verwarmde serres binnen 15 jaar een vierde der wereldproduktie zal bedragen. Een vredelievender bedrijf dan zijn destijdse kanonnenproduktie. Tenzij Krupp van mening is, dat naast zijn gigantische onderneming voor dodende wapens een afdeling voor « Zeg het met Orchideën » als laatste troost voor onder het kanonnenschroot gesneuvelden ten zeerste « angebracht » is.

ONDIPLOMATISCH

Tijdens de recente Viermogendhedenbijeenkomst te Parijs riep de nieuwe Britse minister van Buitenlandse Zaken Brown tot een van zijn stafmedewerkers : « Stomp me niet aan onder tafel, jij gek, ik weet wat ik zeg ». Dan leunde hij voorover naar zijn Westduitse kollega Willy Brandt en zei : « Wacht U voor het advies van beroepsdiplomaten, ik geloof nooit wat ze vertellen ». Wat moeten wij Vlamingen dan zeggen van onze beroepsdiplomaten ? Wanneer ze bv. beweren Nederlands te kennen, nietwaar baron Vanden Bosch...

MARGARETE SAMOL

Hotel « Cosmopolite » te Breda krijgt sinds bijna een decennium twee maal per jaar een onaanzienlijk vrouwtje op bezoek. Steeds stipt de avond voor 14 juli en een tweede maal op Kerstavond verschijnt een bijna vijftigjarige dame, donker gekleed en kennelijk van zeer bescheiden herkomst, in de hall van het hotel om zich te laten boeken voor een nacht plus avondmaal en ontbijt. Ze soupeert sober, gaat vroeg naar bed en neemt het ontbijt nadat ze naar de vroegmis is geweest. Kort na het ontbijt verdwijnt ze, even bescheiden als ze gekomen is. Een half jaar later duikt ze weer op.

In « Cosmopolite » wist men tot voor kort van haar alleen, wat ze invulde op het gastenboek. Naam Margarete Adelheid Samol, leeftijd 46 jaar, beroep verkoopster, woonplaats Fulda; nationaliteit Duitse. In december van verleden jaar dook ze — geheel tegen haar gewoonte — twee keer op. De eerste keer zoals steeds op Kerstavond. En dan nog eens een paar dagen later. Het merkwaardige aan dat bezoek was, dat ze twee nachten bleef en dat ze zich voor de tweede nacht onder een nieuwe naam liet boeken : Margarete Adelheid Kottäla.

Er ging de direktie van « Cosmopolite » een licht op. In Breda woont al jaren een Kottäla; de 58-jarige Josef Johann, een der laatste drie Duitse oorlogsmisdadigers die levenslang uitzitten in de gevangenis van het Brabants stadje. Het vermoeden van de « Cosmopolite »-direktie bleek juist te zijn: de volgende dag pakten de kranten uit mèt het nieuws dat Kottäla in de gevangenis in het huwelijk was getreden.

Margarete Samol had Kottäla meer dan 35 jaar voordien gekend, toen ze beiden nog speelden in de straten van het nu Pools geworden Bismarck Hütte. Een zeer oppervlakkige bekendheid, want Kottäla zelf herinnert zich het meisje helemaal niet meer. Hij leerde Margarete Samol slechts kennen toen hij, kort nadat zijn vrouw zich van hem had laten scheiden, onverwachts een brief kreeg van de verkoopster uit Fulda.

Margarete Samol had in de pers een paar keren de naam Kottäla zien opduiken, eerst naar aanleiding van diens proces en veroordeling, later toen de scheiding uitgesproken werd. Ze herinnerde zich het speelmaatje uit Bismarck Hütte en ging spontaan meeleven met het lot van de man van wie geschreven werd dat hij nooit meer uit de gevangenis zou komen. Ze begon te schrijven, eigenlijk zonder doel en plan, alleen maar omdat ze — gelovig als ze is — meende dat het goed was dat toch iemand zich om de vergeten gevangene bekommerde. Politiek komt er helemaal niet aan te pas : over Kottäla's aktiviteiten onder de oorlog wist ze zo goed als niets en ze heeft sinds 1957, een man leren kennen, die in niets meer herinnert aan wat hij vroeger is geweest.

Josef Johann Kottäla was onder de oorlog beslist geen interessant heerschap. Hij werd in 1939 wegens een hartkwaal afgekeurd voor aktieve legerdienst en kwam later als bewaker in de gevangenis van Scheveningen en in het Polizeiliches Durchgangslager Amersfoort. Op zijn proces na de oorlog werd hij betiteld als « de ergste der Duitse beulen in Nederland » en hijzelf heeft in een uitvoerige bekentenis toegegeven, dat hij zich stelselmatig te buiten ging aan mishandeling van gevangenen. Het lijvig dossier over zijn zaak bevat een groot aantal getuigenissen, zo ondermeer ook van Theun de Vries, waaruit zijn schuld onloochenbaar naar voor trad. De straf — doodstraf, sindsdien omgezet in levenslang — lag volkomen in de lijn der dingen.

Hoe vreselijk ook zijn misdaden : sindsdien zijn er 22 jaar overheen gegaan. De Kottäla die enkele weken geleden in het huwelijk trad, is een heel ander mens dan de jonge man die te Amersfoort mishandelde. Lichamelijk is dat zo. Kottäla is zwaar ziek en sleept zich iedere dag wat dichter naar zijn dood. Geestelijk is dat ook zo. De aalmoezenier van de gevangenis getuigt van hem, dat hij een bekeerling is : een man wiens diepgelovigheid alle kenmerken van eerlijkheid en oprechtheid vertoont.

In dat hopeloos verknoeid en verloren leven is sinds enkele jaren toch één sprankel van menselijkheid gekomen : de onberekende, echte, opofferende liefde van Margareta Samol. De Nederlandse minister van Justitie — en met hem heel wat vooraanstaanden — zouden graag Kottäla uit de gevangenis ontslaan. Ze durven het echter niet aan, omwille van het hysterisch protest dat telkens is opgegaan wanneer deze mogelijkheid werd geopperd. Het is echter duidelijk, dat Kottäla's opsluiting al lang het kader van de « straf » te buiten is gegaan : hij moet gelden als een gegijzeld symbool voor alle misdaden — ook degene die hij niet begaan heeft — van de Duitse bezetting. Een man in die omstandigheden opgesloten houden, kan echter niet anders genoemd worden dan wraak. Margareta Samol heeft met haar hopeloos huwelijk onder meer dat willen aantonen. Op een tragische en indrukwekkende wijze!

A.N. Tovano.

Een bankoverval ? Nee : verleden week verlaagde de Bank van Engeland haar diskontovoet tot 6,5 %. De joernalisten, aan wie dit heuglijk nieuws meegedeeld was op een perskonferentie, stormden de Bank uit en recht naar hun redakties. Brits « flegme » noemt men dat. Nu ja... het gaat om geld !

Een laan in St. Joost-ten-Node draagt de naam van Lucien Jottrand, revolutionnair van 1830 en lid van het Nationaal Congres. Daarmee is de Belgische dankbaarheid uitgeput. Waarom dit stilzwijgen en deze terughouding tegenover iemand die door dr. Elias met recht een « Belgische nationalist » wordt genoemd ? Jottrand is echter meer geweest dan dat : meer en anders dan de mannen die in 1830 de dwaasheid der scheiding voltrokken. In een artikel in de « Revue Belge » van een paar jaar geleden heeft J.P. Du Ry over de « vergeten » Jottrand gezegd, dat de Vlamingen tegenover deze Waal wel de minst ondankbaren zijn geweest en dat hij trouwens de naam Jottrand het eerst ontmoet had in een geschiedenis der Vlaamse beweging. Belgisch patriot en Waals flamingant, vriend van Marx en met Moyson en Jacob Kats door de socialisten als een van hun voorlopers beschouwd, vertoont Jottrand een aantal bijna tegenstrijdige aspekten en heeft hij zich gewijd aan aktiviteiten die moeilijk op één zelfde noemer te brengen zijn, althans voor wie nu van op afstand en op het eerste zicht zou willen oordelen. Wij moeten echter Jottrand en zijn aktiviteit zien in het licht van zijn tijd, met de situaties en achtergronden, de realistische én de ideologische. Daarbij dient het karakter en de vorming van de man eveneens in 't oog gehouden : zó pas wordt hij begrijpelijk. Elias noemt hem een beweeglijke, om niet te zeggen wispelturige geest. Er is echter een vaste lijn in zijn handelen en denken, hoe verscheiden en vaak paradoxaal het ook moge lijken. Zijn bestrevingen om zijn politieke idealen met een nuchtere reaalpolitiek te verzoenen worden verklaarbaar wanneer men weet dat hij een typisch vertegenwoordiger is der negentiende eeuw : erfgenaam van romantiek en Aufklärung en worstelend met de schijnbare paradoxen van Rousseau's maatschappij-opvatting zowel als met de dubbele tendens van een reeds uiteenvallend liberalisme, met zijn reaktionnair en konservatief burgerlijke én zijn radikaal-revolutionnaire aspekten.

BELGISCH PATRIOT, SOCIAAL HERVORMER EN WAALS FLAMINGANT

Lucien Leopold Jottrand werd geboren op 30 november 1804 te Genappe in Waals Brabant, als zoon van een notaris. Na zijn lagere school ging hij naar Vilvoorde om er zijn Grieks-Latijnse studies te voltooien en er ook Nederlands te leren. Daarna ging hij naar Luik rechten studeren. Daar kwam hij in kontakt met prof. Kinker, wijsgeer, dichter en filosoof die op de studenten een grote invloed uitoefende. Tussen 1823 en 1825 volgde Jottrand de kursus in Nederlandse literatuur, die Kinker gaf. Ook na het beëindigen van zijn studies bleef Jottrand nog in betrekking met Kinker, wiens wijsheid en doorzicht hij roemde. Kinker had zelfs, om in onmiddellijk kontakt met zijn omgeving te komen, het Luiker Waals geleerd. Hij oefende trouwens kritiek uit op de houding van sommige raadsheren en vertegenwoordigers van de Koning (in zijn brief aan Jottrand einde 1827 bijvoorbeeld, opgenomen in « Nederduitsche Gewrochten van een Nederlandsche Waal »).

Na zijn studies verzaakte Jottrand aan het vaderlijk notariaat : hij liet zich inschrijven aan de balie te Brussel, waar hij zich ging vestigen en ook als publicist en joernalist werkzaam was. Deze bezigheid was heel wat minder winstgevend dan die van notaris, maar Jottrand is nooit zelfzuchtig geweest. Hij pleitte aan de Brusselse balie in het Nederlands en zijn streven naar een zuivere taal stak scherp af tegen het taaltje dat door het magistraat gebruikt werd : men wenste zich van het plebs te onderscheiden door een soort gekuist plat te spreken. De meeste magistraten beheersten, ten gevolge van hun opvoeding in de Franse periode, het Nederlands in zijn algemene vorm niet of toch onvoldoende. Jottrand was op dat ogenblik — en spijts zijn republikeins geloof — aanhanger van koning Willem I, over wie hij trouwens een brochure schreef die, hoewel zij bepaalde raadgevingen bevat, helemaal niet als een kritiek kan beschouwd worden. Hij hecht echter eerst en vooral aan zijn liberale opvattingen het meeste gewicht en het is daarom ook, dat hij zich tegen het té autokratisch geachte bewind van de koning zal verzetten en omwille van zijn joernalistieke aktiviteiten in zijn krant, « Le Courrier des Pays Bas », in 1829 met de gevangenis zal kennis maken.

Hij wenste wel een goed Nederlander te blijven en gaf zijn gedachte aan een liberaal, demokratisch Nederlands rijk niet op, ook niet nadat zijn blad de unie tussen katolieken en liberalen in 1829 was bijgetreden. Hij stond wel aan de antipode van de Franse klubs, de transgezinde advokaten en de uit Frankrijk gevluchte of geïnfiltreerde revolutionairen. Dit mag paradoksaal lijken, zoals veel in Jottrands houding, omdat Frankrijk de bakermat was geweest — en nog was — van zijn politieke ideologie en van de figuren die zijn politiek denken ook later zouden blijven beïnvloeden : Rousseau, Fourier, Lammenais...

Maar Jottrand zag voor zijn vrijheidsideaal een gevaar in het Franse centralisme, in het Napoleontisch absolutisme. En tegenover de Franse aanmatiging van de « frontière du Rhin » stelt hij een Grootnederlandse « frontière de la Somme ». Wanneer dan ook in de septemberdagen te Brussel de annexionisten de Franse vlag op het Brusselse stadhuis hijsen, zijn het mannen als Ducpétiaux en Jottrand geweest die ze lieten vervangen door de Brabantse kleuren. Nog zeer jong wordt Jottrand lid van het Nationaal Congres. Hij zal een belangrijk aandeel hebben in het tot stand komen van het artikel 23 der Grondwet over de vrijheid van taal : het is vanuit dit vertrekpunt dat de Vlaamse herovering later langzaam zal groeien. Zijn Belgisch wordt beschouwd. Men mag hierin echter ook niet op de geschiedenis vooruitpatriottisme is door zijn liberale ideeën bepaald geworden : hij beklemtoonde dat de scheiding onmogelijk en overbodig zou geweest zijn indien er meer mannen waren geweest als Kinker, en dat nog in 1825 een goede kans bestond op het verwezenlijken van een werkelijke politieke eenheid der Nederlanden.

De vrijheidsgedachte is de bron waaraan zijn anti-centralisme en zijn republikeinse opvattingen ontspringen. Hij keert zich echter af van een reaktionnair liberalisme. Zijn radikale vooruitstrevendheid maakt de kloof met het kapitalische, politieke liberalisme groter en groter. Zo komt hij in kontakt met radikale stromingen en groepen : met Jakob Kats, met Jan Pellering, de anarchist en volgeling van Bakoenin, met Emiel Moyson, met advokaat Spilthoorn — en met de naar Brussel gevluchte Karl Marx. Brussel is op dat ogenblik zowat het toevluchtsoord der Europese revolutie : ook Proudhon zou er vier jaar verblijven, vanaf 1858, en na en naast Fourier op de pre-socialistische sociale beweging een tamelijk sterke ideologische invloed uitoefenen.

In die periode vooral ligt Jottrands sociale aktiviteit, waarvoor hij door de socialisten als een van hun voorlopers lopen ! Vast staat, dat in de eerste decennia van de jonge staat er praktisch geen arbeidersorganizatie was en evenmin een klassebewustzijn onder de arbeiders. Het is pas wanneer door enkelingen en groepen — meestal liberaalgezinde radikalen — de sociale idee wordt gepropageerd, dat ook de arbeiders ontwaken. Hetzelfde als in de

WIJ in vlaams nationaal

Vlaamse beweging gebeurt ook op het sociale vlak, enkele tientallen jaren later. Typisch is daarbij dat dit verzet praktisch uitsluitend in het Vlaamse land plaats grijpt en dat verscheidene baanbrekende figuren tot de Vlaamse beweging behoorden of gingen behoren.

Wanneer Kats met zijn aktie begon raadde Jottrand hem aan om, naar Engels voorbeeld, overal meetings in te richten. In zijn « Courrier belge » verschijnt een intekenlijst om Kats te helpen wanneer het gerecht hem tot boete en gevangenisstraf veroordeelt : op die manier probeerde men de revolutionairen eronder te krijgen. Er is niets nieuws onder de zon in dit vrije land...

Jottrand hielp waar hij kon met raad, daad en... geld. Hij propageerde zijn bij Fourier aanleunend republikeins progressisme in « Le débat social », dat wel de belangrijkste sociale publikatie van die tijd was. In 1847 werd met Karl Marx de « Association démocratique » gesticht. Men stuurde Marx naar Engeland, maar die wilde alleen het heterogene aanhangerspubliek der Associatie gebruiken voor zijn extreme doelstellingen. De scheiding tussen enerzijds het internationale socialisme, door de ideeën van Marx beïnvloed en gericht, en anderzijds de sociale opvattingen der radikalen zoals Jottrand — wier opvatting op de idee van gelijkheid, broederschap en solidariteit was gevestigd — begint zich hier af te tekenen. Nog blijven zij voorlopig in één front en wanneer de revolutie van 1948 over heel Europa uitbreekt, kan de republikein en demokraat Jottrand niet anders dan haar begroeten. Jottrand is echter in principe tegen elk geweld.

De repressie tegen de Belgische republikeinse aktie — met Spilthoorn e.a. — laat Jottrand ongestoord, nochtans blijft hij « aangebrand » en valt in politieke ongenade. Hij zal voor het gerecht de revolutionairen echter bijstaan.

Zijn belangrijkste sociale aktiviteit is echter daarmee achter de rug : de sociale beweging neemt andere wegen en vormen dan de door Jottrand gedroomde. Hij laat zich nochtans in het openbaar leven niet onbetuigd en zal voor zijn politieke idealen nu meer dan ooit in de bres springen.

Van Belgisch nationalist over sociaal hervormer tot « flamingant » : het lijkt eigenaardig en is het toch niet, voor wie Jottrands grondopvattingen in het oog houdt. Wij wezen reeds op zijn anti-Franse instelling : dit doet hem teruggrijpen naar de droom van een Nederlands rijk waarin alle stammen — Nederduitse, Hoogduitse en Waalse — zullen verenigd zijn. De oplossing van het taalprobleem wordt daarmee ook centraal gesteld; zonder die oplossing is zulk een rijksidee ondenkbaar. Om de situatie zo grondig mogelijk te kunnen bestuderen, wordt hij zelfs historicus en gaat de taalverhoudingen na o.m. in het Prinsbisdom Luik.

Hij vergelijkt met de bestaande situatie en zijn eerlijkheid en verontwaardiging om dit onrecht — dat ook een sterke sociale weerslag heeft — maken van hem een Waals « flamingant » (zoals Waxweiler, zoals de halve Fransman Conscience). In 1849 spreekt hij op het Nederlands Kongres te Gent : hij handelt er over het recht der taalgroepen in de Nederlanden.

De rede wordt in brochure vorm uitgegeven. Het verschijnen van zijn werk « Notre frontière du Nord-Ouest » had vroeger reeds geestdrift verwekt bij de Antwerpse flaminganten : Conscience

vlaanderen

LUCIEN LEOPOLD JOTTRAND

schreef er een entoeziaste brief over aan Jan De Laet en stelde voor, het in het Nederlands te vertalen. Het te sterk beklemtoonde taalaspekt der beweging spreekt Jottrand minder aan; in 1856 schrijft hij in « De Grondwet » : « Alle protesten der Vlamingen helpen niet. Zij moeten hun krachten bundelen en met politieke middelen hun eisen kracht bijzetten... ».

Anderzijds gelooft hij niet in Vuylsteke's hoop op een Vlaamse aktie langs de liberale partij, die « haar invloed in Vlaanderen alleen te danken heeft aan het monopolie van het Frans ». Hij stelt daartegen zijn hoop in het algemeen stemrecht, dat hij met klem verdedigt. Men heeft Jottrands politieke oplossing van het probleem wel eens al te zeer toegespitst gezien op deze eis tot algemeen stemrecht, en vergeten dat het slechts één aspekt was van een hele politieke konceptie. In dit verband is ook zijn werk « Londres au point de vue belge » interessant, als kritiek op het Franse sisteem en een verwijzen naar het Engelse, meer aangepast aan onze Germaanse opvattingen... In 1856 werd Jottrand voorzitter der zg. Grievenkommissie. Deze negen leden omvattende kommissie bestond (in tegenstelling met de « Vlaamse » leden der Kommissie Meyers !) uit bekende Vlaamsgezinden. Zij bestudeerde het hele probleem en gaf na een jaar studie een verslag uit van 215 bladzijden. Minister De Decker schrok van de verregaande konkluzies : hij dierf het verslag niet eens laten drukken. In 1857 viel zijn ministerie en Rogier kwam terug aan het bewind; die liet een « tegenverslag » opmaken en wimpelde de Vlaamse eisen met wat algemeenheden en drogredenen af.

Volgens Minister Van den Peerenboom (1861) waren al die grieven maar utopiëen en waanvoorstellingen !

Wij horen het Van den Boeynants zo zeggen...

Jottrand liet het echter niet bij de « Grievenkommissie ». Zijn Grootnederlandse opvattingen zagen de Vlaamse beweging als een voorhoede voor een federaal Grootnederlands rijk : hij stelde in 1859, op een banket waar hulde gebracht werd aan het werk der Kommissie, voor om de beweging voortaan « Mouvement belge anti-centralisateur » te noemen en ook de Walen op te roepen voor de anti-centralistische (dus : federalistische) idee.

Die opvattingen zijn enigszins te verklaren door zijn pozitie als « Nederlandse Waal » die in Frankrijks politiek en geestelijk annexionisme een bedreiging zag voor de historisch-Germaans gerichte Nederlanden. Hij wenst daarom het taalkundig-kultureel aspekt der beweging te vervangen door een staatkundig. Meer en meer echter heeft de Herderiaanse volksidee in de beweging veld gewonnen : « de taal is gans het volk » wordt het parool der nationale beweging en onder invloed van de Duitse Romantiek krijgt de Vlaamse beweging zelfs een pro-Duitse strekking, die zich zeer duidelijk en herhaaldelijk manifesteert. In 1870 bij de oorlog tussen Pruisen en Frankrijk dichtte Victor de la Montagne zijn « Strijdkreet voor Germanje » : « U volgen ten kamp, Germanen, onze wensen het hart ontweld ».

Jottrand keert zich tegen de Dietse en pro-Duitse tendensen : met zijn droom van een Nederlands-Rijnlandse konfederatie, zijn opvattingen over een Grootnederland met Walen en Luxemburgers, heel deze idee van een Boergondische rijk lijkt Jottrand wel de voorloper te zijn van de Boergondische idee van Van Severens nieuwe marsrichting. Jottrand sluit hierbij aan bij de opvattingen van een Prosper de Hauleville, hoogleraar te Gent, stichter en hoofdredakteur van de « Revue Générale » : een zeer interessante persoonlijkheid, die de eigenlijke Vlaamse beweging zag als uitgesproken demokratisch, federalistisch en kristelijk — maar die het principe der maatschappij boven het principe der nationaliteit stelde.

Ook hij waarschuwde voor de « afwijking » der Nederlandse kongressen die meer en meer nationalistisch, Grootnederlands en liberaal werden.

Reeds in de « Revue Trimestrielle » in 1862 keerde Jottrand zich tegen dit « Dietse gevaar », tegen de beklemtoning van de taalkundige en kulturele eenheid en tegen het liberaal karakter der Kongressen. Hij wenst dan ook aan de term « Nederlands » geen taalkundige, doch alleen een staatkundige betekenis te geven, en spreekt over de taal slechts als het « Nederduits », om het onderscheid te beklemtonen.

Het is Max Rooses die hem van antwoord dient en die het nationaliteitsprincipe vooropstelt. Inderdaad vertoont de Vlaamse beweging dan meer en meer de kentekenen van een nationalistische beweging, wordt het volksnationale — uitgaande van de taal en de etnische verbondenheid — meer en meer beklemtoond. De oppozitie tussen dit volksnationale en de staatsidee, tussen de Dietse volksgedachte en de Boergondische Rijksidee, zal veel later nog scherp naar voren treden.

Dit verschillend uitgangspunt belet Jottrand niet zich in te zetten met al zijn krachten voor de Vlaamse zaak : ook financieel draagt hij het zijne ertoe bij en wanneer een Vlaams dagblad moet gesticht worden is hij een der grootste geldschieters. Bij alle « reaalpolitiek » en staatkundig denken blijft hij toch wijzen naar het Germaanse als voorbeeld : in een voordracht voor de « Olyftak » in 1864 te Antwerpen over toneel noemt hij Shakespeare als voorbeeld voor de Germaanse literatuur, en stelt de navolging van de Franse auteurs aan de kaak. In eigen zeden en gewoonten, in het eigen verleden is er groots genoeg dat stof kan bieden voor het toneel, zegt hij. Hij houdt voordrachten voor de Nederduitsche bond en verdedigt het standpunt der Grievenkommissie; in een versterking van gemeentelijke en provinciale autonomie ziet hij een eerste stap naar nationale gelijkheid der verschillende talen.

De botte reaktie van Rogier tegen het verslag der Grievenkommissie lokt in heel de Vlaamse pers verontwaardiging uit. Men spreekt nu openlijk en onomwonden uit wat men sedert lang weet en voelt : « Wij willen Nederlanders blijven in en met België. Zoniet : Nederlanders bij Nederlanders... » schrijft de « Beurzen-Courant ». En een ander blad zegt, het volksprincipe duidelijk vooropstellend : « Wij zijn Vlamingen eer dat wij Belgen zijn ». De zaak Coucke en Goethals in 1865, de zaak Karsman, de zaak Schoep in 1872 stellen de fronten scherper tegenover elkaar en maken de rechteloosheid van de Vlaming duidelijker dan ooit. Het volksverzet uit zich dreigend op de Vlaamse landdag in 1873 : tienduizend Vlamingen zijn te Brussel bijeen gekomen in een eerste « mars op Brussel ». Dat jaar valt ook de beslissing : de eerste taalwet Coremans wordt goedgekeurd, de eerste bres in de Belgische unitaire vesting is geslagen...

Het is de enige taalwet die Jottrand nog tijdens zijn leven doorvoeren zag : hij stierf in 1877, op 17 december, te Sint-Joost-ten-Noode.

Niettegenstaande het uitgangspunt van zijn staatkundige opvatting der Nederlanden door het volksnationalisme wordt afgewezen, kunnen wij in hem een der eerste federalisten huldigen. Iemand die, door de taalvrijheid in de Grondwet te doen opnemen, de mogelijkheid schiep om de alleenheerschappij van het Frans te breken en de Vlaamse opgang mogelijk te maken, opgang die begon na de Grievenkommissie en haar onrechtstreeks rezultaat, de eerste taalwetgeving.

Op afstand gezien, lijken deze suksessen gering en lijken sommige toenmalige objektieven klein, zonder grote horizont. Zij waren echter de startbazis voor latere pozities, zoals de huidige pozities startbasis zijn voor het einddoel.

Er is echter meer ! Algemeen wordt nu ook door de Walen toegegeven dat de Vlamingen toen onrechtvaardig behandeld werden : het onrecht van nu ontkennen ze. Nochtans was Jottrand een der zeldzame Walen die toen voor de Vlaamse problematiek én voor het aan Vlaanderen begane onrecht oog en hart had. Evenzeer als nu was toen het Waals begrip verduisterd door het Waalse voorrecht.

Lucien Jottrand, Belgisch patriot, kreeg van België een straatnaam.

Vlaanderen schreef zijn naam in de geschiedenis van zijn nationale en sociale ontvoogding op een ereplaats. Misschien is er echter voor deze Waalse voorzitter der Vlaamse Grievenkommissie nog wel ergens een plaats in Vlaanderen om zijn gedachtenis in ere te houden ? Geringeren dan hij werden meer geëerd !

BIJ DE ILLUSTRATIE'S

Pag. 12 : Jottrand, zoals hij prijkte op 't gedenkblad dat naar aanleiding van de oprichting der Grievenkommissie werd uitgegeven. *Pag. 13 hierboven :* Zo zag Constant Meunier de Waalse arbeiders uit de vorige eeuw. *Pag. 13 hiernaast :* de revolutie van 1830, gezien door een Belgisch geschiedenisboekje.

« Schönheit vom Lande ». Op oudejaarsavond werd Jeanne Beck, uit Normandië, verkozen tot miss France. Sindsdien is ze (waarschijnlijk vooral omwille van de fotografen) nog eens naar haar St Pierre-du-Mont (Calvados) teruggekeerd, om er op de ouderlijke hoeve te pozeren met dat ander simbool van Frankrijk : de Gallische haan.

haar eigen WIJsje

vlaams nationaal

NIEUWE IJSKAST

Een nieuwe ijskast, waarin de vochtigheidsgraad en de temperatuur automatisch gekontroleerd en geregeld worden, is op de (Amerikaanse) markt verschenen. Onbedekt voedsel wordt er dagenlang fris gehouden. Er zijn twee afdelingen : droog-koude en vochtig-koude-bewaring. Aldus kunnen voedingswaren van kontakt met droge koude lucht gevrijwaard worden. Men kan etensrestjes en dergelijke minstens tien dagen lang fris bewaren. Prijs : 35.000 fr., groot model.

ALUMINIUM PAN

Het reinigen van kookpotten en pannen is een bezigheid, die iedere huisvrouw de minst aangename van de huishoudelijke bedrijvigheid vindt. Daarom worden in vele huisgezinnen de mannen met dit werkje bedacht. Ook omwille van produktieverhoging is thans een pan op de markt gebracht — nog eens in de USA — uit aluminium, die niet plooit tijdens het verwarmen en desgewenst herhaaldelijk kan gebruikt worden. Prijs : 25 fr voor vier stuks. Een Welvaartpan...

STEVIG ONTBIJT VERDWIJNT

Het toenemend aantal hartziekten, gevolg van het overmatig gebruik van vetstoffen, leidt tot het verminderen en verdwijnen van het stevig ontbijt, vroeger zozeer in trek in de angelsaksische landen en ook ten onzent. Meer en meer verdwijnen van de onbijttafel de eieren met spek, de geboterde toasts, de eieren of de sterk gesuikerde koffie. In de plaats daarvan komen allerlei vruchtensappen, een paar geroosterde sneetjes brood zonder vet of helemaal niets, tenzij een glaasje melk. Soberheid omwille van de lijn en het hart. Konden velen daarbij maar het roken laten...

PIJLEN KOPEN VOOR CUPIDO'S BOOG

Hofmakerij is een kunst, ten allen tijde door alle heren graag bedreven, maar lang niet altijd met sukses. Of de weerspannige uitverkorene lust niet wat ze voorgeschoteld krijgt, óf haar aanbidder heeft nog alles te leren. Jawel heren, dat kan, en wie zou het beter weten dan wij ? Hoe vaak heeft jullie stuntelige hofmakerij ons niet mismoedig doen zuchten ? Meestal wisten we wel waar het addertje verscholen zat, maar hoe maak je een man zoiets wijs ?

Neem nu bij voorbeeld geschenken geven, een ideaal terrein om te blunderen. Geschenken moeten er soms komen, dat spreekt. Maar... op het juiste ogenblik, de juiste manier, in de juiste verhouding en ga zo door. Kortom heren, de geliefde iets cadeau doen is zich op glad ijs wagen. Ben je geen geoefend schaatser, begin er dan behoedzaam aan : bij het vallen sla je zo'n erbarmelijk figuur en hoe redt je dat daarna ?

Wat hoeveelheid en omvang van geschenken betreft, is deze gulden regel meditatie waard : verdrink haar in een vloed van — daarom niet dure — attenties, of schenk dat ene, uitgezochte kleinood dat misschien een prikje kost. Veel of weinig dus, daartussen loopt het fout, speel je de kale jonker van willen maar niet kunnen. Geen beminde, mag ze zélf zo zuinig zijn, wordt door burgerlijke matigheid en middelmatigheid bekoord, dus maar extravagant doen, ook wat de aard van het geschenk betreft. Want foei, u wou toch niet het gebaar van een mogelijke voorganger of mededinger herhalen ? Kijk dus uit, man, en laat dat boeket langstelige rode rozen maar rustig in de bloemenzaak, of geef het je moeder cadeau. Bij de beminde kan het altijd zoete herinneringen wekken die niet noodzakelijk jou betreffen.

Graag wat bruikbare tips ? Best, je geeft haar bv. :

— een voorraad gefrankeerde en aan jezelf geadresseerde briefomslagen. De wijsheid indachtig dat vrouwen brieven schrijven, mannen brieven krijgen. Trouwens, die zucht naar nieuws van haar acht ze beslist vleiend.

— een zilveren fluitje met deze aanbeveling « uitsluitend bestemd voor het stoppen van taxi's om naar mij toe te komen ». Zeer doeltreffend.

— een of ander klein dier als levend gezelschap. Van een teer ras liefst; dat stelt een aantal gezamelijke bezoeken aan de veearts in 't verschiet.

— gezellige dingen als extra warme pantoffels, een donzige badjas, kussens van fluweel... Ze zal uw huiselijke aard waarderen.

— je biedt aan haar te vergezellen naar de tandarts, van wie ze doodsbenauwd is. Bewijs van je beschermende aard en zorg om haar welzijn. Kan moeilijk falen als « ijsbreker ».

— je bestelt haar horoskoop bij een astroloog. Dubbel voordeel : haar maak je er blij mee (zelfs al gelooft ze er niet aan) en zelf wordt je wat wijzer over een mogelijke toekomst samen... ook al geloof je er niet aan. Want zijn de vooruitzichten somber, dan ga je allicht toch nadenken.

— boeken en platen : niet zo banaal als je ze kiest met overleg, d.i. rijk aan verborgen bedoelingen, aan toespelingen. Laat uw boodschap misterieus leven in de verzen van Jacques Perk, in de stem van Sinatra, laat haar zoeken en ontcijferen.

Meer en beter kan ik moeilijk uit de biecht klappen. De rest moet van jezelf komen. Dat je dit stukje hebt uitgelezen wijst op interesse en leergierigheid. Zolang is er voor jullie, mannen en ons, vrouwen nog hoop.

Annie.

DE BETOVERGROOTTIJD

Ook in de tijd van betovergrootmoeder ging het tafelen gepaard met een aantal wellevendheidsregels die een beschaafd eter in geen geval mocht overschrijden. De tafel-etikette is beslist niet van vandaag, alhoewel moet gezegd worden dat de zeden destijds toch iets losser waren. Ten bewijze waarvan wij een paar tafelmanieren uit de zeventiger jaren van de achttiende eeuw memoreren.

« Het stryt volstreckt tegen de Welleevendheyt een Dame die naest ons zit, als men haar Gesondheyt drinckt te kussen, of haer met een Kus te bedancken als zy de onze gedroncken heeft. En nog ongemanyrder is het, van de Taefel op te staen om Joffers te gaan kussen die verre van ons afzitten. Want voor eerst is het vies met een ongewasschen Mont een Joffer te kussen, en het laetste maeckt Wanorder aen Taefel ».

Ook is het ongemanyrd iemant sterck tot Wyn drinken aen te perssen, of niet af te laeten voor het Glas geheel uytgedroncken is, want de Vryheyt is het Vermaeck van een Gheselschap, die men hier door schent. Nogtans mag een Heer die naest een Joffer zit, haer zomtyds wel vraeghen of zy van geen Wyn lieft ghediend te zyn ».

Joffers kussen met ongewassen mond : foei ! Betovergrootmoeder had volkomen gelijk, zich daartegen te verzetten...

Iemand die suiker in de aardappelen doet, noemde men vroeger een verstrooide vrouw. Tenzij een man het gedaan had. Tegenwoordig is dat praktisch uitgesloten omdat de moderne keukenapparatuur stilaan een gestroomlijnde industrie wordt, waar je niet meer kunt missen. In afwachting dat onze nationale Paul — een knap uiterlijk, als je het mij vraagt — de plots verloren welvaart weer op gang brengt, bestaat er nog geen gevaar in onze Vlaamse keukens voor robotbedrijvigheid. Want ik vindt de ultra-efficiency niet zo prettig in ons domein. Het persoonlijke gaat er uit. Met al die geprefabriceerde gerechten gaat het eigene van het gezin verloren. O, ja-zeker, het is gemakkelijk in de tijd van de werkende vrouw, maar het is dàt niet. Misschien daarom ook brengt kollega-onderaan-de-pagina oude recepten. Ze kent er iets van, meen ik. Voor de vrouw aan de haard steekt er muziek in. Anders kunnen we het koken gerust overlaten aan onze mannen of aan een robot, wanneer de welvaart zo zal gestegen zijn, dat we niets anders meer zouden te doen hebben dat voor het schakelbord te zitten en af en toe eens te kijken of het draait. Ik verlang helemaal niet naar die tijd.

ROBOT : NJET

Wanneer schrijven de moderne psychologen eens over dit aspekt van de vrouwelijke ziel. Ze zijn zo beslagen in alles, die jongens. Het wordt tijd dat er een psychologische studie over verschijnt. Met inbegrip van beschouwingen over de weerslag van de persoonlijke kookkunst op de mentaliteit van hen, die van die kookkunst proeven.

Over het percentage gemoedsrust dat er in steekt en bijgevolg het aandeel van de kookkunst in de potentiële liefdes- en verstandhoudingskapaciteit in het gezin.

« Ik zal U opwachten in het Centraal station en U zult mij herkennen aan mijn rosse baard ». Zo had Piet Boelens het mij in de telefoon gezegd, toen hij mij opbelde voor een afspraak. En Piet Boelens stond er maandagnamiddag, de ogen half toegeknepen achter de brilleglazen en met een « WIJ »-eksemplaar demonstratief als tweede herkenningsteken onder de — korte — rosse baard, zenuwachtig op de uitkijk naar die zo uit de lucht gevallen redakteur van Wij, die over hem en zijn werk zou gaan schrijven in het vooruitzicht van zijn tentoonstelling te Borgerhout (4 tot 19 feb.). De kennismaking viel erg mee en spoedig reden we naar Deurne, waar P. Boelens z'n atelier heeft. Deze geboren sinjoor heeft een Gentse vader, een Antwerpse moeder en dito, zorgzame echtgenote, is 42 en geboren onder het teken van de Schorpioen. Hij is een grote « struise » kerel, nogal verstrooid en derhalve nonchalant als chauffeur, die behalve zijn gezin maar voor één ding leeft : de schilderkunst. Dat is bij hem essentieel en existentieel. Hij getuigt tevens in zijn schilderkunst voor de soliede Antwerpse reputatie en voor de Antwerpse schilderstraditie, zowel de recente als deze van de 17e eeuw. Piet Boelens — dat weet U nu al — behoort tot het gild der steeds zeldzamer kunstschilders, die vakmanschap als eerste gebod huldigen en daarom in deze tijd van aberraties en onzekerheid allerhande niet de waardering vinden, waarop ze integensprekelijk recht hebben. Met deze bijdrage hopen we aan deze wanverhouding in de hedendaagse smaak even te tornen. We stellen overigen een langzame kentering ten goede vast.

PIET BOELENS

een zuiver pikturale sinjorentraditie

VAKMANSCHAP
EN PLASTISCH VERMOGEN

Het doet deugd eens te horen, dat schilderen een stiel is. Zo zegt het Piet Boelens in alle eenvoud. Hij heeft die stiel geleerd in de Antwerpse akademie, die hij volledig doorliep onder leiding van leraren als Van Vosselen, De Bruyne, De Roover en Van Beurden. Na deze leertijd was hij een tijd als schilder inaktief doch geleidelijk aan ontwikkelde hij zich als landschap-, portret- en stillevenschilder.

In den beginne — en dat is klassiek — was het palet nogal donker en sloot het meer aan bij de 17e eeuwse Antwerpse schildersschool (in de ruime zin dan) dan bij hedendaagse stromingen. Piet Boelens gebruikt trouwens verschillende technieken, die nu eens gaan van het schilderen a la prima in één séance (daarvan toont hij ons een uitermate knap jongensportret op doek) naar de mestechniek in brede en vooral gloedvolle, plastisch-brede massa's op harde ondergrond.
Geleidelijk is zijn palet opgeklaard, hoewel hij een blijvende clair-obscur-instelling heeft, die vooral in zijn prachtige Vlaamse polderlandschappen (streek van Sluis en Damme) tot uiting komt maar ook in enkele merkwaardige portretten, die de sinteze van de portretkunst uitmaken, omdat ze niet alleen de gelijkenis nastreven doch meteen het type vastleggen, wat het element « tijdloosheid » in de hand werkt. Het meisje en de jongen zijn van deze portretkunst typische voorbeelden : houding en psyche geven ons hier niet alleen het beeld van dat bepaalde meisje of die bepaalde jongen (het gaat om twee kinderen van een vriend, die model zaten) doch zijn meteen hét meisje en dé jongen. Ook een prachtig vaderportret bewijst, dat Boelens een geboren portrettist is, die net genoeg suggereert als schilder — in een malse echt Vlaams aandoende materie — om het personage in een typische houding vast te leggen en thuis te wijzen in een koloristische en licht-en-schaduw-trillende atmosfeer, die de zijne is.

Opvallend is de uiterste soberheid van middelen met een maximale expressiviteit die deze schilder kenmerkt. Dat leidt tot een zeer sintetische schilderkunst, waarin het detail bijna niet meespeelt doch net genoeg, om een typische trek weer te geven en aldus — o.m. in portretten — een typering toe te laten. Daarbij ademen deze personages in een voorname, bijna aristokratische sfeer. Die zelfde evenwichtigheid, sereenheid vinden we terug in de meeste van Boelens' landshappen, waarin de polder en de Schelde de voornaamste temata leveren. Er is 'n heerlijk in subtiele grijzen geschilderde « Schelde-oever » die net op het nippertje geen abstrakt werk is geworden en waaruit meteen blijkt, hoe men ware abstraktie van valse kan onderscheiden in deze tijd van mode en epigonendom.

TIJDLOOS WORDEN

Piet Boelens heeft technisch niets meer te leren. Hij is een rijp kunstenaar geworden, en het ware wenselijk dat hij van nu af meer armslag zou krijgen. Als kolorist huldigt hij de warme en koude tegenstellingen en harmonieën, wat vooral tot uiting komt in zijn stillevens. Men zou hier gemakkelijk van invloeden kunnen spreken, doch dan zijn het toch slechts vage invloeden, die de schilder Boelens alleen nog op technisch vlak laten katagoleren. Aan Piet Boelens is de tijd voorbijgegaan, hij schildert in een beheerste vervoering van de koloristische en plastische wellust, zo kenschetsend voor de Vlamingen. Misschien zou men kunnen zeggen dat hij impressionistisch van vizie is, maar heeft dat belang ? Lange tijd heeft deze schilder wellicht geaarzeld vooraleer hij zijn weg ging. Hij verlaat nu de te klassieke paden (het salonachtige is er definitief uit) en gaat geleidelijk op in een pikturale weg, die de moderne expressie sterk benadert doch dat op een spontane en in de vreugde van het schilderen doet, dus eerder onbewust. Zijn oeuvre is dat van een eenvoudig man, die in de materiële welstand, in de opeenvolging der dagen en seizoenen, gezeten voor de vruchten der aarde of voor het misterie mens, of onder geweldige luchten of nog staande op de oevers van een grootse stroom of voor de rede van Antwerpen, waarneemt, in zich opneemt en dat verwerkt in een stevig en toch uitermate gevoelig pigment, waar licht en schaduw meetrillen in koloristische spanningen. Het is een wereld van stilte en van vermoedens, waar men nauwelijks ademt en waar men de weldaad van licht en warmte ondergaat en geniet, of zich verliest in de mist. Het is het stijlvolle levensgenot in aanblik en bezit, in proeven en zien.

Piet Boelens is de oergezondheid van een Jordaens in een ongezonde wereld, de lichtval van een Vermeer, de discipel in het spoor van Opsomer in zijn beste tijd. Het zijn grote namen, het willen geen vergelijkingen zijn, die niet opgaan of over het paard tillen. Maar het zijn zovele relatieve vaststellingen om aan te tonen, dat we met Piet Boelens te doen hebben als met een De Braeckeleer, die zoals de boer voortploegt als schilder voortschildert, omdat hij niet anders kan. Hij heeft thans een peil en een eenheid gevonden (dat zal men trouwens in zijn Borgerhoutse tentoonstelling dadelijk zien, vergeleken met ouder werk) die hem de waarborg schenken van wat hij in wezen altijd geweest is : klassiek van vorming, gevoelig als kunstenaar, voornaam en evenwichtig, meer in zijn werk dan in zijn eigen verschijning, die met zijn oeuvre bij nader toekijken in groter kontrast staat dan hij zelf wel beseft. Misschien juist daarom is zijn werk zo boeiend in een schijnbare onpersoonlijkheid. Doch is afstand nemen van zich zelf — als kunstenaar via het oeuvre — niet het hoogste doel in de kunst ?

R.C.

Toneel te Brussel

We beleven de laatste tijd een zeer merkwaardige periode in de produkties die ons voorgeschotel worden.

In het « Kamertoneel » werd « De Huisbewaarder » van Harold Pinter opgevoerd; « Studio Amsterdam » speelde « Tango » van de Pool Slawomir Mrozek; de Beursschouwburg gaf : « Wachten op Godot » van Samuel Beckett; het Waltra-teater bracht enkele voorstellingen van « Zoo-Story » van Edward Albee, de auteur van « Wie is bang voor Virginia Woolf? ».

In het eerste stuk zien we drie onevenwichtigen aan het werk; in het tweede is het een heel stel aparte personages : losbandigen, gefrustreerden, geweldigaards, gluiperds, allen primitieven, zodat het een verwarring van belang is in dit al te modern peuterwerk, dat totaal op losse schroeven staat; in het derde, door de schrijver als louter « divertissement » beschouwd, zijn het twee landlopers (« wachten » is het enige wat ze te doen hebben), een totaal versufte slaaf en een halfgare slavendrijver, die ons iets trachten wijs te maken; in het vierde, sterk deprimerend, pessimistisch werk, wordt ons het patologisch geval uiteengezet van een ziekelijk geplaagd, onmaatschappelijk brein, dat zijn kompleksen op een klein-burgerlijk mannetje tracht af te reageren en dit ventje misbruikt om een originele zelfmoord te plegen.

Vier werken uit onze moderne, geraffineerde en overbeschaafde tijd; maar vier werken met mensen die we als abnormaal moeten bestempelen. Elke tijd heeft zijn eigen toneel; het hedendaags toneel moet de tijd, waarin we leven, weerspiegelen. Voortgaande op wat ons alleen door deze vier werken wordt opgedrongen — andere eksperimenten nog terzijde gelaten, waartussen er heel wat zijn die door het buitenissige, door het ekstravagante, door de kleine middeltjes « pour épater le bourgeois », er alleen op uit zijn klein talent te verdoezelen — zouden we moeten besluiten, dat we een tijd beleven, die slechts als armzalig, verdwaasd en onevenwichtig kan genoemd worden.

We willen ons door deze verdwaasde periode niet laten beïnvloeden. Avant-garde, absurd of niet, mag en moet er zijn, maar niet overdrijven asjeblief, door altijd maar armgeestigen, onbenulligen, maanzieken, jansullen en andere sufferds als voorbeelden te stellen en ons cerebrale stukken (?) te laten zien, die de tijd niet vergeven en dikwijls slechts snoeverij zijn zonder innerlijk leven, zonder warmte, zonder ziel. Er bestaat gelukkig ander toneel met de normale mens als middelpunt, de mens van vlees en bloed, die door zijn tekortkomingen en gebreken, zijn impulsen en driften, zijn gevoelen, vreugde en verdriet, zijn strijd voor het bestaan en door alles wat aan een normale figuur menselijk kan zijn, aan genoeg problemen onderworpen is, om volwaardig en verheven teater te kreëeren, met totaal-menselijke stukken die de tijd trotseren kunnen, terwijl vele hedendaagse « eksperimenten » na korte tijd voorbijgestreefd zijn, een totale leegte nalaten, als ze zelf a lang niet vergeten zijn.

willy spillebeen

"DE MAANVIS"

Willy Spillebeen is geen debutant in de literatuur, al is « De Maanvis » zijn debuut als romancier. Hij gaf reeds verscheidene verzenbundels uit van een opmerkelijk gehalte. Zijn jongste bundel « Groei-pijn » behoort tot het beste wat de jongste jaren verschenen is. Ook als essayist was Spillebeen bedrijvig : benevens een monografie in de reeks « Ontmoetingen » over de dichter Jos De Haes schreef hij een opmerkenswaardige studie over de Zuid-Vlaamse dichter Emmanuel Looten (destijds hier besproken). Spillebeens medewerking aan « Ons Erfdeel » en zijn belangstelling voor Zuid-Vlaanderen heeft ook een « geografisch » aspekt: hij woont in Menen, vlak op de grens, en dit verklaart landschappelijke en menselijke vertrouwdheid met de mensen « van over de schreve » en zijn belangstelling ervoor.

De titel van zijn roman « De Maanvis » roept reeds een reminiscentie op aan aquariums met vreemdsoortige vissen, aan een gesloten kameratmosfeer, en slaat op de « aquarium-atmosfeer » van dit boek waarin de mensen zich bewegen en waar de gebeurtenissen zich voltrekken als in een wereld achter glas, vlakbij en onbereikbaar-onwezenlijk.

Hoofdpersonage in deze roman is de soldaat Walter Soetaert. Hij ontdekt in de kazerne een wapensmokkel, brengt de majoor ervan op de hoogte die echter zwijgen moet voor de verantwoordelijke, kapitein Van Buhl. Soetaert wordt op wacht overvallen : hij moet « gelikwideerd » worden. Hij weet echter te ontsnappen. Wanneer het lijk van een handlanger van de kapitein onkennelijk verminkt in een sluis wordt aangetroffen met Soetaerts papieren op zak, ligt de konklusie voor de hand : men stelt het voor alsof Soetaert zelfmoord gepleegd heeft.. De majoor die wroeging krijgt om zijn Pilatus-houding, pleegt zelfmoord; de familie van Soetaert verongelukt met het autobusje na de lijkdienst in de kazerne en Walter is intussen « ondergedoken » bij Annie, vrouw van de verongelukte Dijkstra en minnares van de kapitein. Walter besluit de zaak aan de politie aan te geven, gaat naar de pastoor-deken van het stadje en vraagt hem om zijn ouders op de hoogte te brengen van zijn « terugkeer ». Daar verneemt hij wat er gebeurd is. Wanneer het feit van zijn eenzaamheid tot hem doordringt, het feit dat hij geen naam, geen familie meer bezit, slaat hij het aquarium thuis — symbool van een hele wereld — aan stukken, loopt met de maanvis die hij redden wil naar de rivier — en wordt door de inmiddels gewaarschuwde politie meegenomen, terwijl hij luidgillend en hysterisch de naam roept van het laatste en het enige wezen waarmee hij menselijk kontakt had : Annie.

Heel dit verhaal wordt voorafgegaan door een proloog die het vertelde als een herinnering, een reminiscentie uit een naar het onderbewustzijn gedrongen verleden terug oproept. De handeling die in verscheidene epizoden uiteenvalt, wordt gegroepeerd in een driental panelen, als in een drieluik waarvan het middenstuk het grootste, hoewel niet steeds het belangrijkste is.

Men kan het ook zien als een toneelstuk, met de protagonist overheersend in de expozitie en ontknoping, de antagonist(en) daarentegen in het midden, waarbij dan de hoofdstukken met kommentaar van « soldaten » en « officieren » als rijzang en weerzang zijn.

Het boek is stilistisch gebouwd op een dubbel plan : een tamelijk chronologisch gehouden verhaal, met flashbacks en innerlijke monologen afgewisseld, en een zeer realistische fabel bieden een schijnbaar traditionele verhaaltechniek. Door het zelf-reflektieve en poëtische, door het verschuiven van de tijdsfactor naar een statisch-beschouwend plan, krijgt de roman echter een modern uitzicht. Het realisme van het gegeven wordt geplaatst in een irreële sfeer. De titel zelf roept de aquariumsfeer op, waarin de schrijver de gebeurtenissen laat afspelen. Het nogal bloederig incident waartoe de fabel kan herleid worden, wordt daardoor uit de alledaagsheid van een faitdivers geheven naar een ideeël plan. De enigzins schuchtere, eenzelvige en idealistische Walter komt in botsing met een bende die, alhoewel embryonnair, de hele maatschappij vertegenwoordigt, waartegen de individualist rebelleert. Walter, de eenzame die zijn persoonlijk leven wil beschermen, voelt als machten die in zijn privaat leven ingrijpen het sterkst kerk en leger aan : geestelijke en tijdelijke macht, in zijn specifieke situatie. De leger-gemeenschap wantrouwt de intellektueel en haat de bangerik die huilt wanneer een thunderflash vlakbij hem ontploft. De kerk, bij monde van een onderpastoor, schrijft hem voor hoe hij zich in zijn intiemste verhoudingen — die tot zijn meisje Nadine — te gedragen heeft...

Nu is er echter tussen deze rebellische houding tegenover de grote sociale groepen en de rebellie tegen de kleine groep der wapensmokkelaars 'n bepaalde inkonsekwentie, in zoverre er bij dit laatste verzet een plichtbesef, een morele verantwoordelijkheid meespeelt tegenover een dan toch afgewezen maatschappij...

Vergelijkt men de negatieve held Walter met de majoor, dan blijken er tussen hen niet zo'n grote verschillen : het verzet tegen het kwaad van de soldaat Soetaert, zonder veel overtuiging, en het zich neerleggen bij het als kwaad erkende uit lafheid, door de majoor leidt beiden naar de eenzaamheid : die in het leven bij de ene, die van de dood bij de andere. Spillebeen gaf gestalte in deze figuren aan de anti-held, beheerst door de moderne eenzaamheid en het moderne cynisme. Het neerdrukkende van diens machteloos, naar het kompromis drijvend verzet, wordt getemperd en verhelderd door taalwarmte en beeldkleur, die reliëf geven aan het verhaal. Over de vizie van de auteur en de naar voren gebrachte ideeën kan men discussiëren. Zij kunnen ons de onmisbare kwaliteiten van dit boek — waarbij de dichter de hand van de romancier hield — niet doen vergeten.

De « Maanvis » doet ons met belangstelling uitzien naar verder werk van de romancier Spillebeen...

W. Spillebeen
« DE MAANVIS »
Uitgeverij Desclée-De Brouwer
gen. : 105 fr - geb. : 135 fr.

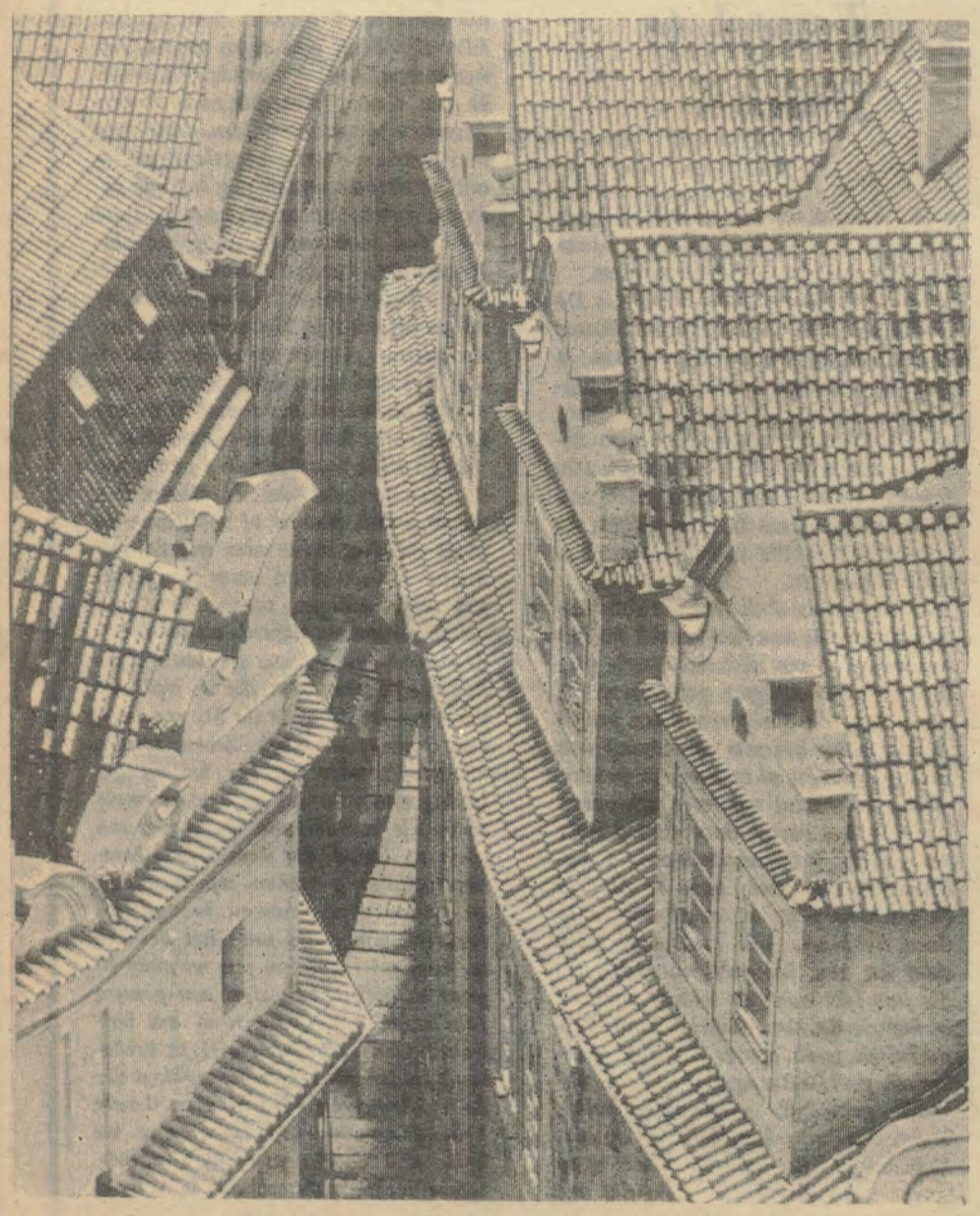

Oost of west, voor en achter het IJzeren Gordijn (dat steeds minder « Ijzeren » aan het worden is) : de poëzie van sneeuw op oude daken blijft overal even mooi. Dit is een éénmanssteegje in het oude Praag.

A. PREUD'HOMME : HEIDEGALMEN.

Armand Preud'homme voorstellen in een blad als « Wij » heeft gewoon geen zin.

Deze hernieuwer van het Vlaamse stap- en jeugdlied, deze schepper van het typische heide- en kempenlied, is wellicht met Emiel Hullebroeck degene die als komponist het meest heeft bijgedragen tot de heropbloei van de Vlaamse zang.

Hullebroeck na de eerste, Preud'homme na de tweede wereldoorlog, hebben hun volk terug leren zingen.

En zoals Hullebroeck, heeft Preud'homme zich niet beperkt tot het lied, maar verschillende operettes gekomponeerd. De plaat die we hier bespreken brengt ons een bloemlezing uit « Rinneke », « Helden van het land » en « Het land bloeit open ».

De weleens sentimentele muziek zal liefhebbers van het genre wel kunnen bekoren, te meer daar de weergave perfekt is en de uitvoering verzorgd. Het koor en orkest onder leiding van Gaston Nuyts vormen de achtergrond voor drie K.V.O.-sterren: de sopraan Angèle Geerts, de tenor Kamiel Lampaert en de baryton Renaat Verbruggen.

FONOPLATEN

Meest geslaagd vinden wij de pittige liederen « Danslied », « Kermislied » en « Mijn heerlijk Lieveken ».

De plaat (His Masters Voice RCLP. 9) is te koop voor 149 fr.

TROUW AAN VLAENDEREN

Voor dezelfde prijs heeft Philips een zeer goede plaat uitgegeven met de ietwat ronkende titel « Trouw aan Vlaenderen » en op de hoes een machtige Speybrouck.

Men kan het romantiek noemen en dat is het voor een deel inderdaad (zoals ten slotte alle kunst), maar de toehoorder wordt door de uitgebreide gamma van strijdliederen onweerstaanbaar meegesleept.

Een zeer grote verdienste moeten we hiervoor toekennen aan de uitvoerders : het orkest van Francis Bay, dat een zeer geslaagde begeleiding brengt, het Kortrijkse koor « Singhet ende weset vro », de koninklijke Chorale St. Cecilia en het knapenkoor van het Antwerps St. Lievenskollege. Een reeks bekende namen dus.

Ook een reeks (van bijna 30) bekende liederen, maar soms in een verrassend nieuwe bewerking, die opeens een frisse wind laat waaien in die goeie oude Vlaamse strijd.

Warm aanbevolen plaat, met bijzonder lange speelduur.

Stef.

ANTWERPSE FILMPERS KLAAGT AAN

De Antwerpse filmpers heeft zeer onlangs haar « film van het jaar » bekroond. De keuze van « Un homme et une femme » leek ons niet zo heel gelukkig. De film is beslist een mooie en goede prent, maar toch iets te maniëristisch opgenomen en gemonteerd om (Cannes ten spijt) een hoofdprijs te verdienen.

Belangrijker dan deze bekroning lijkt ons het feit dat een aantal persmensen zich bij de stemming afzijdig hielden om hierdoor te protesteren tegen het feit dat het momenteel in Antwerpen onmogelijk is geworden om buiten de films die ook een kommercieel sukses waarborgen, nog andere en vaak betere films te zien.

De oorzaak van deze wantoestand is niet zo heel ver te zoeken. Zij ligt in het hartje van de sinjorenstad waar men (aan de De Keizerlei) het hele Antwerpse filmleven monopolizeert. We ontkennen de betreffende man niet het recht om zoveel mogelijk geld te willen verdienen, door zo weinig mogelijk riziko's te nemen. Wij nemen hem evenmin zijn slechte smaak kwalijk. Maar wij vinden het wel ontoelaatbaar dat zijn bewuste monopolie-politiek het Antwerpse filmpubliek in zijn rechten schendt. Nooit (ook voor de vaak mizerabele voorprogramma's niet) komen jongere cineasten van eigen bodem aan bod. De zgz. Antwerpse filmaktualiteiten liggen filmisch beneden elk peil en hebben geen enkel aktualiteitsbelang.

Het ergst zijn echter de redaktionele advententie-teksten waarmee het Rex-koncern de Antwerpse regionale pers teistert. Zij zijn niet alleen in een afschuwelijk foutief en bombastisch Nederlands geschreven, maar hun inhoud is daarenboven onbegrijpelijk vulgair en dekt nooit de ware inhoud en bedoeling van de vertoonde films.

In die zin hebben de protesterende Antwerpse filmkritici overschot van gelijk. Hun protest bevat trouwens een pozitief voorstel dat de moeite van een (zelfs kommerciële) overweging overwaard is. Het betreft hier de oprichting van een keurkinema.

NIC VAN BRUGGEN.

TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - T

Zeer warm aanbevolen : « Ten huize van prof. Brachin » op donderdag 9 februari. Een uitzending die geen enkele Vlaamsnationalist mag missen !

colombe

In dit spel van en voor komedianten spot Jean Anouilh wat met de liefde en met het toneel. Het zijn hele, halve en slechts schijnbare waarheden die de auteur van « Beckett » hier verpakt in een aan hoog tempo verlopend spel met flukse dialogen en veel afwisseling.

« Colombe » komt dinsdag op het scherm in uitgestelde overname van de Nederlandse televisie (AVRO).

Het stuk werd vertaald door Fred Sterneberg en voor de televisie bewerkt door Walter van der Kamp die ook de regie voerde. (Dinsdag 7 februari - 20 u 50 - Brussel Ned.).

de oostkantons

Naar een scenario van Walter Geerts en in de regie door Germaine Dijckhoff ziet u zondag een dokumentaire over de duitssprekende bevolking van ons land in de streek van Eupen en St. Vith. In dit toeristisch zeer mooie gebied, met zijn uitgestrekte venen en bossen, leeft in de verspreide dorpen nog een echte folklore waarvan u in dit programma enkele onvervalste staaltjes te zien krijgt.

Nu het Rijnland Rosenmontag viert en karnaval koning is, is het ogenblik geschikt om kennis te maken met oude gebruiken die in de streek van Eupen en St. Vith nog in zwang zijn. De verspreide dorpen en houtzagerijen, de vele kastelen en burchten zijn rustpunten in dit vrij geïzoleerde landsdeel met zijn melancholieke sfeer, dat we beter leren kennen. (Zondag 5 februari - 15 u 25 - Brussel Ned.).

jasperina de jong

Vrijdagavond krijgt u in uitgestelde overname van de Nederlandse televisie (KRO) een programma aangeboden, waarin Jasperina de Jong u de grootste successen brengt van haar optreden tijdens 8 jaar Lurelei-kabaret. De uitzending richt zich niet tot te jonge kijkers en ook niet tot-degene die zich ergeren als er over de taboes van onze maatschappij wordt gesproken of geschreven. Om maar een voorbeeld te nemen : « De rosse buurt ». In dit nummer zet ze werkelijk alles op zijn kop en gaat briljant de hypokrizie te lijf die zich achter een verschijnsel als de prostitutie verschuilt. Als andere nummers vermeldt dit programma nog: Pep-pil, Mevrouw De Bruin, De geest van het verzet, Provomeisjes, Op één been en Reizigers Nachtlied. (Vrijdag 10 februari - 21 u 15 - Brussel Ned.).

shakespeare-wallah

Dit is de eerste voorstelling in ons land van deze Indiase film. De auteur ervan is de jonge Amerikaanse cineast James Ivory, die in India woont en met deze prent aan zijn 2de groot werk toe was. « Shakespeare-wallah » werd de grote verrassing op het Filmfestival van Berlijn in 1965 waar hij bekroond werd met de « Zilveren Beer ».

« Shakespeare-wallah » verloopt in een traag ritme, kenmerkend voor de Indiase films en de fotografie is bijzonder mooi.

« Wallah » in de titel is een Hindi-uitdrukking voor « rondleurende venter » en drukt in één woord de tragiek uit van de Britse familie Buckingham die met een Shakespeare-repertoire reeds vele jaren door India reist, maar het sinds de onafhankelijkheid en de hieruit voortvloeiende vervreemding tussen de vroegere Britse kolonisten en de Indiase intellektuelen steeds moeilijker krijgt om haar artistiek bedrijf — haar hele leven — op gang te houden (Woensdag 8 februari - 21 u 10 - Brussel Ned.).

ten huize van prof. brachin

De televisie neemt u donderdagavond voor de 101ste « Ten huize van » mee naar... een authentieke Franman. Professor Pierre Brachin, die aan de universiteit van Parijs Nederlands doceert, werd geboren te Montereau, in het meest zuidelijke deel van Ile de France. Hij studeerde germanistiek aan de Sorbonne, waar hij in 1950 tot Docteur-ès-lettres promoveerde. Hij was enige tijd leraar Duits aan verscheidene lycea in Frankrijk, dan docent Duits aan de universiteiten van Rennes en Bordeaux en tenslotte, sinds 1952 hoogleraar in de Nederlandse taal en letterkunde aan de Sorbonne.

Prof. Brachin is waarschijnlijk één van de weinige Fransen die de Vlaamse beweging door en door kent en er begrip kan voor opbrengen. (Donderdag 9 februari - 20 u 50 - Brussel Ned.).

Onze selectie

ZATERDAG 4 FEBRUARI

20 u 25 Brussel Ned.
Spelevaren (Spelprogramma met quiz en variété).
22 u 20 Nederland I
Satirisch programma
22 u 35 Duitsland I
Die Marx Brothers im Krieg (Amerikaanse film met Groucho, Harpo, Chico en Zeppo Marx, Margaret Dumont, Louis Calhern, e.a.).

ZONDAG 5 FEBRUARI

15 u 25 Brussel Ned.
De Oostkantons (Een dokumentaire over de duitssprekende bevolking van ons land, streek Eupen-St.-Vith).
20 u 30 Nederland I
Kunstgrepen (Artistieke uitzending met Pierre Janssens).

MAANDAG 6 FEBRUARI

20 u 20 Nederland I
Oosteuropese landen (Polen - film).

DINSDAG 7 FEBRUARI

20 u 25 Brussel Ned.
Liedjes bij de haard (Lieder am Kamin - met Belina en Siegfried Behrend).
20 u 50 Brussel Ned.
Colombe (Toneelstuk door Jean Anouilh - Vertaling : Ferd. Sterneberg - TV-bewerking : Walter van der Kamp - programma van de NTS-AVRO).
21 u 15 Brussel Frans
Le Cuirassé Potemkine (Film van Serge M. Eisenstein - Presentatie : Georges Sadoul).
21 u 45 Duitsland I
Liebling, Kurven schneidet man... (Kabaret over het thema automobiel).

WOENSDAG 8 FEBRUARI

20 u 25 Brussel Ned.
Cyprus : de onverzoenlijken (Een reportage door Maurice De Wilde).
21 u 10 Brussel Ned.
Filmtribune (Eerste voorstelling in ons land van de Indiase film Shakespeare-wallah).

DONDERDAG 9 FEB.

20 u 50 Brussel Ned.
Ten huize van Prof. Brachin, hoogleraar in het Nederlands aan de Sorbonne.
22 u 55 Nederland I
Ja, neen, geen mening (Opiniepeiling over aktuele problemen).

VRIJDAG 10 FEBRUARI

19 u 30 Brussel Ned.
Voetbal (Rechtstreekse reportage van de wedstrijd R.A.C. Anderlecht - F.C. Antwerp).
21 u 15 Brussel Ned.
Jasperina De Jong (in zwart-wit - een keuze uit de grootste suksessen van de Nederlandse kabaretartiste - programma van de NTS-KRO).
21 u 50 Brussel Ned.
What happened up there ? (Wat gebeurde er daarboven ? Dokumentaire van de Japanse televisie over de grootste vliegramp in de geschiedenis van de luchtvaart).

Vlaamse T.V.

ZATERDAG 4 FEBRUARI

16.00 : Volksuniversiteit — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Luceat, katholiek-godsdienstige uitzending — 19.30 : Mens en dier in de stad Een film van Marcel Verbruggen, Frans Nauwelaerts en L.J. Vergauwen — 19.55 : Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Spelevaren — 21.40 : Echo — 22.10 : De man van U.N.C.L.E. 27e afl. : Kersebloesems — 23.00 : TV-nieuws.

ZONDAG 5 FEBRUARI

15.00 : De Flintstones — 15.25 : Volkskunde. De derde Belgen — 16.00 : Cross-country. Rechtstreekse reportage van de internationale veldloop te Hannuit — 16.40 : Operaconcert door het Orkest van de Zweedse Radio o.l.v. Silvio Varviso — 18.35 : Klein, klein kleutertje — 18.55 : De jongen uit Canada, avonturenfilm voor de jeugd — 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Sportweekend — 20.40 : Speelfilm : Peter wint het ! Komedie van Geza von Cziffra met Peter Alexander — 22.10 : Diapason. Concerto voor hoorn en klavier met begeleiding van snaren en slagwerk. Componist : Frederik Van Rossum — 22.40 : TV-neiuws.

MAANDAG 6 FEBRUARI

14.05 : Schooltelevisie — 18.25 : Teletaalles : Frans — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : De Goudkreek. 6e en laatste episode : Terug naar de kreek — 19.15 : Tienerklanken — 19.45 : Openbaar kunstbezit « De escadrille » door Octave Landuyt (1922) — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Mensen in wanhoop. Derde episode — 21.15 : Agamemon, naar Aischulos — 21.50 : De kamer, een tekenfilm van Raymond Antoien — 22.05 : Protestants-godsdienstige uitzending — 23.35 : TV-nieuws.

DINSDAG 7 FEBRUARI

14.05 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Flipper. 38e afl. : De inspecteur — 19.25 : Jeugd zonder grenzen — 19.40 : Kwart-Eefje — 19.55 : Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Liedjes bij de haard, met Belina en Siegfried Behrend — 20.50 : Colombe, toneelstuk door Jean Anouilh — 23.00 : TV-nieuws.

WOENSDAG 8 FEBRUARI

17.00 : Televisum — 18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00: Wie weet, wint — 19.30 : Kijk omhoog. Sterrenkunde voor iedereen — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Cyprus : de onverzoenlijken, een reportage door Maurice De Wilde — 21.10 : Filmtribune. Eerste voorstelling in ons land van de Indiase film Shakespeare-wallah, drama van James Ivory — 23.10 : TV-nieuws.

DONDERDAG 9 FEB.

14.05 : Schooltelevisie — 18.25 : Teletaalles : Frans — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Hobo, de kleine zwerver (12e afl.) — 19.25 : Tienerklanken — 19.55 : Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : De Dick van Dykeshow. 32e afl. : Het zwaard van Damocles — 20.50 : Ten huize van Prof. Brachin, hoogleraar in het Nederlands aan de Sorbonne — 21.40 : Première — 22.10 : Vergeet niet te lezen — 22.40 : TV-nieuws.

VRIJDAG 10 FEBRUARI

18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Filmmuseum van de schaterlach. Een modern meisje, filmklucht met Winnie Winkle — 19.15 : Zoeklicht — 19.25 : De Weerman — 19.30 : Voetbal : F.C. Anderlecht - F.C. Antwerp — Tijdens de rust, omstreeks 20.15 : TV-nieuws — 21.15 : Jasperina de Jong (in zwart-wit). Een keuze uit de grootste successen van de Nederlandse cabaretartiesten — 21.50 : Wat gebeurde er daarboven ? Een documentaire van de Japanse Televisie — 22.35 : TV-nieuws.

TOERISME

VTB-VAB EN DE METEODIENST

Het Informatieblad van het Kommisariaat-Generaal voor Toerisme vergat in zijn vorige uitgave de rol te vermelden, die onze VTB-VAB speelt bij de informatie over de toestand van de wegen. Dat gebeurt in dit Kommissariaat - Generaal nogal vaak als het om Vlaamse initiatieven gaat... Dat werd nu in het jongste nummer van het bulletin rechtgezet. De VTB-VAB heeft inderdaad een net van inlichtingsposten, die 's winters dagelijks berichten doorgeven over de toestand der wegen in hun sektor. Deze berichten worden ook overgemaakt aan de Luchtmacht, die mede aan de hand daarvan het algemeen wegenbulletin opmaakt dat door de radio wordt uitgezonden. De VTB speelt dus voor het Vlaamse land in dit verband een zeer voorname rol. Dat moet geweten zijn door het publiek en daarom vestigen we er hier speciaal de aandacht op. Onze automobilisten kunnen trouwens zelf telefonisch inlichtingen inwinnen op nrs (02)18.55.55 en 17.83.61 te Brussel en op (03)31.09.95 te Antwerpen.

Er bestaat in gans België geen organisatie, die met de VTB-VAB inzake kulturele en toeristische voorlichting te vergelijken is. Zonder van de onrechtstreekse invloed van deze machtige organizatie te spreken op de Vlaamse strijd als zodanig.

• *KALENDER*

** Tot zondag 5 februari : Brussel — Tentoonstelling « Francis Bacon » in het Paleis voor Schone Kunsten.*

** Tot 5 maart : Brussel — Tentoonstelling : « Rik Wouters en enkele Brabantse kunstenaars » - Voorlopige lokalen van het Muzeum voor Moderne Kunst, Koningsplein 1, elke dag behalve 's maandags.*

** Tot 31 maart : Gent — In de Lakenhalle van het Belfort : Audiovizueel spel « De eeuw der Artevelden » alle dagen te 8 u 30, 11 u 15, 13 u en 16 u.*

** Tot 31 maart : Mechelen — Beiaardkoncerten : iedere maandag en zaterdag van 12 tot 14 u., en iedere zondag van 11 u 30 tot 12 u.*

** Tot 31 december : Oostende — 700e verjaring van de Stad Oostende.*

** Tot 31 maart : Brugge — Beiaardkoncert op woensdag en zondag van 11 u. 45 tot 12 u 30.*

** Tot 18 maart : Oostende — Internationaal Festival van de Vakantiefilm (ieder weekeinde in het Casino-Kursaal).*

** Tot 24 april : Oostende — 14e « Ronde der grote meesterkoks van Frankrijk » in het Casino-Kursaal.*

** Tot 24 juni : Blankenberge — « Vakantieweekeinden ». (Casino).*

** Tot 24 juni : Knokke — « Verademingsweekeinden » (Casino-Kursaal).*

Wij sport
vlaams nationaal

Kort seizoen

De Antwerpse ijsschaatsers zijn terecht mistevreden ! Slechts twee maanden hebben ze over hun ijspiste kunnen beschikken. Het Sportpaleis te Antwerpen wordt inderdaad voor vele andere doeleinden gebruikt. Dus moeten de schaatsers maar de (ijs)baan ruimen... Hier zit mogelijk een tip voor de Stad Antwerpen, voor het aanleggen van een ijspiste. Of misschien voor privaat initiatief ?

Goed voorbeeld

De Koninklijke Belgische Bond van Gewichtheffers en vooral de aktieve sekretaris de h. Cobbaert, geven ieder jaar het goede voorbeeld. Ongevraagd wordt de lijst der voornaamste evenementen bezorgd evenals een lijst (steeds bijgewerkt) van de Europse, Belgische en Wereldrekords in deze sport. Dit kleine verbond verdient een levendige dank voor zijn medewerking aan de pers. De grote sportbonden kunnen er een les aan nemen.

Voetbal en zijn gevolgen...

Twee voetballers traden in de aktualiteit. Spijtig genoeg moesten ze ook het ziekenhuis in... Leon Ritzen met een erge verwonding aan 't gezicht en Wim Cooremans met een gebroken voorarm. Hieruit blijkt andermaal dat bepaalde punten in de voetbalreglementering beslist moeten herzien worden, zoniet doen er zich in de nabije toekomst nog meerdere zulke ongevallen voor. En dit in geen propaganda voor de sport. Dus werk op de plank voor de FIFA !

Ouderen gaven het voorbeeld

Tijdens de voorbije 3e Doortocht van Hoei gaven enkele ouderen het goede voorbeeld van wat de ware sport vermag... De 59-jarige Constance Gommaerts, de 68-jarige Elsa de Ceuleneer, de 63-jarige Elie Thibaut, de 67-jarige Antoine de Groulard en de 80-jarige Antwerpenaar Eugène van der Goten deden een duik in het frisse nat. Sport voor alles is hun leuze. Elke dag een fris bad is goed voor de gezondheid en ze hebben dan meteen het woord bij de daad gevoegd !

Les Sports maakt zich kwaad

In « Les Sports » maakte Jean Corhumel zich kwaad. Toen tijdens de voorbije vergadering van de Kon. Belgische Federatie van Roeiverenigingen de Antwerpse Verstandhouding een interpellatie hield, beantwoordde voorzitter Robert Godefried de gestelde vragen. Bob Baeten, voormalig Europees kampioen, hield namens de Antwerpse klubs het pleidooi in het Nederlands. De voorzitter antwoordde dan ook in het Nederlands. Enkel een franstalige klubvoorzitter en de redakteur van het betrokken blad staken hun neus op. Wij citeren Les Sports : « Je n'ai rien compris à cette discussion. L'an prochain il serait bon de prévoir un service de traduction simultanée... ». Wij geven de Vlaamse kranten maar de goede raad, hetzelfde te doen bij de verschillende sportbonden die het Nederlands totaal negeren. Dus penneridders en Vlaamse klubafgevaardigden : vraagt steeds naar een Nederlandse vertaling. Of beter : eist een volwaardig taalregime ! Mischien vliegt ge dan buiten... wegens ordeverstoring! Of verandert de toestand ten goede...

Anderlecht - F.C. Brugge (3-0) : Mulder (op de grond, tussen de Brugse backs) geeft de Brugse doelwachter het nakijken.

AMF-MODELCAR RACEWAY

Men moet tegenwoordig oppassen met het woord sport. Meer en meer is het sinoniem geworden van alle soorten vrijetijdsbesteding en spel, ook als daar helemaal geen fizische inspanning of kompetitieve krachtmeting meer aan vastzitten. De vissers — en niet alleen de stoere knapen die met werphengel of vlieg de forel en de zalm te lijf gaan — noemen hun hobby een sport. De duivenmelkers beweren een sport te beoefenen, maar laten de inspanning aan hun « blauwgeschelpte ». Zelfs de schakers zeggen, in hun komfortabele zit-metsigaar aan sport te doen.

Wanneer er dus over sport gesproken wordt, moet men dat niet dadelijk op de keper gaan bechouwen. En zeker niet bij de zgn. Modelcar-sport, het allernieuwste — en inderdaad ergens toch wel sportieve — snufje vrijetijdsbesteding dat uit de States is overgewaaid.

Zoals bowling de jongste vijf jaar zoveel opgang maakt, is er thans ook weer een sport rechtstreeks via de Verenigde Staten naar ons overgevlogen gekomen : de zogeheten Model Car Raceways.

Wat is deze nieuwigheid in feite ? Het is iets in de aard van 'n bestuurde modelspoorweg, maar dan met kleine autootjes. Wat heeft dit met sport te maken ? Weinig of veel, alnaargelang het standpunt dat men inneemt. De deelnemer aan dit spel krijgt een echt autostuur in zijn handen, evenals een versnellingspedaal waarmee hij dan zijn voertuigje moet besturen. Het gaat er toe — nou ja ! — zoals bij een echte race. Bij het minste kontakt van de voet met de gaspedaal versnelt het autootje. Het voertuigje, dat elektrisch bestuurd wordt, reageert vinnig en onmiddellijk. De omloop evenwel is zeer bochtig. Wanneer men door de snelheidsduivel bezeten is en dus denkt dat gas geven alles is, dan heeft men het bij het verkeerde eind. Het race-wagentje stopt ogenblikkelijk bij ieder verkeerd manoeuver van zijn bestuurder. Wanneer men in de bocht te roekeloos te werk gaat en denkt te moeten versnellen, dan gebeurt het niet zelden dat het wagentje het laat afweten. Deze stilstand belet het wagentje, uit de baan te rijden. Als straf voor de roekeloosheid verliest men verschillende kostbare sekonden. Het komt er dus op aan, net zoals met een echte auto, in de bochten te vertragen en dan in het rechte stuk weer snelheid te geven.

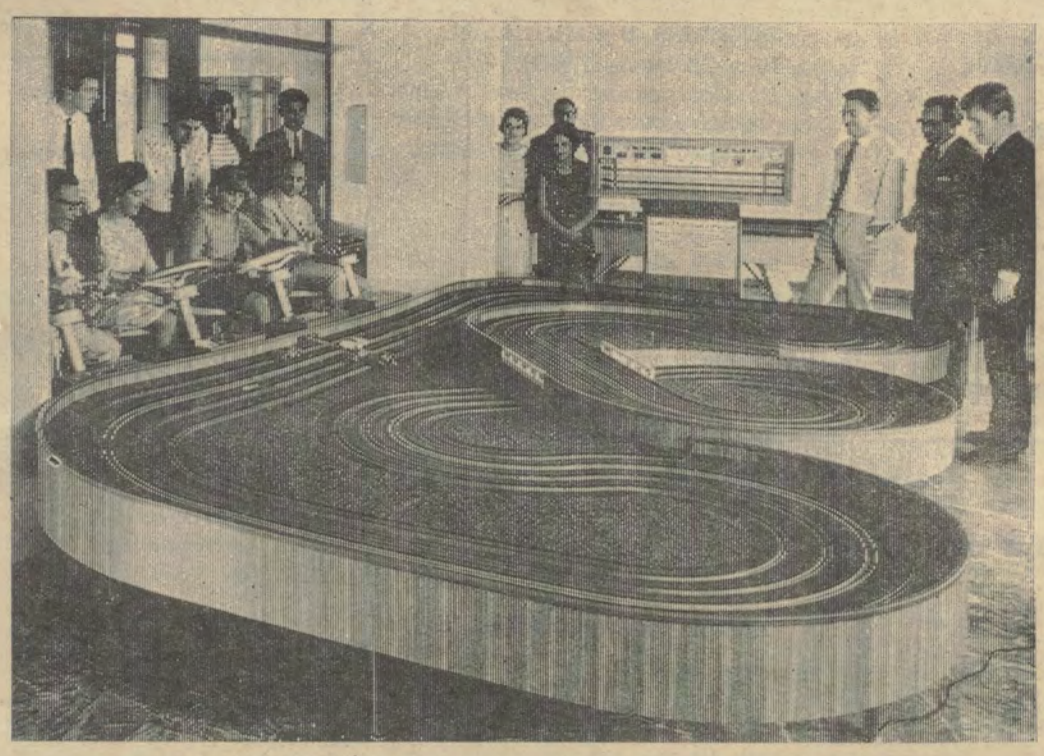

Er wordt gewoonlijk naar tien of twintig ronden gereden. De persoon die het regelmatigst, dus daarom niet het vlugst, te werk ging kan de zege behalen.

Op een bord kunnen de deelnemers voortdurend hun stand volgen; tevens wordt door een klok de verwezenlijkte tijd per ronde opgegeven !

Een onlangs te Brussel geopende AMF-Modelcar Raceway heeft een lengte van 48 meter en bezit 4 pistes. De piloot krijgt tijdens zijn wedstrijd eveneens de gelegenheid, om «tegen het uurwerk» te rijden. Dit geeft de indruk, werkelijk aan een snelheidswedstrijd deel te nemen.

Dit (natuurlijk !) Amerikaanse hobby is één der laatste nieuwigheden op binnenhuissportgebied en kent op alle plaatsen waar het te beoefenen valt een enorm succes. Net zoals bowling is deze AMF-Modelcar Raceway een vorm van ontspanning die zowel door jongeren als door oudere « sportlui » kan beoefend worden. De jongeren kunnen er (wellicht) leren om als bezadigde mensen te rijden en de gaspedaal met verstand te gebruiken. Zoniet zouden ze wel eens door 'n krassere ouderling kunnen voorbijgestoken worden.

Deze Racewaycentra rijzen in verschillende landen als paddestoelen uit de grond. Er worden pogingen ondernomen, om er kompetitie-« sport » van te maken. Het zou niet Amerikaans zijn moesten er geen pientere knapen geweest zijn die op het idee van de kompetitie kwamen. Inderdaad, in het land van oorsprong worden er voor deze vorm van ontspanning reeds regelmatig wedstrijden ingelegd. Ook te Brussel, waar een centrum geopend werd, schijnt het sukses alle verwachtingen te boven te gaan en wordt er voor de nabije toekomst een reeks wedstrijden in het vooruitzicht gesteld. Alles wijst er op dat deze hobby ook in ons land een reeks gespecializeerde beoefenaars zal kennen, die hun « sport » met hart en ziel beoefenen. En die proberen, er een cent mee te verdienen. Beroeps-modelracers ! Waartoe de « sport » al niet kan leiden !

V.U.

KOOP

BIJ ONZE ADVERTEERDERS

KWALITEITSBENZINE EN -GASOLIE TANKT U OOK NU NOG BIJ

BECO

TEGEN VERMINDERDE PRIJS !
Steeds en altijd
BECO : Kwaliteit!

Hebt U er reeds aan gedacht uw bestelling voor gas en stookolie van nu af over te maken op ons adres :

p.v.b.a. B E C O, Krijgsbaan 236, Zwijndrecht.
Tel. : 03/52.81.73 — 32.0210
DOE HET NU !

Grote keus :
GLAZEN en MONTUREN.
Gratis voor verzekerden.
Herstellingen in eigen werkhuis.
Walter ROLAND
— Gediplomeerd Optieker —
Kerkstraat, 58 — Antwerpen
(Let a.u.b. op het huisnummer !)
Telefoon : 35.86.62
10 % korting op vertoon dezer.

ATK v.z.w.
Vereniging voor Arbeidsveiligheid door Techniek en Kontrole. - Erkend bij M.B. v. 22/2/62.

Het
VLAAMS KEURINGSORGANISME
voor de officiële kontroles van :
— uw stoomketel ;
— uw kranen, liften e.d. ;
— uw zwierder ;
— uw elektrische installatie.
RIJMENAMSESTEENWEG 109,
BONHEIDEN — Bij Mechelen.
Telefoon : (015) 526.77.

Agenten over GANS VLAANDEREN.

PERZISCHE TAPIJTEN
FA L. LUYTEN
Trooststraat 12
(Gemeenteplein)
Edegem. Tel. 03/53.05.71

DORTMUNDER THIER BRAU
HOVEN

Al de grote gekende Duitse en Belgische orkesten zullen er zorgen voor de stemming. In al onze lokalen is er altijd : originele Breugeliaanse stemming - deftige leute en plezier - goede bediening - beste dranken goed en niet duur.
N.B. Al onze zalen zijn gans de winter ter beschikking voor Bals - Banketten - Vergaderingen, enz...

— LEUVEN : 1.000 plaatsen.
— AALST : 1.000 plaatsen.
— HULSTE - KORTRIJK : 1.000 pl.
— ANTWERPEN : 700 plaatsen.

DORTMUNDER THIER BRAU

IMPORT A B T S
Tiensesteenweg 128, Korbeek-Lo
Tel. : (016) 463.11.

Voortverkopers worden gevraagd voor :
— Dortmunder Thier.
— Tonisteiner Sprudel.
— Rijnwijnen St JACOBS-KELLEREI Gau-Algesheim.

DORTMUNDER THIER BRAU
koopt — bouwt en huurt cafés in gans het land. — Medewerkers worden gevraagd

SCHUIMRUBBERMATRASSEN
met
Gebreveteerde
bedekkingslagen
RESSORTMATRASSEN
(Brevet : 529738)
met
Gebreveteerde karkassen

fabrieken
"STAR"
(Brevet : 512767)
TE ZELE (O.-VL.)
GEWATTEERDE BEDSPREIEN
WOLLEN DEKENS
Tel. (052) 44641 en 44642.
Indien U geen verkoper in uw omtrek kent, stuur ons een kaartje en we de dichtst bijgelegen verzenden U het adres van koper Star Zele.

HERMES
SCHOOL 54 Zuidlaan
211 M. Lemonnierlaan
Tel. 11.00.33.
Brussel.

★

VOLLEDIGE
SEKRETARIAAT-
KURSUS IN 2 JAAR.

★

Sténo- en
daktylografie
in vier talen.
Boekhouden.
Sociale wetgeving.
Moderne talen.
Handels-
correspondentie.

★

Dag- en avondlessen.
De school waar Vlamingen zich thuis voelen.

★

Beter en voordeliger.

WENTELPOORT
type ALUGA

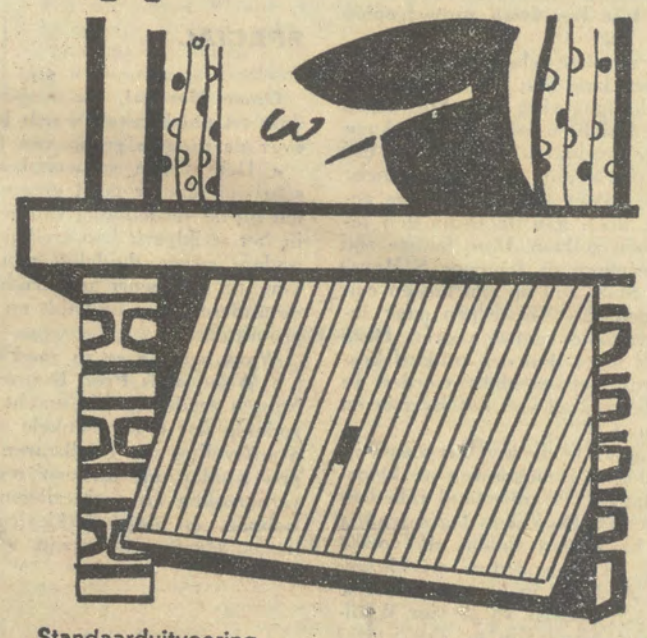

Standaarduitvoering
Poort gans in aluminium. Omlijsting in gephosfateerde staalplaat.
Zeer lichte bediening.
Automatische sluiting.
Voordelige prijzen.
BREVET 23098

JEURCLOO
A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN
ZONHOVEN
Weierstraat, 2 — Tel. 011/132.31 & 132.36

VOOR ALLE ONROERENDE VERHANDELINGEN IN BINNEN- EN BUITENLAND :

RUDI VAN DER PAAL
Jan Van Rijswijcklaan 62,
ANTWERPEN.
Telefoon : 03/38.91.24.

PERS spiegel

« Boer voordat ge een wet aanveerdt, kijkt toe ziet eerst onder haren steert » zong Pierlala over de sansculottenwetten in de Franse tijd. Wat Wij reeds enkele weken geleden schreef in verband met de volmachten door de regering gevraagd aan het parlement, wordt nu ook in enkele andere Vlaamse kranten aangeklaagd.

De hele zaak wordt een reusachtige fopperij in het nadeel van de brave Vlaming. Ondertussen maken de heren grote ruzie over de benoemingen meer of minder van een liberaal vriendje in de B.R.T.

Omer van de nieuwe stijl is een nog even klein plaatskesjagerke als in de liberale partij van eergisteren.

VOLKSGAZET

Van Eynde durft blijkbaar niet te veel over de bedreiging op de Vlaamse ekonomie zeggen in verband met de volmachten. Dan maar eens het schoolstrijdpaard van stal gehaald.

« De regering probeert, buiten het fiskaal domein, met volmachten te regeren op vrijwel ieder gebied. De ministers van M. Van den Boeynants denken dat zij onderwerpen als het onderwijs, de pensioenen, de ziekteverzekering, de geneeskunde, het statuut van de private spaarkassen zonder inmenging of kontrole van de volksvertegenwoordigers kunnen regelen. Indien zij deze verantwoordelijkheid op hun schouders willen laden, waarschuwen wij hen dat ieder van deze punten, zowel binnen als buiten het Parlement, met dynamiet is ondermijnd. De hh. Van den Boeynants en konsoorten zouden wel eens vreemd kunnen opkijken over de reakties... ook in hun eigen milieu en bij hun eigen kliëntele.

Om ons tot één punt te beperken, voorlopig: inzake onderwijs heeft Leo Collard verleden dinsdag namens de socialisten onderstreept dat wij niet geneigd zijn aan het schoolpakt te laten raken. »

DE NIEUWE GIDS

Zelfs deze super-unitaristische C.V.P.-krant vindt dergelijk staaltje van Vlaamse benadeling te grof en laat een zwak protestgepiep horen.

« Eén van de grootste scheikundige ondernemingen van het land zou het inzicht hebben gehad in de omgeving van Antwerpen een fabriek op te richten voor de fabrikage van scheikundige produkten op bazis van een bijprodukt van petroleum. Het departement van ekonomische zaken zou de toelating geweigerd hebben, doch aan de firma een tegenvoorstel hebben gedaan. Deze laatste zou haar fabriek oprichten te Jemeppe S/Meuse (bij Luik) en de Staat zou op zijn kosten een pipe-line aanleggen van Antwerpen naar Jemeppe om de grondstof aan te voeren. Deze pipe-line zou iets meer dan een miljard kosten. Dit alles zou verwezenlijkt worden in het raam van de politiek van rekonversie en van de volmachten.

Sommigen schijnen te denken dat alleen in de provincies Luik en Henegouwen werkloosheid heerst en dat het Vlaamse land volledige tewerkstelling geniet. De cijfers logenstraffen zulks formeel. Er waren tijdens de vorige week in België 59.166 volledige werklozen. Hiervan wonen er 28.971 in de vier Vlaamse provincies plus arr. Leuven. In de vier Waalse provincies plus Nijvel zijn er 25.055. Het arrondissement Brussel, ten slotte telt er 5.140.

Wij willen hierdoor slechts aantonen dat de Vlamingen, indien zij in de pipe-line Antwerpen-Luik toestemmen (en ze helpen bekostigen) om een fabriek die voor Antwerpen bestemd was naar Luik over te brengen, niet uit hun overvloed geven!

De vraag rijst bovendien of de Luikenaars ons voor dit geschenk zullen blijven belonen met allerlei pesterijen, zoals onlangs nog in verband met de Voerstreek. »

DE GAZET VAN ANTWERPEN

Hoe ver gaat het gaan op dat pad vraagt de Antwerpse krant zich af rond dezelfde zaak. Met wijzigingen aan het strafwetboek zullen de regeerders misschien hopen de laatste protesterende Vlaming voor goed de mond te stoppen.

« Eigenaardig is ook, dat de vele direkte en onrechtstreekse financiële voordelen, die de regering meent te moeten toestaan aan de bedrijfswereld, om de ekonomische heropleving te bevorderen, eveneens allemaal bij volmachtbesluiten zullen toegestaan worden, buiten de thans bestaande wet op de ekonomische expansie.

Om even konkreet te zijn : zal de regering met die volmachten een pijplijn aanleggen, op staatskosten, ten voordele van een petrochemisch bedrijf, dat eigenlijk rond Antwerpen zou opgericht worden, maar door minister Van Offelen naar de Borinage werd gelokt, met de belofte dat die pijplijn er zou komen tussen de Antwerpse petroleumraffinaderijen en een Waals stadje? Met de thans voorliggende wet kan de regering dat doen, zonder iemand iets te moeten vragen. Gaat men dat aanvaarden?

Is het aanvaardbaar dat ook volmachten zouden dienen gegeven om de regering toe te laten naar eigen zin straffen en sankties te wijzigen, zelfs straffen, die voorkomen in het strafwetboek?

Diezelfde krant onderstreept het tragische lot van de getroffenen van Zwartberg. Het is een schande dat de « sociale regeringen » geen uitzonderingsmaatregelen hebben genomen om te herstellen wat hun onzinnige politiek heeft uitgelokt.

« Vijf andere gekwetsten, onder wie Jozef Heylen uit Diest, die tengevolge verwikkelingen van het opgelopen schot in de buik een maand geleden nog een zeer zware operatie moest ondergaan, evenals Frans Wouters uit Antwerpen, die steeds werkonbekwaam is, dragen nog altijd de sporen van die droevige dagen, niet alleen lichamelijk maar ook moreel en materieel.

Ze ontvangen geen invaliditeitspensioen daar ze het werk vrijwillig verlieten en moeten in hun onderhoud voorzien met slechts het ziekengeld en de steun van de Vriendenkring van Zwartberg, de groepering van mijnpersoneel die op zich genomen heeft de getroffen families te helpen. In de eerste plaats ook de families van Jan Latos en Valeer Sclep, die het leven verloren tijdens de schermutselingen en wier gezinnen het zeer, zeer moeilijk hebben. »

DE STANDAARD

Ook nieuws van het Leuven-front. Bres in de muur bij de Leuvense frankofonen die niet wisten dat er mollen aan 't wroeten waren onder hun civitas Dei.

« Zacht gezegd heeft het akkoord tussen de V.V.P. en de C.S.F.L., dat maandag te Leuven werd ondertekend door de professoren Derine en Maisin, in de Dijlestad verrassing gewekt. Men wist wel dat er iets op komst was; de zeldzame journalisten die op de hoogte waren hadden gezwegen teneinde de onderhandelingen niet te schaden; daarbij wilde de groep-Maisin zelf de dag van bekendmaking kiezen. In alle geval was de verrassing groot genoeg, opdat de Acapsul maandagavond nog haar bestuur bijeentrommelde. Dat deze spoedvergadering niet beter wist dan de C.S.F.L. te minimaliseren en te diskrediteren, toont voldoende hoe weinig lekker de volgelingen van prof. Dupriez zich thans voelen. »

SPECIAL

Omer Marchal, die anders wel pogingen doet tot objektiviteit wordt kleinerend tegenover de nieuwe groep van franstalige profs.

« Het is een gemeenplaats in België te schrijven dat er geen groep van intellektuelen bij de verdediging van een groot beginsel in het strijdperk kan treden zonder dat een andere groep, duidelijk van dezelfde strekking, op zijn beurt het strijdperk betreedt en de andere groep bestrijdt en haar zaak kompromitteert. »

Want het zag er zo goed uit.

« Want zoals Prof. Dupriez het zondag te Namen zegde was de macht van de Acapsul zodanig dat « geen enkele stemming die de overheveling zou goedkeuren kon plaats grijpen zonder dat dit een regeringskrisis zou veroorzaken en verkiezingen zou tot gevolg hebben, en deze verkiezingen zouden ons (franstaligen) gunstig zijn. »

LA LIBRE BELGIQUE

De oude roddeltante licht het doekje van de schoonzoontjespolitiek in de P.V.V. en dit rond de geeuwhonger van de liberalen in de B.R.T.-beheerraden.

« Wat zal de P.V.V. doen?

De h. Vanaudenhove zal stellig brutaal reageren en hij zou b.v. kunnen vragen dat de C.V.P. een van haar mannen ontslag zou laten nemen.

Maar, zal dat mogelijk zijn? Het minst dat men in ieder geval kan zeggen is dat dit R.T.B.-geval de golven van bitterheid in de schoot van de parlementaire P.V.V.-groepen zal vermenigvuldigen en dat men er een nieuwe reden zal in vinden om tegen het voorstel 356 te grommen en het aan te vreten.

Men mag niet uit het oog verliezen dat de h. Rigaux, gevallen P.V.V.-kandidaat, een politieke beschermeling van de voorzitter van de P.V.V.-senaatsgroep - de h. Gillon, is. Kortom, kleine oorzaken, grote gevolgen. »

VAN DE V.U.-LEIDING

DE KADERSCHOOL START

Er werd beslist een Politiek Vormingsinstituut Lodewijk Dosfel op te richten, waarvan het erevoorzitterschap werd aangeboden aan mevrouw weduwe Dosfel.

De direktie van het Lodewijk Dosfel Instituut werd als volgt samengesteld :

Ere-voorzitterschap : Mevr. Wed. Lodewijk Dosfel.

Algemeen direkteur : volksvertegenwoordiger Maurits Coppieters.

Algem. sekret. : E. Slosse, Elshoutbaan 25, Schoten.

Adm. sekret. : Mej. M. Dujardin, Mechelsteenweg 314, Edegem, tel. 03-513767.

School Leuven : direktie : Lic. W. Luyten, Lierse stwg 140, Berlaar.

Sekret. : D. Desmedt, A. Vermeylenlaan 24, Kessel-Lo.

School Gent : direktie : Lic. G. Seghers, Astridplein 6, Eeklo.

Sekret. : J. De Stoppeleir, Waterstr. 27, Oostakker.

Het instituut staat open voor kaderleden van de V.U., leden van de Vlaams-Nationale Studentenunie en van de V.U.-jongeren (minstens 18 jaar).

Het inschrijvingsgeld bedraagt 300 fr. voor de ganse cyclus, 150 fr. voor VNSU en VUJO, te storten op PR. 4147.47 van E. Slosse, Schoten, met vermelding : « Kaderscholing ».

De reiskosten zullen vergoed worden volgens een kompensatiestelsel.

Schrijf nu reeds in!

De plechtige openingszitting van de kaderscholing gaat door op 18 februari te 14 uur 30 in de Rogiercentrum (aan Noordstation), zaal Einstein.

VOORJAARSCYCLUS 1967

Op 18 februari zal te Brussel de plechtige openingszitting plaats vinden te 14 uur 30. Behalve de openingsrede door de direkteur van het instituut, zal door mr. F. Van der Elst de eerste les worden gegeven « Nationalisme als maatschappelijke vizie en als politieke stroming ».

Daarna zullen volgende lessen gegeven worden; op zaterdagen te 14 uur te Leuven, en op zondagen te 14 uur de herhaling te Gent, telkens met een eigen leidersteam.

25 en 26 februari, 2de les : « Geschiedenis en betekenis van de politieke Vlaamse beweging na Wereldoorlog I ».

3de les : « De Belgische grondwet en haar onaangepastheid ».

4de les : « Schets van een federale struktuur voor België ».

4 en 5 maart. 5de les : « Historisch overzicht van de ekonomische en sociale stelsels ».

6de les : « De sociale voorziening in België (beginselen en struktuur) ».

11 en 12 maart. 7de les : « Volkshuishoudkunde : de middelen van de Staat ».

8ste les : « De streek als menselijke en ekonomische ruimte ».

18 en 19 maart. 9de les : « Vlaanderen in de Heelnederlandse en Europese ruimte ».

10de les : « Kultuurautonomie en kultuurbeleid ».

Op 9 april zal op de slotvergadering van het Partijkongres te Brussel, aan alle kursisten-partijleden die alle lessen gevolgd hebben, een brevet worden uitgereikt.

Nadere inlichtingen volgen.

HET HANDELSBLAD

In onze goede Antwerpse metropool werden deze dagen prijzen uitgereikt.

Niet alleen die van de Vette Os, ook die van de aangenaamste spreker. Van Boom zal wel in 't eerste geval gewonnen hebben, in 't tweede was het Schiltz. Een derde onderscheiding is nog uit te delen zoals blijkt uit het Antwerpse blad.

« De jaarlijkse marathonbespreking van de begroting zit er op. Althans voor de helft, want toekomende week moeten de schepenen nog antwoord verstrekken op de zowat 26 tussenkomsten en het ziet er naar uit dat men ook dan niet met twee dagen zal volstaan. Volksvertegenwoordiger Hugo Schiltz, zo heeft de achtbare heer stadssekretaris gekronometreerd spant de kroon : hij hield de langste toespraak. Ze duurde precies 53 minuten. Maar ter ere van Mr. Schiltz mag gezegd worden dat niemand er zich van bewust was.

Als er ooit een fles whisky uitgeloofd wordt voor de aangenaamste spreker, dan is hij voorzeker een ernstig kandidaat.

Intussen is op de persbanken bij geheime stemming « le plus grand zeveraar » van het debat aangeduid. Personen, die menen in aanmerking te komen voor deze onderscheiding, kunnen hun offertjes indienen bij de bladen ter stede. Onn. ind. n. ernst. »

W. LUYTEN.

HUWELIJKEN
VERLOVING, GEZELSCHAP
enz...
Vrijblijvend, kosteloos, alle inl. en ledenl. bij Postbus 34 te Gent.
Geheimh. verzekerd. (38363)

Gemeente BORGERHOUT
—
GEMEENTELIJKE MUZIEKACADEMIE
— **EEN BETREKKING VAN LERAAR(ARES) voor :**
a) hobo en fagot (min. 2 lesuren per week)
b) alleenzang (min. 2 lesuren per week)
c) fluit (min. 2 lesuren per week).
Alle inlichtingen betreffende de voorwaarden zijn verschenen in het Belgisch staatsblad van 12 januari 1967.

ANTWERPEN
SOLIDARITEIT
Op dinsdag 7 februari te 20 u. in de K.N.S. : speciale opvoering, ten bate van het Volksunie-solidariteitsfonds van het arrondissement Antwerpen, van P.C. Hooft's « Warrenar ».
Prijzen der plaatsen :
200, 150, 130, 100, 75, 50 en 20 fr

VERSE ZEEVIS
Visverdelers en diepvrieshouders, vraagt inlichtingen en prijslijst.
FIRMA DEPREZ
Vismijn 104
OOSTENDE
Tel. : 059 - 717 15

bewegingsWIJzer

ANTWERPEN

Antwerpen

SOLIDARITEIT

Op dinsdag 7 februari te 20 uur in de K.N.S. : speciale opvoering, ten bate van het Volksunie-solidariteitsfonds van het arr. Antwerpen, van P.C. Hooft's « Warenaar ».

Prijzen der plaatsen : 200, 150, 130, 100, 75, 50 en 20 fr.

Kaarten op het sekretariaat.

STEUN

Om het tempo van onze vooruitgang te kunnen bijhouden en zelfs nog op te voeren, moet u, geacht lid of simpatizant, ons maandelijks een kleine bijdrage storten naar gelang uw mogelijkheden, op postrek. Bergers G. 61.75.11 Antwerpen I, of onder omslag af te geven op het sekretariaat.

KOLPORTAGES

Zaterdag 11 febr. om 15 uur. Vertrek lokaal « Tyrol », Nationalestr. 22, Antw.

SOCIALE AVOND

Begin maart zal er een open vergadering plaats grijpen in de zaal « Thierbrau » waar uitsluitend problemen van sociale aard zullen besproken worden onder vorm van een debatavond.

VARIA

Woensdag 22 februari 20 uur 30 V.T.B.-zaal, St. Jakobsmarkt. Avond ingericht door « Were-di ».

Motto Boedapest 1956 — Leuven 1966.

Film over « Hongarije in vlammen ». Voorafgaandelijke toelichting door gastspreker A. De Bruyne.

Konkluzie en verwijzing naar Leuven 1966 door K. Dillen.

Onze afd. verleent haar medewerking aan de betoging op zaterdag 18 febr. te Borgerhout. Vertrek te Boelaerpark om 14 uur 30.

Slotmeeting in zaal Victory. Optreden van L. Verbeeck.

Vrijdag 28 april sensationele kleinkunstavond in de zaal « Majestic ».

JEFI-KINDERFILMCLUB

Na de suksesvolle vertoning van « De Rode Ballon » en « Bim » voor een nokvolle Elckerlijkzaal, programmeert Kinderfilmclub Antwerpen zaterdag 4 febr. om 15 uur de Russische kleurenfilm « De Blinde Pelikaan ».

Deze kinderfilmvertoningen zijn bedoeld voor de kinderen van 6 tot 12 jaar, al dan niet vergezeld door hun ouders. De leden ontvangen een tijdschrift met alle bijzonderheden over programma's en prijskampen.

Plaatsbespreking zaal Elckerlijk, Frankrijklei of bij Christiaensen, Huidevettestr. 12, van 14 tot 18 uur. Telefonische bestellingen en inlichtingen : sekr. van de club : Edg. Casteleinstr. 3, tel. : 37.12.51 (bij voorkeur na 16 uur). Toegang kinderen : 20 fr. (clubleden), 25 fr. (leden K.F.L., Dav. Fonds, B.G.J.G.) of 30 fr.; volwassenen resp. 25, 30 en 40 fr.

Berchem

VLAAMS JONGEREN STEUNKOMITEE

Vrijdag 17 februari e.k. om 10 uur in zaal Rubens, Statiestraat 175, te Berchem Zuid Afrika-avond met film, zang en volksdans.

Spreker Dr. K. Delahaye van ANSAV.

Deze avond word ingericht ten voordele van de Vlaams Nationale Jeugd Berchem. Inkom 10 fr.

LEDENVERGADERING

Op dinsdag 21 februari te 20 uur 30, algemene leden- en simpatizanten-vergadering van V.U. Berchem. In zaal « Rubens », Statiestraat 175, te Berchem met als spreker senator Wim Jorissen.

Borgerhout

LEUVEN VLAAMS

Alle Vlamingen betogen in Borgerhout voor Leuven Vlaams op zaterdag, 18 februari 1967.

Bijeenkomst : te Boelaerpark te 14 uur 30.

Wegwijzer : te Boelaerpark - K. de Preterlei - Dr. Van de Perrelei - Luit. Lippenslaan - Juul Grietensstr. - Joe Englishstr. - Stenenbrug-Turnhoutsebaan - St. Janstr. - Mertensstr. - Leningstr. - Vinçottestr. - Helmstr. - Kroonstr. - Bleekhofstr. - Koxplein - Sergeyselsstr. - Gemeentehuis - Eliaertstr. - Turnhoutsebaan - Bothastr.

Slotmeeting : zaal Victory - Optreden van Louis Verbeeck.

Iedereen vlagt.

Brasschaat

KADERVERGADERING

Op woensdag 8 februari 1967 heeft in de zaal Sporta, Bredabaan 360, onze maandelijkse kadervergadering plaats. Aanvang te 20 uur 30.

Ekeren

KOLPORTAGE

Zondag 5 februari 1967 kolporteren we met « Wij » te St. Mariaburg, nieuwe wijk « De Sterre ». Bijeenkomst stipt te 10 uur aan het café « Prins Albert », Kapelsesteenweg 617, St. Mariaburg (Ekeren).

Heist op den Berg

GROTE VOORLICHTINGS-VERGADERING

De vroegere afdeling Heist met mastodontische afmetingen begint na de afscheiding van Beerzel - Putte met een nieuwe start.

Zaterdag 18 februari te 20 uur 30 gaat een grote volksvergadering door te Heist in de bovenzaal van het Gildenhuis, Bergstraat.

Onder het motto zoeklicht op de Vlaamse aktualiteit belichten telkens in het kort provincieraadslid Ludo Sels « Hoop of wanhoop in de landbouwsektor », als gastspreker student Pol Goossens (preses K.V.H.V.) « Leuven uit het slop ? », arr. sekret. Walter Luyten « Is Brussel verloren voor Vlaanderen ? », senator Jorissen « De sociaal-ekonomische toestand ». Voorzitter : Jos Hermans. Vertoning van film over Zwartberg 1966.

Herenthout

LEDENVERGADERING

Het was maar met een matige opkomst dat wij de eerste ledenvergadering van 1967 ingezet hebben.

Nochtans loonde de film van bestuurslid Van Hoey de moeite van de verplaatsing. Naast een volledig beeld van de IJzerbedevaart en van de sobere 11 novemberherdenking in de krypte beleefden wij opnieuw de piëteitsvolle hulde aan de eenvoudige Vlaamse priester E.H. Geeraerts in Wiekevorst.

Met de spreekbeurt van Mter Herman Wagemans zaten we volop terug in de politieke aktualiteit. In een glashelder betoog werden de aktuele Vlaamse problemen — de onvolvochten strijd om Leuven, de schrijnende teleurgang van Brussel, de stelselmatige achteruitstelling van de Vlaming op sociaal gebied — uitgediept, terwijl enkele rake voorbeelden de gevoerde argumentatie nog inslaander maakten. Het was dan ook vanzelfsprekend dat een hartelijk en dankbaar applaus deze zeer aandachtig beluisterde uiteenzetting besloot.

PRINS KARNAVAL

Herenthout viert karnaval op zondag 5 en 7 februari a.s. Dit jaar vooral ligt deze viering ons nauw aan 't hart. Want ons medelid C. Verheyen zal dit jaar als prins Stan II de feestelijkheden beheersen.

Onder zijn impuls is de stoet die telkens te 2 uur start, weer werkelijk aan 't herleven.

Hofstade-bij-Mechelen

2de V.U.-BAL

Op zaterdag 4 februari 1967 houdt onze afdeling haar tweede Volksunie-bal, vanaf 20 uur in de zaal « Pallieter », Tervurensteenweg. Het orkest Stan Nice staat in voor een gezellige avond.

Lier

IN MEMORIAM REMI MAES

Langs deze weg stelt het arr. Mechelen van de Volksunie er prijs op zijn diepe deelneming te betuigen aan de familieleden van Remi Maes, eerste voorzitter van de afdeling Lier en bazislegger van de V.U. in het arr. Ondanks het plotse overlijden en de verre tocht was een talrijke afvaardiging van het arr. aanwezig op de begrafenis te Alveringem. Wie daar niet kon aanwezig zijn kan de zieledienst bijwonen die op initiatief van de afdeling Lier zal worden opgedragen op zondag 12 februari te 11 uur in de Jezuïetenkerk, Berlarij te Lier.

Mechelen

KARNAVALBAL

Karnavalbal Vlaamse klub zaterdag 4 februari om 21 uur in de Stadsfeestzaal, De Merodestraat, Mechelen. Orkest Franky Moreno.

Merksem

JAARLIJKSE VERGADERING

De jaarlijkse vergadering van onze afdeling, waar door het bestuur een jaaroverzicht wordt gegeven, kende een bevredigende belangstelling.

De jaarverslagen van de sekretaris, penningmeester, propagandaleider en organizatieleidster werden door de voorzitter nog toegelicht want vele belangrijke zaken werden maar even vermeld.

Lieven Kalingart over de gemeenteraad en Leo Michielsen over de Kommissie van Openbare Onderstand gaven een bondig overzicht van wat er door onze mandatarissen werd gepresteerd in 1966.

De belangrijke aangroei van ons ledental, en de rezultaten verwezenlijkt in de abonnementenslag voor Wij, droeg de goedkeuring weg van de ganse vergadering.

De hoofdverdienste bij het werven van abonnementen komt toe aan de afdelingsvoorzitter.

De propagandaleider deed tot slot een dringend beroep op meer medewerkers op de kolportagetochten.

MET RAAD EN DAAD...

...zullen onze mandatarissen U bijstaan in alle voorkomende moeilijkheden. Ieder donderdagavond, vanaf 20 uur in Vlaams Huis Tijl is een mandataris te spreken. Telefonisch afspreken gaat ook. Fiskaliteit Lieven Kalingart, tel. 45.85.19; Gemeentezaken K. Van Bockel, tel. 45.57.77; K.O.O. Leo Michielsen, tel. 45.55.90.

KARNAVAL IN KEMPENLAND

Diegenen van onze mensen die niet ingeschreven waren voor de bijeenkomst in Broederband en die heden, zaterdag 4 februari, een gezellige avond in een Vlaams midden willen doorbrengen, raden wij aan het Karnavalbal van de Vlaamse Kring Kempenland te bezoeken.

Deelname in de onkosten 20 fr. Er zijn reuzeprijzen te verdienen.

Begin 20 uur. Feestzaal Ouden Barreel, Bredabaan 587, Merksem.

Mortsel

ABONNEMENTENSLAG « ECHO »

Tijdens de bestuursvergadering van 19 jan. werd overgegaan tot de trekking van het winnend nummer der kwijtschriften, afgeleverd tijdens onze abonnementenslag aan de « nieuwe abonnenten ».

Proficiat aan de winnaar met het kwijtschriftnr. 1961.

Het leeuwenvaandel zal door de zorgen van het afdelingsbestuur aan de winnaar-abonnent afgeleverd worden.

DANK

De V.M.O.-Antwerpen dankt onze afdeling voor de financiële steun.

Een bezondere dank nog aan de Mortselse V.U.-leden die, door het vrij initiatief van een onzer propagandisten, een afzonderlijke financiële bijdrage leverden, wat onze afdeling in de mogelijkheid stelde een 2de storting aan Wim Maes te laten geworden.

REISGEZELSCHAP TIJL

Zaterdag 11 feb. om 8 uur 30 in het Vlaams huis Tijl, Mortsel, diaavond over Oostenrijk, gevolgd door toeristische kwis en gezellig samenzijn.

St Katelijne Waver

V.U.-BAL

Met het Waltra-orkest van Stan Philips en « The Prohibitions ». Zaal Bristol (Elzestraat) op zaterdag 18 februari. Toegang : 30 fr.

Iedereen welkom.

Westerlo

KANTONNALE VOORLICHTINGS-VERGADERING

Volksvertegenwoordiger M. Coppieters spreekt in ons kanton op vrijdag 17 maart.

SUKSESVOL VLAAMS INITIATIEF IN DE VOERSTREEK

Dat de bevolking van de Voerstreek Vlaams is en blijft wordt wel bewezen door het sukses van de Vlaamse biblioteek die op 29 oktober te Moelingen werd opgericht. Het eerste kwartaal werden 472 boeken uitgeleend.

Op dit ogenblik wordt de oprichting van Vlaamse schoolbiblioteken gepland. Ook de verdere uitbouw van de Vlaamse Voerbiblioteek zal verwezenlijkt worden.

Personen die hun steentje willen bijdragen tot de Vlaamse ontvoogding van de Voerstreek kunnen dit doen door storting op P.R. 161.64 Kredietbank Venneborg Deurne met de vermelding : voor rekening 959 van V.S.A.K.

BRABANT

Anderlecht

V.U.-KONTAKTAVOND

Woensdag 15 februari te Sint-Martens-Bodegem eerste gewestelijke V.U.-kontaktavond 1967. Alle bestuursleden van de afdelingen van het kanton Anderlecht worden er ten stelligste verwacht, samen met de leden, abonnees en V.U.-sympatizanten van het gewest. Dr. Anciaux zal er een overzicht geven van de politieke toestand. Nadien vragen stellen en debat.

KOLPORTAGES

Volgende kolportages :

5-2 : Dworp, Huizingen, Buizingen; samenkomst om 9 uur 30 aan de kerk van Dworp;

19-2 : Halle; samenkomst aan de kerk om 9 uur 30;

5-3 : Huldenberg, Vossem, Leefdaal.

De medewerkers uit Brussel worden telkens verwacht achter de K.V.S. om 8 uur 45. We moeten minstens met 10 à 12 man zijn : we rekenen dus op allen.

Brussel

ALGEMENE VERGADERING

Donderdag 16 februari om 20 uur 30, in « Uilenspiegel »; algemene ledenvergadering van de afdelingen Brussel - Laken - Neder - over - Heembeek - (Haren) en Elsene.

SOCIAAL DIENSTBETOON

Dagelijks van 18 tot 21 uur is iemand van het bestuur in het lokaal ter beschikking, om de vragen door eigen werkdienst te behartigen of aan volksvertegenwoordiger Vic Anciaux over te maken.

VLAAMS GEMEENSCHAPSLEVEN

Het kantonaal Vlaams Gemeenschapsleven Brussel richt vrijdag 3, zaterdag 4, zondag 5 en maandag 6 maart een vierdaagse Breugheliaanse kermis in, ten voordele van Vlaamse aktie Brussel.

Eenheidsprijs 40 fr. en geen dienstgeld. Kaarten op voorhand met plaatsbespreking, data en uur te bekomen. Dit festijn gaat door in de beneden- en bovenplaatsen drankhuis « Uilenspiegel », Pletinckxstraat 38, tel. 12.13.74, Brussel.

ZOEKERTJES

Ik ben 32 jaar, sportief en dynamisch, wens huwelijk met jonge heer of weduwnaar. Schrijven bur. blad onder T. 113.

Gevraagd voor drukkerij te Brussel : halve gast, vrij van legerdienst, geen speciale kennissen vereist, liefst 22-25 jaar; halve typograaf, mogelijkheid om linotypist te worden, vrij van legerdienst.

Goed loon, vaste betrekking. Schr bureel blad onder letter T. 111.

Vrijwillige Arbeidsdient ! Welke alleenstaande vrouw of meisje is idealistisch genoeg (of in nood) om in een Vlaams en kristelijk gezin 6 kinderen helpen groot te brengen?

Goede woonst en verdiensten. Schrijven bur. blad onder T. 115.

Jonge sekretaresse zoekt bijverdienste voor 's avonds of 's zaterdags, omgeving Gent, schrijfmachine voorhanden. Inl. Oswald Van Ooteghem, provincieraadslid, Rode Kruisstraat 7, Gentbrugge, tel. 09-52.72.87.

Terug uit ballingschap. Zoekt werk. Schrijven : Lode Bonten, Scheldehof. Oude Koornmarkt 28, Antwerpen.

WIJ vlaams nationaal

Hoofdredakteur : T. van Overstraeten.

Alle briefwisseling voor redaktie naar Rotatyp, Sylv. Dupuisl., 110 Brus. 7. - Tel. 23.11.98

Beheer : Maurice Lemonnierl. 82 Brussel I. - Tel. : 11.82.16

Alle klachten voor niet ontvangen van blad op dit adres.

Jaarabonnement : 280 F.
Halfjaarlijks : 160 F.
Driemaandelijks : 90 F.
Abonnement buitenland : 450 F.
Steunabonnement : 750 F. (minimum).
Losse nummers : 8 F.

Alle stortingen voor het blad op postrekening : 17 1139 « WIJ » - Vlaams-nationaal weekblad.

Verantw. uitg. Mr. F. Van der Elst, Beizegemstraat 20 Brussel 12.

Aanbevolen Huizen

HERBERGEN

Bezoek « De veerman »
te St-Amands a.d. Schelde.
Mosselen - Paling
Uitbater : Jan Brugmans.

Geniet van de lekkere koffie « De Olifant » in het Vlaams Huis **« PETER BENOIT »**
Frankrijklei 8 - Antwerpen

BIEREN ATLAS
Alle specialiteiten
Fruitsap Pufri
CARPENTIER
Guido Gezellestraat 39
ZWIJNDRECHT. T. 52.70.70

BOUWEN - WONEN

De specialist der standaarddeuren
J. LEEMANS, Deurne z.
Van Havrelei 70 T. : 35.63.17
Agent : De Coene - Kortrijk

EURO-DOMI
Moderne wooninrichting
Kruidtuinlaan 6
(tussen A. Maxlaan en E. Jacqmainlaan) - BRUSSEL
Tel. : 02/18.17.17

HOTEL - RESTAURANT

BLANKENBERGE
« Rubenshof »
Weststr. 79. - T. : (050)41571
Lokaal Volksunie
Kamers-pension.

« Vlaams Huis » Knokke
Kamers - vol pension - gezellige sfeer.
Vermindering voor groepen.
Elisabethl. 105. Tel. 632.70.

Breydelhof - BRUGGE
Jozef Suveestraat 2
Gelagzaal - 120 plaatsen.
Tel. : 050/350.67

UURWERK - JUWELEN

bij de meester uurwerkmaker
SLAETS
Dewinterstr. 11 - Oudergem
T. 72.45.43 Terminus tr. 35.
10 % korting v. leden V.U.

DESIGN SHOP
Geschenken
en moderne juwelen
Adolf Maxlaan 105, BRUSSEL
Tel. : 02/18.62.62

PLASTIEK

Fr. PARQUIN P.v.b.a.
Lg. Lobroekstraat 44
ANTWERPEN.
Telefoon : 03/36.16.47.
Kuipen en stapelbakken voor pekel, diepvries, verpakking, stockering.
Polyethyleen : zakken, vellen en folie op rol.
RAADPLEEG ONS.

bewegingsWIJzer

BRABANT

Brussel

WINTERFEEST VAN PETER BENOIT-HARMONIE

Zaterdag, 4 februari 1967 te 19 uur 30 viert de Harmonie van alle Vlamingen uit Brussel en omgeving haar traditioneel geworden winterfeest voor de 11de maal.

Na het puik verzorgd Harmonieprogramma van onze muziekbestuurder K. Pisane, volgt het optreden van Armand Preud'homme met het Trio op de Purpr'en Hei.

Animator : Van Cauwenberghe.

Na dit alles danspartij tot in de vroege uurtjes.

Het feest gaat door in de Jozef Clottenszaal, Graaf van Egmont, J. Van Praetstraat te Brussel-Beurs. Inkom : 30 fr.

Grimbergen

TWEEDE KOLPORTAGE

Tweede kantonnale kolportage te Grimbergen op zondag 19.2.1967. Verzamelen te 9 uur 30 aan de Vaartbrug te Vilvoorde.

Halle

VLAANDEREN 1966

In het kader van de gewestelijke vergaderingen spreekt volksvert. Hugo Schiltz te 20 uur in de zaal « Tijl », Volpestraat, Halle, over « Vlaanderen 1966 Zon en Schaduw ».

Alle bestuursleden van gans het kanton Halle, V.U.-leden, abonnees en simpatizanten worden vriendelijk uitgenodigd op deze interessante avond. Datum : vrijdag 10 februari.

Hofstade

LEEUWEVLAGGEN

De V.U.-afdeling Hofstade beschikt over een ruime voorraad keramiektegels met Vlaams-nationele Leeuw, en dit tegen de prijs van 50 fr. het eksemplaar. V.U.-afdelingen kunnen bestellen bij Vic Mispelters, Hofstade, Tervurensteenweg 135, tel. 015-615.48; zij ontvangen een belangrijke vermindering zodat zij hierin een eenvoudig middel kunnen vinden ter versteviging van de afdelingskas.

St. Martens-Bodegem

GESPREKSAVOND

De V.U.-afdeling richt woensdag 15 februari om 20 uur in de zaal Wwe Fr. Van der Borght, Stationsstr. 90 een gespreksavond in met als sprekers dr. Anciaux, volksvert. Brussel en raadslid Walter Luyten, over « De huidige politieke toestand en de wantoestanden te Brussel ». Het zal geen saaie, maar een vrijmoedige en echt-open kontaktavond zijn. Iedereen is welkom.

Vilvoorde

Voor alle V.U.-afdelingen van het kanton heeft er op donderdag 9 februari a.s. te 20 uur in « De Witte Leeuw ». Grote Markt te Vilvoorde een algemene leden- en simpatizantenvergadering plaats. Als sprekers treden op dr. Vic Anciaux en drs. Maurits Coppieters, volksvertegenwoordigers.

De aanwezigheid van de bestuursleden der afdelingen is verplichtend. De afdelingen staan in voor het vervoer van hun leden en simpatizanten; zij zorgen tevens voor de propaganda in de gemeenten van hun grondgebied.

OOST-VLAANDEREN

Aalst

VOORDRACHT

Op vrijdag 10 februari te 20 uur zal de heer Wim Naessens voor « De Vriendschap » een voordracht houden op het tema : « Is dialoog met links mogelijk » ?

Deze voordracht zal doorgaan in lokaal De Vriendschap, Kerkstraat 9, te Aalst.

Denderleeuw

BAL

Zat. 4 febr. om 21 uur daverend Vastenavondbal der V.U. in « De Verbroedering », Stationsstr. 18.

Orkest Eddy's Six Band. Bar en koud buffet.

Inkom : 50 fr. Kaarten in « De Klok » en bij het bestuur.

De Pinte

DAVIDSFONDS

Na de geslaagde avond met G. Vermeersch een volgend experiment.

Het eerste deel is een vraaggesprek over « Toneel in Vlaanderen » met medewerking van de bekende toneelakteur Jef Demedts.

Daarbij aansluitend wordt door het trio T. Ruysschaert, A. Walgraef en H. Govaert gestart met een gans nieuwe uitbeelding van poëzie.

Dinsdag 7 februari om 20 uur in de Begoniazaal.

Toegang : leden 20 fr. — niet-leden 30 fr.

Gent

KARNAVAL

Heden zaterdag, te 21 uur in « Roeland », Korte Kruisstraat 3 : karnavalbal met het orkest Peter Philips.

OPEN KRING WEDSTRIJD

In het kader van zijn werking, het Nederlands in Europa, richt open kring - Gent een tweede opstelwedstrijd in met als onderwerp: wat kan, in de huidige omstandigheden te Brussel, gedaan worden met het oog op de instandhouding en de bevordering van het Nederlands kultuurleven aldaar ? Minimum bedrag aan prijzen : 30.000 fr. Voorwaarden en reglement vragen aan Open Kring-Gent, Steendam 41. Bij de aanvragen dienen 2 zegels van drie frank gevoegd te worden.

VOORDRACHT

Na de Boedapest-avond tijdens dewelke de opstand van 1956 werd herdacht, worden alle leden en simpatizanten uitgenodigd op de volgende Were Di-avond op vrijdag 10 februari te 20 uur in de « Roeland », Korte Kruisstr. 3 te Gent. De h. Karel Dillen spreekt over « Ons nationalisme ». Amedee Verbruggen zal handelen over « 60 jaar sociale strijd ».

Van deze gelegenheid zal gebruik gemaakt worden om de ontembare kasseilegger en flamingant uit het Waasland even in de bloemen te zetten.

LEDENVERGADERING

In aanwezigheid van volksvert. Leo Wouters opende voorzitter Roeland Raes om 17 uur de alg. ledenvergadering.

Het jaarverslag, overzicht van de aktiviteiten van het voorbije jaar en de planning voor 1967 werden gebracht door voorzitter R. Raes en sekretaris Kr. Versyck.

Daarop werden de aanwezige leden uitgenodigd hun suggesties en eventuele kritiek naar voor te brengen. Het plan om de afdeling in vijf wijken in te delen is uit deze zeer leerzame bespreking naar voor gekomen. Hiermede was in 1966 feitelijk reeds een aanvang gemaakt door de stichting van een kern te Mariakerke, die intussen tot een volwaardige afdeling is uitgegroeid.

Na een aanmoedigend woord van volksvert. Wouters hield volksvert. Vic Anciaux een zeer aandachtig beluisterde uiteenzetting over de Brusselse problemen.

Na een korte film : « Gent bouwt aan zijn toekomst » met komentaar door gemeenteraadslid G. Deroo werd het eerste gedeelte van het programma besloten met een dankwoord van de voorzitter.

Om 8 uur 30 begon dan het « materialistische » gedeelte van de vergadering : iedereen liet zich de mossels smaken.

KOLPORTAGE

Zaterdagnamiddag werden opnieuw door Stefaan en Johan in de Veldstraat meer dan honderd nummers van « Wij » aan de man gebracht. Dit belette hen niet op de ledenvergadering aanwezig te zijn.

DAVIDSFONDS BRUGSE POORT

Na de zeer geslaagde stichting van Davidsfondsafdeling Brugse Poort met de toneelvoorstelling Een meisje om te stelen, werd 7 januari 1967 onze eerste voordrachten welsprekendheidswedstrijd georganizeerd. De laureaten van de vier reeksen zullen hun eer verdedigen tijdens de gouwfinale op zaterdag 4 februari 1967 te 15 uur in de zaal Van Eyck te Gent.

Op zaterdag 18 februari 1967 te 20 uur spreekt de Heer Louis De Lentdecker, dagbladreporter en T.V.-ster, over de oorlog in Vietnam.

Deze voordracht wordt opgeluisterd door luisterliedjes over oorlog en vrede, gezongen en gespeeld door de overbekende guitariste : Frida Goethals.

Het hoogtepunt van het eerste winterseizoen wordt dinsdag 14 maart met Prof. Kan. De Smet en Dr. Janssens vrouwenarts.

Gentbrugge - Ledeberg

VLAGINHULDIGING

De Volksunie-afdeling Gentbrugge-Ledeberg, huldigt haar afdelingsvlag in en biedt te dier gelegenheid haar leden en simpatizanten een avondfeest aan dat doorgaat op vrijdag 10 maart om 20 uur in het Lunapark, Brusselsesteenweg 408 te Gentbrugge (rechtover het Gantoise-terrein).

Aan de deelnemers wordt een avondmaal (uitgebreide vleesschotel met aardappelen, brood en nagerecht) aangeboden tegen de prijs van 50 fr. Korte feestrede door senator prof. Dr. Elaut. Bert Brent speelt op het hammondorgel.

Inschrijvingen ten laatste op 6 maart bij de bestuursleden of door storting van 50 fr. op postrekening 8872.51 van A. Jacobs, Veldstraat 51, Gentbrugge.

Merelbeke

VOORLICHTINGS-VERGADERING

Onder auspicien van de V.O.S.-afdeling gaat vrijdag 17 februari om 20 uur in het « Wijnhuis », Hundelgemstw. een avond door gewijd aan de Voerstreek en Overmaas. Gastspreker is de h Goeverneur.

Melsele

V.U.-BAL

In het geboortedorp van senator Dr De Paep wordt een V.U.-bal ingericht op zaterdag 11 februari a.s. in de zaal « Astrid », Grote Baan.

Inkom 40 fr. Orkest De Romeo's uit Beveren.

Nevele

V.U.-BAL

Volksvertegenwoordiger Dr. J. Wannijn nodigt hiermede alle leden en simpatisanten van « Het Land van Nevele » uit op het bal zondag 19 februari om 19 uur in de zaal Novy te Nevele. Orkest Paul Rutgen. Toegang 30 fr. Voorbehouden plaatsen bij G. Mortier, Ossekouter te Nevele (tel. 74.56.34).

St Amandsberg

HULDEAVOND GASTON ROMBAUTS

Wij huldigen hier een van onze schoonste en edelste mensen uit de Vlaamse Beweging ! Steeds in de strijd om het Vlaanderen eerst ! Nu nog kan men hem dagelijks per fiets ontmoeten om een of meerdere V.O.S.-afdelingen herop te richten ! En nog steeds laat de repressie niet los ! Daarom : talrijke vrienden weest bereid ! Stort naar uw vermogen, een biljet van 20 fr. of 50 fr. op het adres : Raman Lode, Loodsenstraat 66, Gent, of op postgiro 235.62 van de Kredietbank te Gent, op de rugzijde : voor rekening 4400-13-662290 - Hulde V.O.S.

De feestzitting heeft plaats in zaal Roeland zaterdag 25 februari om 19 uur. Medewerkenden zijn : Studentenkabaret Rommelpot, Jos Baudewijn (B.R.T.) en letterkundige Roni Ranke. Feestrede door Ward Hermans.

WEST-VLAANDEREN

Brugge

VUJO-WERKPROGRAMMA

4.2.67 : vanaf 9 uur werkdag met gezamenlijk middagmaal.

17.2.67 : samenkomst VUJO-bestuur arr. Brugge-Torhout.

25.2.67 : jongeren-dansavond in bovenzaal « Breydelhof », aanvang : 20 uur, muziek : Patrick Devos; deelname in kosten : 20 fr.

10.3.67 : algemene ledenvergadering met debatavond over « demokratizering onderwijs ».

Uit dit schema blijkt dat onze V.U.-jongeren niet stilzitten. Ondertussen zijn zij ook nog aktief als « geluidsjagers » en houden zij elke 4de vrijdag van de maand hun vaste bestuurssamenkomst. De ledenwerving 67 wordt een sukses : 24 jan. 67 werd te Assebroek overgegaan tot de stichting van een plaatselijke VUJO-kern. Ook jonge dames zijn van harte welkom. Aanmelding voor VUJO : p/a : Invalidenlaan 1, Heist.

Ieper

V.O.S.

Op zondag 5 februari, om 10 uur stipt, in het gasthof «'t Zweerd», Grote Markt 2, heeft een algemene vergadering plaats waarop in de eerste plaats alle leden van het arrondissement Ieper-Poperinge-Wervik uitgenodigd worden. Daarenboven worden ook nieuwe kandidaat-leden en simpatizanten tot deze vergadering toegelaten.

Het woord zal gevoerd worden door advokaat Antoon Samyn.

GEBOORTE

In het gezin Vaneecke-Top kregen Edwin, Herlinda en Marnix een broertje Martial.

Hartelijke gelukwensen !

Kortrijk

DE ARME LANDEN EN WIJ

De Volksunie-Kortrijk verleent haar medewerking aan de voorlichtingsvergadering over de ontwikkelingshulp in de Stadsschouwburg te Kortrijk maandag 6 febr. a.s. om 19 uur 45.

Sprekers : August Vanistendaele, sekretaris - generaal Internationaal Kristelijk Vakverbond, Marcel Deneckere, hoofdredakteur « Links ».

Toegang vrij.

KOLPORTAGE

Na de zeer geslaagde kolportage te Waregem van verleden zondag bereidt arrondissement Kortrijk zich voor op de volgende kolportage zondag 12 februari, te Bellegem.

Menen

DANSAVOND

V.T.B.-V.A.B.-Davidsfonds nodigen uit naar hun 2de dansavond, op zaterdag 11 februari om 20 uur 30 in de zaal « Royal », Schoolstr. 20. Orkest : de Falado's.

St Michiels - Oostkamp

SAMENZIJN

Zat. 25 feb. a.s. 20 uur in het Centrum, Kerkstr. 23a, St Michiels « 3de St Michiels-samenzijn » met koud buffet en dans.

Veurne

ALGEMENE VERGADERING

Op zondag 19 februari om 10 uur stipt, in het « Arkaden-Hotel » te Veurne, Ooststraat 18, zal een algemene vergadering plaats hebben van V.O.S., alsook van alle simpatizanten van de V.O.S.-beweging.

Het woord zal er gevoerd worden door advokaat Antoon Samyn.

Degenen die een handje willen toesteken om de V.O.S. spoedig in het arrondissement Veurne-Nieuwpoort te doen heropleven, kunnen zulks reeds op voorhand laten kennen aan het Prov. sekretariaat : Ieper, Deken Debrouwerstraat 2 (tel. 057-217.28).

Waregem

PROVINCIAAL ZANGFEEST

Zondag 19 maart a.s. houdt U nu reeds vrij : op die datum nodigt u het A.N.Z. te Waregem in het moderne jeugdcentrum op het traditionele provinciaal zangfeest !

Westhoek

ZITDAG

Zitdag van Ir. J.A. de Ganck, provincieraadslid, op zondag, 5 februari 1967 :

9 uur 30 Werken in 't Gildhof bij L. Van Poucke.

10 uur Diksmuide in « 't Vlaams Huis » bij L. Devreese.

10 uur 30 Lampernisse in « St. Elooi » bij G. Vanelslander.

11 uur Lo in café « André » bij A. Busquart.

11 uur 30 Merkem, bij R. Beeckaert, Stationstraat.

12 uur Woumen in « 't Nieuw Woumen » bij G. Paesbrugghe.

ONDERWIJS IN HET NEDERLANDS IN BURUNDI

Te Bujumbura in Burundi bestaat sinds jaren een volledige lagere school met het Nederlands als voertaal, met Belgisch programma. In januari jl. hebben 71 aldaar verblijvende gezinnen aan de Minister van Buitenlandse Zaken van België een rekwest gestuurd om met september a.s. middelbaar onderwijs met Nederlands regime op te richten aan de te Bujumbura reeds bestaande Belgische middelbare school.

Indien de Minister dit verzoek inwilligt zal er voor de kinderen studiegelegenheid zijn in het Nederlands vanaf de lagere school tot en met de 6de van het atheneum. Voor alle andere klassen bestaat er gelegenheid tot het volgen van de kursus Nederlands-moedertaal (5 uur per week) op bazis van het Belgisch programma, zodat daardoor voor alle kinderen de overgang Europa-Afrika en vice versa, op studiegebied, zonder onoverkomelijke moeilijkheden mogelijk blijft. Voor persoonlijke inlichtingen, graag uw brief aan : Solidariteitsklub Zuiderkruis, Postbus 1124 Bujumbura, Republiek Burundi.

TE KOOP
RECHTSTREEKS VAN AANNEMER !

TWEE WINKELS

tussen Amerikalei en Brederodestraat.

Grote uitstalramen : in totaal 18 m gevel.

Kan gesplitst worden in 850.000,- fr.
en 495.000,- fr.

Hypotheek mogelijk tot 80 % - NIEUWBOUW ! !

MEIR 18 ANTWERPEN — TEL. 03/31.78.20

DEZE APPARTEMENTEN ZIJN ENIG !
WAAROM ??

★ zij kosten slechts **640.000,- fr.** en worden verhuurd aan **54.000,- fr ;** dus niet alleen een veilige belegging maar ook 8 % opbrengst — Nergens is zulke opbrengst verzekerd.

★ Zij liggen bij Brederodestraat en Amerikalei, op slechts geringe afstand van Bell Tel. en Justitiepaleis : Paleisstraat — in de zeer standingvolle Kennedy-Residentie.

★ De integrale afwerking met volledig uitgeruste keukens (vuur + ijskast) met luxueuse badkamer, voorzien van alle komfort, centrale verwarming, lift, deuropener, parlefoon, vuilschuif, enz... ja, tot schildering, behang en gordijnen inbegrepen, overtreft verre wat tot nu toe werd aangeboden en... is in de prijs inbegrepen.

★ Tenslotte heeft U slechts **150.000,- fr.** nodig (notariskosten inbegrepen) om eigenaar te worden en uw eigendom stijgt in waarde, terwijl de hypotheek elk jaar lichter wordt.

★ U kan elders kopen maar nooit voordeliger — met één woord : het *is een realisatie van het* **ALGEMEEN BOUWBEDRIJF K U N N E N, Meir 18, ANTWERPEN. — Telefoon : 03/31.78.20 (5 lijnen).**

VERZEKERINGEN
— LEVEN
— AUTO
— HUIS
— INBOEDEL

VAN DER PAAL - VOORBRAECK EN C°

Jan Van Rijswijcklaan 62 — ANTWERPEN.
TELEFOON : 03/37.54.38.

LET WEL

ALLE ADVERTENTIES VOOR DIT BLAD
dienen toegestuurd aan onze
PUBLICITEITSDIENST :

S. De Lie, « Papenhoek », Berendrecht. Tel. (03)73.66.59

Ook de
zoekertjes kunnen naar dit adres gezonden worden.

WIM MAES

DIANALAAN, 10, BERCHEM - Antwerpen. - Tel. : (03) 39.69.34.

— Stelt zijn kandidatuur bij alle Vlamingen in de provinciën Antwerpen, Brabant en Oost-Vlaanderen, voor alle verzekeringsvormen : Brand - Leven - Persoonlijke - Familiale - Auto - Wet - Burg. Aansprakelijkheid.

— Komt op het eerste verzoek voor : Overname van bestaande verzekeringspolissen. Nieuwe zaken bij huwelijk, oprichten zaak, enz.

KREDIET EN FINANCIERINGSVENNOOTSCHAP

— FINANCIERINGEN
— LENINGEN
— HYPOTEKEN 1e en 2e rang.

Jan Van Rijswijcklaan 62 — ANTWERPEN — Telefoon : 03/37.54.38.

BRASSER ziet de verwisselde flesjes

Dokter : « Probeer het met één pil deze avond en morgenvroeg ook één, indien hij nog wakker wordt ».

Patiënt : « Is dat geen gevaarlijke inspuiting, dokter ? »
Dokter : « Luister, beste vriend, wat moet ge hebben : een medikament of een pronostiek ? ».

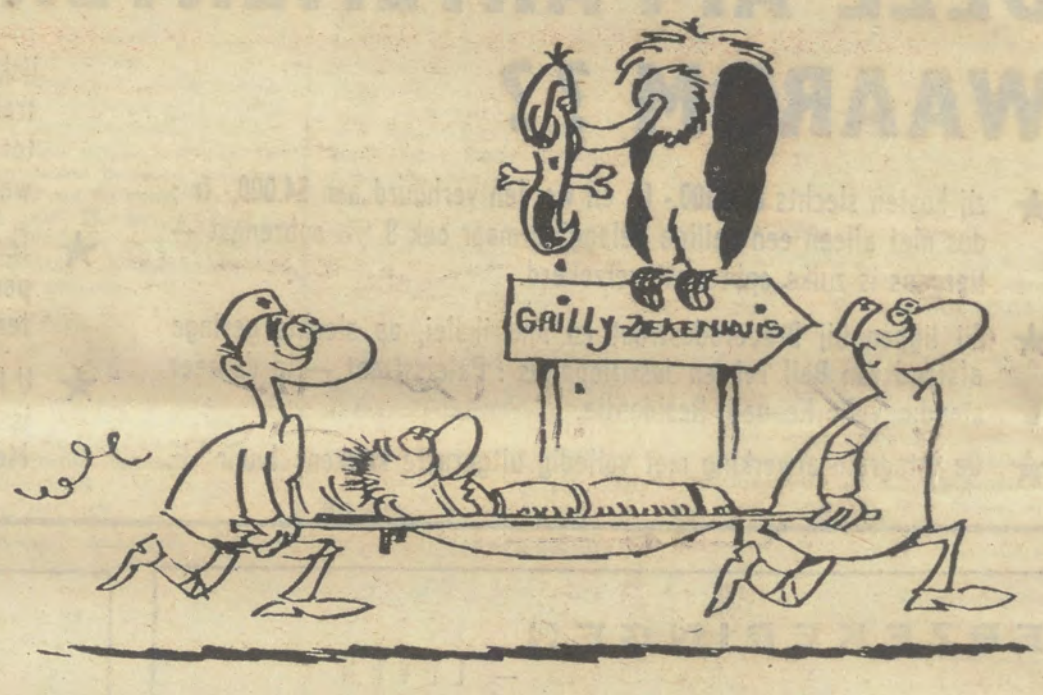

WORDT HET ROKERTJE DUURDER ?
V.D.B. grijpt sigaredplank.

KOMMUNIST VAN IN DE WIEG
Kubaby's.

PODGORNY BIJ DE PAUS
Démocratie popelaire.

MACAO PLOOIT NAAR CHINESE EISEN
Macaoutchouc.

BOMMEN TEGEN KONSULATEN
Protest tegen Joegoslavernij.

SPAANSE HOOFDSTEDELIJKE POLITIE...
... gedroeg zich Madridikuul.

onget WIJ feld... vlaams nationaal

WELKENKAEDT VERFRANST
Welschenraedt.

WILSON HAD MOEDERKOMPLEKS
Wilsonny boy.

RAPPORT KINT-PROGRAMMA VERBODEN
Kinterachtige maatregel.

BROOD WORDT DUURDER
P.V.V. deelt broderlijk.

BRANDPROEF TE GENT
De Gentsters sloegen er uit.

ONGELUKSGETAL

Er reden eens veertien huzaren naar de oorlog. Wie hen zag voorbijrijden, moest toegeven dat hij zelden zo'n mooie huzaren had gezien. Onder de wapperende pluim schitterden hun helmen in de zon, aan de lansen waaiden opgewekt de zwarte wimpeltjes met zilveren doodskoppen, de paarden hadden prachtige zeepvierkantjes op hun achterwerken en over het algemeen blonk en glom alles waarmee man en paard opgetuigd waren.

Meer echter dan door hun uitrusting en tuig schitterden de veertien huzaren door de gaven van hun ruiterlijk gemoed. Wie hen samen zag in de strijd of tijdens het bivak, moest al spoedig erkennen dat hij nooit eerder mannen had gezien die zo behulpzaam en bezorgd waren voor mekaar. Nu is het wel altijd zo geweest dat kameraadschap een der zeldzame bloemen is die bloeien op de slagvelden ; de veertien huzaren echter waren méér dan kameraden. Zij vormden een gesloten gemeenschap waarin allen voor één en één voor allen het hoogste gebod was.

Dat bleek reeds na de eerste veldslag. Een van hen had een sabelhouw dwars over de borst gekregen. De wonde, die er ongevaarlijk had uitgezien, begon na een dag lelijk te ontsteken en nog een dag later lag de ongelukkige met hoge koorts in de tent. De hele groep was een en al bezorgdheid om hem. De jongste huzaar reed onophoudelijk heen en weer tussen het kamp en de rivier om fris water te halen. Als de gekwetste in zijn koortsdromen begon te ijlen, spoorde de hele groep de jongste aan tot nog groter vlijt ; want iedere keer dat zij een natte doek op het voorhoofd van hun ongelukkige makker verwisselden, wilden zij dat hij gedrenkt werd in ijskoud en zuiver water. Niet alleen het sterke gestel van de gekwetste, maar vooral de tedere bezorgdheid van heel de groep overwon na enkele dagen de koorts en kort daarop zag men de veertien huzaren weer verder rijden, nieuwe veldslagen tegemoet.

In de grote chaos tijdens de terugtocht op de Berezina vormden zij — en zij alleen — een hechte groep, die de veertien lansen naar alle kanten stak zoals een egel zijn stekels en die zich met verenigde kracht de wolven en de Russen van het lijf hield. In een verslagen leger dat door een helse wintersteppe op de vlucht wordt gejaagd, telt alleen nog de wet van de sterkste en de drift om te overleven. De grande Armée die trots en onweerstaanbaar de weg naar Moskou had ingeslagen, was terwijl zij naar het Westen terugvlood herleid tot een bende plunderende woestelingen die mekaar 's nach' het laatste brood afstalen of — erger nog — onderling moordden voor een warme pels en een soldatendeken. Temidden van deze ondergang reden de veertien op hun magere paarden samen naar het Westen, mekaar sterkend met het handvol brood dat een van hen in een verlaten isba had gevonden.

Zij waren er bij, toen de brug over de Berezina instortte. Zij vormden een gesloten groep in het bijtende, schreeuwende en moordende kluwen mensen dat de oever was opgestormd. Zij renden niet, zoals de anderen, in panische angst verder toen de brug onder ijselijk gekraak begaf, maar zij telden met de ogen vlug en als bij afspraak hun groep. Toen bleek dat een van hen ontbrak, rustten de anderen niet vooraleer zij hem halfdood vanonder de ijsschotsen hadden uitgehaald. Zij onderbraken hun rampzalige vlucht tot wanneer de kameraad terug op krachten was gekomen en sleepten van ver uit de steppe brandhout aan voor een vuur, waaraan de ongelukkige zich kon warmen en zijn tuig en kleding drogen.

Toen zij het Oostpruisisch merengebied bereikten, reden zij in een hinderlaag. Enkele kozakken hadden zich verdekt opgesteld bij de uitgang van 'n dorp. De eerste huzaar werd van zijn paard geschoten vooraleer hij besefte wat er gaande was. De groep trok zich terug achter een beschuttende muur en de oudste riep, dat hij de gekwetste zou gaan halen. Hij sprong van zijn paard en, sluipend van dekking naar dekking, naderde hij langzaam de gekwetste aan de dorpsuitgang. De overige huzaren keken gespannen toe. Nog vijf meter... nog drie meter... nog één sprong vanachter de dekking en de oudste knielde naast de gekwetste. Op dat ogenblik brak een peleton kozakken uit het kreupelhout en stormde met snuivende paarden en geheven sabel naar de twee weerlozen.

Ontzet en machteloos keken de twaalf huzaren toe. Toen de kozakken de twee ongelukkigen bereikt hadden en hen met enkele forse houwen de kop van de romp hadden gescheiden, ging er echter een zucht van verlichting en een ontspannen gemompel door de rij der twaalf.

Zij wisten nu zeker, dat ze nooit met dertienen aan tafel zouden zitten.

Idt.